ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 2.6.2021
COM(2021) 278 final

2021/0140 (CNS)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέσπιση και τη λειτουργία μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης για την επαλήθευση της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013

{SEC(2021) 225 final} - {SWD(2021) 119 final} - {SWD(2021) 120 final}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Γενικό πλαίσιο

Ο χώρος Σένγκεν[1] είναι ένα από τα σημαντικότερα επιτεύγματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχει ενισχύσει την ελεύθερη κυκλοφορία, δίνοντας τη δυνατότητα σε περισσότερα από 420 εκατομμύρια άτομα να μετακινούνται χωρίς να υπόκεινται σε ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, καθώς και διευκολύνοντας τη διασυνοριακή παράδοση αγαθών και υπηρεσιών, γεγονός που αποφέρει σημαντικά κοινωνικά και οικονομικά οφέλη στις κοινωνίες μας.

Η συνεργασία Σένγκεν, η οποία ξεκίνησε μεταξύ πέντε κρατών μελών σε διακυβερνητικό πλαίσιο με την υπογραφή της «συμφωνίας Σένγκεν» στις 14 Ιουνίου 1985, έχει επεκταθεί σημαντικά από τότε που θεσπίστηκε για πρώτη φορά. Τα τελευταία 35 χρόνια, η ΕΕ γνώρισε συνεχή πρόοδο προς τη δημιουργία ενός χώρου ο οποίος λειτουργεί εύρυθμα, χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα και με ενισχυμένο αίσθημα αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών. Σήμερα είναι αντιμέτωπη με μια διαφορετική πραγματικότητα και διαφορετικές προκλήσεις απ' ό,τι όταν δημιουργήθηκε αυτός ο χώρος. Η αστάθεια στην περιοχή γειτονίας της Ευρώπης και πέραν αυτής, η προσφυγική κρίση του 2015 και οι συνέπειές της, η συνεχιζόμενη τρομοκρατική απειλή και η πανδημία COVID-19 έχουν ασκήσει μεγάλη πίεση στον χώρο Σένγκεν και έχουν οδηγήσει ορισμένα κράτη μέλη στην επαναφορά των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα για παρατεταμένο χρονικό διάστημα.

Για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που αντιμετωπίζει ο χώρος Σένγκεν, η πρόεδρος της Επιτροπής κ. von der Leyen εξήγγειλε στρατηγική για τον χώρο Σένγκεν στην ομιλία της για την κατάσταση της Ένωσης το 2020[2]. Στο νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο[3], η Επιτροπή επισήμανε ότι η στρατηγική για τον χώρο Σένγκεν θα συνδυάζει νομοθετικές και επιχειρησιακές πρωτοβουλίες που θα αποσκοπούν στη διασφάλιση ενός ισχυρότερου, πιο ανθεκτικού χώρου, χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, με παράλληλη ενίσχυση της διακυβέρνησης και των δομών παρακολούθησής του. Μία τέτοια πρωτοβουλία είναι η αναθεώρηση του μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης Σένγκεν (στο εξής: «μηχανισμός αξιολόγησης Σένγκεν» ή «μηχανισμός»).

Ο χώρος Σένγκεν υποστηρίζεται από ένα σημαντικό σύνολο μέτρων που αντισταθμίζουν την απουσία ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα, διευκολύνουν την ελεύθερη κυκλοφορία και εξασφαλίζουν υψηλό επίπεδο ασφάλειας και δικαιοσύνης. Το κεκτημένο του Σένγκεν περιλαμβάνει τις διατάξεις που έχουν ενσωματωθεί στο πλαίσιο της Ένωσης σύμφωνα με το Πρωτόκολλο αριθ. 19 το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), καθώς και τις πράξεις που τις αναπτύσσουν ή συνδέονται άλλως με αυτές. Ως εκ τούτου, το κεκτημένο περιλαμβάνει 1) μέτρα στα εξωτερικά σύνορα (διαχείριση των εξωτερικών συνόρων), 2) αντισταθμιστικά μέτρα (κοινή πολιτική θεωρήσεων, αστυνομική συνεργασία, πολιτική επιστροφής και το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν), και 3) έναν εύρωστο μηχανισμό

---

[1] Εκτός των κρατών μελών, ο χώρος Σένγκεν καλύπτει επίσης την Ισλανδία, τη Νορβηγία, την Ελβετία και το Λιχτενστάιν (τις αποκαλούμενες «συνδεδεμένες χώρες Σένγκεν»). Η Ιρλανδία δεν είναι μέρος του χώρου Σένγκεν, αλλά εφαρμόζει εν μέρει το κεκτημένο του Σένγκεν από την 1η Ιανουαρίου 2021. Η Βουλγαρία, η Κροατία, η Κύπρος και η Ρουμανία δεσμεύονται από το κεκτημένο του Σένγκεν, ωστόσο δεν έχουν καταργηθεί ακόμα οι έλεγχοι στα εσωτερικά σύνορα όσον αφορά αυτά τα κράτη μέλη.

[2] Ομιλία της προέδρου κ. von der Leyen για την κατάσταση της Ένωσης στην ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, 16 Σεπτεμβρίου 2020.

[3] COM(2020) 609 final της 23.9.2020, σ. 17-18.

αξιολόγησης και παρακολούθησης. Το κεκτημένο του Σένγκεν περιλαμβάνει επίσης απαιτήσεις σχετικά με την προστασία των δεδομένων και τον σεβασμό άλλων θεμελιωδών δικαιωμάτων. Οι προαναφερθέντες τρεις βασικοί και συμπληρωματικοί πυλώνες στηρίζουν τον χώρο Σένγκεν και καθιστούν εφικτή την ύπαρξη ενός χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα. Η συνολική σταθερότητα αυτής της πολύπλοκης αρχιτεκτονικής εξαρτάται από τη δύναμη κάθε επιμέρους πυλώνα και από τη συνεκτικότητα και τη συνοχή του συστήματος στο σύνολό του.

Η εύρυθμη λειτουργία του χώρου Σένγκεν εξαρτάται από την ορθή και αποδοτική εφαρμογή των κοινών κανόνων, δηλαδή του κεκτημένου του Σένγκεν και, γενικότερα, από την αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών. Τυχόν ανεπάρκεια ή μη εφαρμογή σε ένα κράτος μέλος μπορεί να επηρεάσει όλα τα άλλα κράτη μέλη και, συνακόλουθα, να θέσει σε κίνδυνο τον χώρο Σένγκεν. Η παρακολούθηση του τρόπου με τον οποίο τα κράτη μέλη εφαρμόζουν το κεκτημένο του Σένγκεν και οι δραστηριότητες συνέχειας βάσει από κοινού συμφωνημένων συστάσεων για βελτίωση αποτελούν βασικό στοιχείο των δομών διακυβέρνησης του Σένγκεν. Ήδη το 1998 τα συμβαλλόμενα μέρη στη συμφωνία του Σένγκεν συνέστησαν μόνιμη επιτροπή με την εντολή να διαπιστώνει ελλείψεις στην εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν και να προτείνει λύσεις[4]. Μετά την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο νομικό πλαίσιο της ΕΕ, η απόφαση για τη σύσταση της μόνιμης επιτροπής αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1053/2013 του Συμβουλίου[5] (στο εξής: κανονισμός), ο οποίος παρέχει επί του παρόντος τη νομική βάση για τον μηχανισμό. Ο κανονισμός άρχισε να εφαρμόζεται το 2015.

Σκοπός του μηχανισμού αξιολόγησης Σένγκεν είναι να διατηρήσει υψηλό επίπεδο αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των συμμετεχόντων κρατών μελών και, ως εκ τούτου, να συμβάλει στην εύρυθμη λειτουργία του χώρου Σένγκεν, διασφαλίζοντας ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν αποτελεσματικά τους κανόνες Σένγκεν. Ο μηχανισμός θα πρέπει να επιτυγχάνει τους στόχους αυτούς με αμερόληπτες και αντικειμενικές αξιολογήσεις, οι οποίες να είναι σε θέση να εντοπίζουν ελλείψεις στην εφαρμογή της νομοθεσίας στην πράξη και να διασφαλίζουν την ταχεία αντιμετώπιση των ελλείψεων αυτών.

Μολονότι ο μηχανισμός μπορεί νομικά να καλύπτει το σύνολο του κεκτημένου του Σένγκεν, σύμφωνα με την πρακτική που ακολουθείται οι συγκεκριμένοι τομείς πολιτικής για αξιολόγηση αποφασίζονται για κάθε πολυετή κύκλο αξιολόγησης από την Επιτροπή από κοινού με τα κράτη μέλη. Με βάση την πρακτική αυτή, ο πρώτος και ο δεύτερος πολυετής κύκλος αξιολόγησης κάλυψαν ειδικές αξιολογήσεις για την αξιολόγηση της εφαρμογής των μέτρων στους τομείς της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων, της επιστροφής, της κοινής πολιτικής θεωρήσεων, της αστυνομικής συνεργασίας, του συστήματος πληροφοριών Σένγκεν (SIS), της προστασίας των δεδομένων και της απουσίας ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα. Άλλοι τομείς πολιτικής που θα εμπίπτουν στο πεδίο του κεκτημένου του Σένγκεν στο μέλλον θα μπορούσαν να αποτελέσουν μέρος του μηχανισμού, αν αυτό αποφασιστεί στο πολυετές πρόγραμμα αξιολόγησης που καταρτίζει η Επιτροπή. Σε αυτό το πλαίσιο και με βάση την πρακτική αυτή, ο μηχανισμός καλύπτει επίσης, αλλά μόνο με σκοπό να διαπιστωθεί αν ένα κράτος μέλος είναι έτοιμο να εφαρμόσει το σύνολο ή μέρη του νομικού πλαισίου του

---

4 Απόφαση της εκτελεστικής επιτροπής της 16ης Σεπτεμβρίου 1998 σχετικά με τη σύσταση της μόνιμης επιτροπής εφαρμογής της σύμβασης Σένγκεν [SCH/Com-ex (98) 26 def.] (ΕΕ L 239 της 22.9.2000, σ. 138).

5 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1053/2013 του Συμβουλίου, της 7ης Οκτωβρίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση ενός μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης για την επαλήθευση της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν και την κατάργηση της απόφασης της εκτελεστικής επιτροπής της 16ης Σεπτεμβρίου 1998 σχετικά με τη σύσταση της μόνιμης επιτροπής για την αξιολόγηση και την εφαρμογή της σύμβασης Σένγκεν (ΕΕ L 295 της 6.11.2013, σ. 27).

Σένγκεν, τη δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις, τη νομοθεσία για τα πυροβόλα όπλα και την πολιτική για τα ναρκωτικά.

Σύμφωνα με τον κανονισμό, η Επιτροπή είναι αρμόδια για τον συνολικό συντονισμό και την οργάνωση της αξιολόγησης και της παρακολούθησης, και παράλληλα ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα εθνικά κοινοβούλια σχετικά με τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων. Σύμφωνα με το άρθρο 70 της ΣΛΕΕ, ο μηχανισμός εξακολουθεί να αποτελεί αντικείμενο επιμερισμένης ευθύνης: η Επιτροπή διενεργεί αξιολογήσεις από κοινού με εμπειρογνώμονες των κρατών μελών και με την υποστήριξη των οργάνων και των οργανισμών της Ένωσης. Αυτή η προσέγγιση αξιολόγησης από ομοτίμους έχει κρίσιμη σημασία για τη διασφάλιση της λογοδοσίας, της κυριότητας των αποτελεσμάτων και της αμοιβαίας εμπιστοσύνης. Οι εμπειρογνώμονες των κρατών μελών ελέγχουν τις ενέργειες των ομοτίμων τους, προτείνουν λύσεις και συστήνουν την ανάληψη δράσης σε περίπτωση που το κράτος μέλος δεν τις εφαρμόσει. Επιπλέον, το Συμβούλιο συμμετέχει στη διαδικασία λήψης αποφάσεων με την έκδοση συστάσεων κατόπιν πρότασης της Επιτροπής.

- **Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης**

Δεδομένων των προκλήσεων που αντιμετωπίζει ο χώρος Σένγκεν τα τελευταία χρόνια και του ρόλου του μηχανισμού στη διακυβέρνηση του Σένγκεν, είναι σημαντικό ο μηχανισμός να παραμείνει κατάλληλος για τον επιδιωκόμενο σκοπό και να αξιοποιηθούν πλήρως οι δυνατότητές του ώστε να είναι σε θέση να προσαρμόζεται στις πρόσφατες νομοθετικές εξελίξεις, να αντιμετωπίζει νέες προκλήσεις και να συμπεριλαμβάνει νέα κράτη μέλη που εφαρμόζουν πλήρως ή εν μέρει το κεκτημένο του Σένγκεν.

Σύμφωνα με το άρθρο 22 του κανονισμού, η Επιτροπή όφειλε να επανεξετάσει τη λειτουργία του κανονισμού εντός έξι μηνών από την έγκριση όλων των εκθέσεων αξιολόγησης στο πλαίσιο του πρώτου πολυετούς προγράμματος (2015-2019). Η Επιτροπή παρουσίασε την επανεξέτασή της σε έκθεση[6] και σε συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής[7] στις 25 Νοεμβρίου 2020· τα έγγραφα αυτά κάλυψαν όλα τα στοιχεία του κανονισμού, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας των διαδικασιών για την έκδοση πράξεων στο πλαίσιο του μηχανισμού.

Η επανεξέταση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο μηχανισμός έχει επιφέρει απτές βελτιώσεις. Γενικά, τα κράτη μέλη εφαρμόζουν το κεκτημένο του Σένγκεν επαρκώς και οι σοβαρές ελλείψεις αντιμετωπίστηκαν δεόντως. Επιβεβαιώνει ότι ο μηχανισμός αυτός καθαυτός παρέχει ένα αξιόπιστο πλαίσιο για την αξιολόγηση και την παρακολούθηση της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν.

Ωστόσο, η επανεξέταση διαπίστωσε σημαντικές ελλείψεις ως προς την επαχθή διαδικασία του μηχανισμού, καθώς η διαδικασία αξιολόγησης, η συνέχεια που δίνεται σε αυτή και η υλοποίηση των σχεδίων δράσης είναι υπερβολικά χρονοβόρες. Οι συστάσεις του Συμβουλίου δεν αποδείχθηκαν επαρκώς αποτελεσματικό εργαλείο για τη διασφάλιση της ταχείας ανάληψης δράσης από τα κράτη μέλη, καθώς ο τεχνικός χαρακτήρας της διαδικασίας δεν παρήγαγε επαρκή πολιτική πίεση για ανάληψη δράσης. Μολονότι οι αξιολογήσεις εντόπισαν σοβαρές ελλείψεις στο πλαίσιο 10 επισκέψεων αξιολόγησης, [8]πραγματοποιήθηκε μόνο μία

---

6 Έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τη λειτουργία του μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης Σένγκεν σύμφωνα με το άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013. COM(2020) 779 final.

7 Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής SWD(2020) 327 final.

8 Όπως προκύπτει από την ανά πενταετία επανεξέταση, ο μηχανισμός εντόπισε σοβαρές ελλείψεις σε δέκα αξιολογήσεις σε τρεις τομείς: διαχείριση των εξωτερικών συνόρων (Ελλάδα, Ισλανδία, Ισπανία

συζήτηση σε υπουργικό επίπεδο, στην περίπτωση των σοβαρών ελλείψεων της Ελλάδας στη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων.

Επίσης, ο μηχανισμός δεν φαίνεται να δημιουργεί επαρκή εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών, δεδομένου ότι αρκετά κράτη μέλη συνέχισαν, κατά τα τελευταία πέντε έτη, να παρατείνουν τους ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, παρά τις θετικές αξιολογήσεις όσον αφορά τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων, την αστυνομική συνεργασία και το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν, καθώς και παρά τη συνολική αξιολόγηση σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη εφαρμόζουν επαρκώς το κεκτημένο του Σένγκεν. Επιπλέον, από την επανεξέταση διαπιστώνεται ότι η σημερινή ακαμψία του μηχανισμού δεν του επιτρέπει να προσαρμόζεται στις νέες συνθήκες και στις νέες επιχειρησιακές και νομοθετικές εξελίξεις.

Η έκθεση επανεξέτασης καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ορισμένες ελλείψεις εμποδίζουν τον μηχανισμό να λειτουργεί όσο αποτελεσματικά θα μπορούσε και θα έπρεπε να λειτουργεί, υπονομεύοντας τις πλήρεις δυνατότητές του. Οι ελλείψεις αυτές είναι οι εξής:

1. η υπερβολικά μεγάλη διάρκεια της διαδικασίας αξιολόγησης (10-12 μήνες) και ο χρόνος που απαιτήθηκε για την εφαρμογή των συστάσεων από τα κράτη μέλη (2 έτη)·
2. ανεπαρκής ικανότητα των κρατών μελών να συνεισφέρουν επαρκή αριθμό εμπειρογνωμόνων για τις αξιολογήσεις, με 5 κράτη μέλη να παρέχουν το ένα τρίτο του συνόλου των εμπειρογνωμόνων και με χρόνιο έλλειμμα εμπειρογνωμόνων σε συγκεκριμένους τομείς πολιτικής·
3. μη βέλτιστη χρήση και αποδοτικότητα των απροειδοποίητων επισκέψεων, καθώς και των άλλων εργαλείων αξιολόγησης και παρακολούθησης, ιδίως των θεματικών αξιολογήσεων·
4. βραδύς ρυθμός όσον αφορά τις δραστηριότητες συνέχειας και την υλοποίηση των σχεδίων δράσης και έλλειψη ολοκληρωμένης και συνεκτικής προσέγγισης όσον αφορά την παρακολούθηση της εφαρμογής· και
5. εκτός από την αξιολόγηση του δικαιώματος προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η αξιολόγηση του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων κατά την εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν δεν έχει ενσωματωθεί επαρκώς στον μηχανισμό.

Η επανεξέταση κατέδειξε ότι ορισμένες από τις ελλείψεις αυτές θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν σε επιχειρησιακό επίπεδο, ενώ άλλες απαιτούν νομοθετικές αλλαγές.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έχουν αμφότερα τονίσει την ανάγκη μεταρρύθμισης του μηχανισμού. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο ψήφισμά του του 2017[9], και το Συμβούλιο, ήδη μέσω της διαβούλευσης που δρομολόγησε η φινλανδική προεδρία το 2019[10], κάλεσαν την Επιτροπή να αναλάβει δράση. Πιο πρόσφατα, το Συμβούλιο εξέδωσε συμπεράσματα σχετικά με τον μηχανισμό[11], στο πλαίσιο των οποίων κάλεσε την Επιτροπή να προτείνει πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της συνολικής αποτελεσματικότητάς του και να εξασφαλίσει ότι ο μηχανισμός θα παραμείνει ευέλικτος, προσαρμόσιμος στις εξελισσόμενες συνθήκες και εξελίξεις του κεκτημένου του Σένγκεν, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι νέες προκλήσεις και να υπάρξει προσαρμογή στις νέες πραγματικότητες.

και Σουηδία)· κοινή πολιτική θεωρήσεων (Κάτω Χώρες και Φινλανδία)· σύστημα πληροφοριών Σένγκεν (Βέλγιο, Γαλλία, Ισπανία και Ηνωμένο Βασίλειο).

9 Έκθεση σχετικά με την ετήσια έκθεση για τη λειτουργία του χώρου Σένγκεν [2017/2256(INI)].

10 Έγγραφο του Συμβουλίου αριθ. 13244/2019.

11 Έγγραφο του Συμβουλίου 7939/21.

Σε συνέχεια των συμπερασμάτων της ανά πενταετία αξιολόγησης, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι προαναφερθείσες ελλείψεις θα μπορούσαν να συνοψιστούν ως **τρεις αλληλένδετες προκλήσεις:**

– Περιορισμένη στρατηγική εστίαση και σημαντικός κατακερματισμός που εμποδίζουν την επισκόπηση της λειτουργίας του χώρου Σένγκεν στο σύνολό του, κάτι που θα μπορούσε διαφορετικά να διευκολύνει την πολιτική συζήτηση·

– Ανεπαρκής ικανότητα εντοπισμού, προσαρμογής και ταχείας αντίδρασης ή προσαρμογής σε νέες συνθήκες, νομοθετικές και επιχειρησιακές εξελίξεις· και

– Βραδύς ρυθμός θέσπισης και εφαρμογής μέτρων αποκατάστασης, με ένα σύστημα αξιολόγησης από ομοτίμους το οποίο δεν ασκεί την αναμενόμενη πίεση.

Με βάση τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν από τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη στη συνοδευτική εκτίμηση των επιπτώσεων, η Επιτροπή προσδιόρισε διάφορες επιλογές πολιτικής που συνοψίζονται στο τμήμα 3, με στόχο την αύξηση της αποτελεσματικότητας του μηχανισμού και, συνακόλουθα, τη διασφάλιση διαφανέστερης, αποτελεσματικότερης και συνεκτικότερης εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν.

Για την αντιμετώπιση των προαναφερθέντων προβλημάτων, η παρούσα πρόταση αποσκοπεί: 1) στην αύξηση της στρατηγικής εστίασης του μηχανισμού και στη διασφάλιση μιας πιο αναλογικής χρήσης των διαφόρων εργαλείων αξιολόγησης: 2) στη σύντμηση και απλούστευση των διαδικασιών ώστε να καταστεί η διαδικασία πιο αποτελεσματική και αποδοτική, και να αυξηθεί η πίεση από ομοτίμους· 3) στη βελτιστοποίηση της συμμετοχής εμπειρογνωμόνων των κρατών μελών και της συνεργασίας με τα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης· και 4) στην ενίσχυση της αξιολόγησης του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων στο πλαίσιο του κεκτημένου του Σένγκεν. Οι στόχοι αυτοί θα επιτευχθούν κυρίως με την ακόλουθη προσέγγιση:

1) Αύξηση της στρατηγικής εστίασης του μηχανισμού και διασφάλιση μιας πιο αναλογικής και στρατηγικής χρήσης των διαφόρων εργαλείων αξιολόγησης και παρακολούθησης

– **Αύξηση της ευελιξίας για την προσαρμογή του πεδίου εφαρμογής των ειδικών αξιολογήσεων και προτεραιοτήτων στις νέες πραγματικότητες του κεκτημένου του Σένγκεν** με την κατάργηση του ισχύοντος καταλόγου ειδικών πεδίων πολιτικής προς αξιολόγηση και τη θέσπιση διαδικασίας στο πλαίσιο της οποίας θα αποφασίζονται οι τομείς προτεραιότητας στην αρχή κάθε κύκλου αξιολόγησης. Σύμφωνα με τον ισχύοντα κανονισμό, κάθε κράτος μέλος αξιολογήθηκε σε έξι τομείς πολιτικής, μέσω έξι επιμέρους αξιολογήσεων βάσει των οποίων εκδόθηκαν έξι εκθέσεις αξιολόγησης και έξι δέσμες συστάσεων. Ωστόσο, οι εν λόγω τομείς πολιτικής δεν είναι πλέον πλήρως προσαρμοσμένοι στις νέες πραγματικότητες. Για παράδειγμα, μια νέα σειρά συστημάτων ΤΠ θα τεθεί σε λειτουργία το 2023 και θα συμπληρώσει το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν. Καθώς αναπτύσσεται το κεκτημένο στον τομέα της ασφάλειας, οι αξιολογήσεις θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη πρόσθετα στοιχεία, ιδίως όσον αφορά την αστυνομική συνεργασία. Δεδομένων των νομοθετικών εξελίξεων, διάφοροι τομείς πολιτικής καθίστανται όλο και πιο αλληλένδετοι και αλληλεξαρτώμενοι (για παράδειγμα, το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν και η επιστροφή ή το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν και η αστυνομική συνεργασία). Ως εκ τούτου, η διάρθρωση των αξιολογήσεων σε αξιολογήσεις συγκεκριμένων τομέων πολιτικής ενδέχεται να μην είναι ο πλέον κατάλληλος τρόπος για την αξιολόγηση αυτών των διασυνδεδεμένων δραστηριοτήτων. Με την κατάργηση του καταλόγου των τομέων πολιτικής, η

πρόταση αυξάνει την ευελιξία με στόχο τη διαφορετική διάρθρωση των αξιολογήσεων και την αξιολόγηση διαφορετικών πτυχών ή πιθανών νέων στοιχείων, δίνοντας στον μηχανισμό τη δυνατότητα να προσαρμόζεται γρήγορα στον δυναμικό χαρακτήρα του κεκτημένου του Σένγκεν. Ταυτόχρονα, δημιουργεί ασφάλεια δικαίου όσον αφορά τη διαδικασία για την επίτευξη συμφωνίας σχετικά με τις προτεραιότητες αξιολόγησης στην αρχή κάθε κύκλου αξιολόγησης.

– **Δημιουργία ευέλικτου προγραμματισμού.** Επιπλέον, η πρόταση δημιουργεί ένα ευέλικτο νομοθετικό πλαίσιο για τον προγραμματισμό. Προσαρμόζει τους κανόνες για τον πολυετή και τον ετήσιο προγραμματισμό ώστε να καταστεί δυνατή η ταχύτερη αντίδραση στα αναδυόμενα προβλήματα και προκλήσεις, με τη μείωση των λεπτομερειών που περιλαμβάνουν επί του παρόντος τα πολυετή και ετήσια προγράμματα αξιολόγησης και με τη μείωση της ανάγκης τροποποιήσεων.

– **Σταδιακή μετάβαση σε αξιολογήσεις που βασίζονται πλήρως στον κίνδυνο.** Η πρόταση δημιουργεί την υποχρέωση να λαμβάνονται υπόψη τα αποτελέσματα προηγούμενων αξιολογήσεων, καθώς και άλλων ενωσιακών και εθνικών μηχανισμών αξιολόγησης και παρακολούθησης [π.χ. της αξιολόγησης τρωτότητας από τον Frontex ή της Ευρωπαϊκής Πολυκλαδικής Πλατφόρμας κατά των Εγκληματικών Απειλών (EMPACT)]. Επιπλέον (όπως εξηγείται κατωτέρω), δημιουργεί πρόσθετες υποχρεώσεις για την υποβολή αιτήματος εκτίμησης κινδύνου και επίγνωσης της κατάστασης από τα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης, κατά περίπτωση. Το νέο ευέλικτο πλαίσιο και οι πρόσθετες υποχρεώσεις θα καταστήσουν, για παράδειγμα, δυνατή, με την πάροδο του χρόνου, τη διενέργεια ολοκληρωμένης αξιολόγησης των κρατών μελών με βάση τον κίνδυνο, η οποία θα καλύπτει μόνο τα στοιχεία που προσδιορίζονται μέσω της ανάλυσης κινδύνου και της επίγνωσης της κατάστασης, με μία ενιαία αξιολόγηση ανά κράτος μέλος η οποία θα καλύπτει όλους τους σχετικούς τομείς πολιτικής σε μία ενιαία έκθεση αξιολόγησης. Θα επιτρέψει επίσης την ταυτόχρονη αξιολόγηση αρκετών κρατών μελών που αντιμετωπίζουν τις ίδιες προκλήσεις.

– **Διασφάλιση ότι δεν υπάρχουν κενά κατά την αξιολόγηση της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν σε ένα κράτος μέλος**. Καθώς το νομικό πλαίσιο του Σένγκεν εξελίσσεται και καθίσταται πιο πολύπλοκο, τα κράτη μέλη προσφεύγουν σε άλλους φορείς για να λάβουν στήριξη για την εκτέλεση των καθηκόντων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους. Πρόκειται, για παράδειγμα, για την περίπτωση ιδιωτικών εταιρειών στον τομέα της πολιτικής θεωρήσεων (π.χ. εξωτερικοί πάροχοι υπηρεσιών) ή των εξωτερικών συνόρων (π.χ. αεροπορικές εταιρείες ή αερολιμένες που τελούν υπό τη διαχείριση ιδιωτικών εταιρειών). Το ίδιο συμβαίνει και στην περίπτωση των οργάνων και των οργανισμών της Ένωσης, οι εντολές των οποίων ενισχύθηκαν τα τελευταία χρόνια ώστε να παρέχουν στήριξη στα κράτη μέλη, για παράδειγμα κατά τη διενέργεια συνοριακών ελέγχων ή επιτήρησης ή ελέγχων ασφαλείας δεύτερης γραμμής. Δεδομένου ότι ο μηχανισμός επιδιώκει να παράσχει μια συνολική εικόνα της κατάστασης σε ένα κράτος μέλος, η πρόταση διευκρινίζει ότι ο μηχανισμός μπορεί να υποστηρίξει τον έλεγχο των δραστηριοτήτων των οργάνων και των οργανισμών της Ένωσης στον βαθμό που εκτελούν καθήκοντα εξ ονόματος των κρατών μελών για να συνδράμουν στην επιχειρησιακή εφαρμογή των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν. Ως εκ τούτου, ο στόχος δεν είναι η αξιολόγηση των οργάνων και των οργανισμών αυτών καθαυτών. Ο έλεγχος αυτών των δραστηριοτήτων θα ενσωματωθεί στην αξιολόγηση των κρατών μελών, όπως συμβαίνει και σύμφωνα με το ισχύον πλαίσιο, όταν, για παράδειγμα, κατά τις αξιολογήσεις στον τομέα της κοινής πολιτικής θεωρήσεων, οι ομάδες ελέγχουν τις

δραστηριότητες των ιδιωτικών εταιρειών (εξωτερικών παρόχων υπηρεσιών) που συμμετέχουν στην παραλαβή αιτήσεων θεώρησης· ή στα εξωτερικά σύνορα, όταν οι ομάδες ελέγχουν την υποδομή αερολιμένα που τελεί υπό τη διαχείριση ιδιωτικής εταιρείας. Αυτή η πτυχή των αξιολογήσεων θα διενεργείται με την επιφύλαξη και με πλήρη σεβασμό των αρμοδιοτήτων των αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή και στα αρμόδια διοικητικά όργανα των σχετικών οργάνων και οργανισμών. Σε περίπτωση που οι αξιολογήσεις εντοπίσουν ελλείψεις σε σχέση με τις δραστηριότητες που υλοποιούνται ή υποστηρίζονται από τα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης, η Επιτροπή θα ενημερώνει τα αρμόδια διοικητικά όργανα.

– Επέκταση του **κύκλου αξιολόγησης από πέντε σε επτά έτη**, ώστε τα κράτη μέλη να μπορούν να αξιολογούνται τουλάχιστον δύο φορές κατά τη διάρκεια του επταετούς κύκλου. Με αυτό τον τρόπο θα καταστεί επίσης εφικτή μια πιο ισορροπημένη, ευέλικτη και στρατηγική χρήση όλων των διαθέσιμων εργαλείων αξιολόγησης και παρακολούθησης, πράγμα το οποίο θα εξασφαλίσει στενότερη και πιο στοχευμένη παρακολούθηση των κρατών μελών.

– **Ενίσχυση των μορφών και των μεθόδων αξιολόγησης και των δραστηριοτήτων παρακολούθησης**. Οι προγραμματισμένες περιοδικές επισκέψεις παραμένουν η κύρια μέθοδος αξιολόγησης. Ωστόσο, θα είναι δυνατόν να αυξηθεί το ποσοστό των απροειδοποίητων επισκέψεων. Θα καταστούν δυνατές οι αξιολογήσεις και οι δραστηριότητες παρακολούθησης εξ αποστάσεως (π.χ. μέσω βιντεοδιάσκεψης). Οι «θεματικές αξιολογήσεις» θα έχουν ολοένα και σημαντικότερο ρόλο, καθώς θα προβλεφθεί υποχρέωση διενέργειας τουλάχιστον μίας θεματικής αξιολόγησης ετησίως. Μέχρι στιγμής έχουν πραγματοποιηθεί μόνο δύο θεματικές αξιολογήσεις (μία σχετικά με τις εθνικές στρατηγικές ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων και μία σχετικά με τη συνεργασία Σένγκεν σε τοπικό επίπεδο στον τομέα της κοινής πολιτικής θεωρήσεων). Οι διατάξεις σχετικά με τις δραστηριότητες παρακολούθησης (νέες επισκέψεις και ένα νέο εργαλείο που ονομάζεται «επισκέψεις επαλήθευσης») καθίστανται σαφέστερες και πιο ευέλικτες.

– **Οι απροειδοποίητες αξιολογήσεις δεν απαιτούν, κατά κανόνα, προηγούμενη ενημέρωση.** Αυτό θα εξασφαλίσει την καλύτερη χρήση των απροειδοποίητων αξιολογήσεων, ιδίως για τη διενέργεια αξιολογήσεων με σκοπό τη διερεύνηση της συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το κεκτημένο του Σένγκεν, ιδίως ως απάντηση σε ενδείξεις προβλημάτων που έχουν σημαντικό αντίκτυπο στη λειτουργία του χώρου Σένγκεν ή σε σοβαρούς ισχυρισμούς για παραβιάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Η περιορισμένη εκ των προτέρων ενημέρωση θα εξακολουθήσει να ισχύει για τις απροειδοποίητες επισκέψεις ο σκοπός των οποίων είναι η διενέργεια «τυχαίου διαγνωστικού ελέγχου» της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν από τα κράτη μέλη. Οι απροειδοποίητες επισκέψεις δεν θα υπόκεινται σε προγραμματισμό και μπορούν να διοργανώνονται σε σύντομο χρονικό διάστημα ανάλογα με τις περιστάσεις.

– **Οι ετήσιες εκθέσεις σχετικά με τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων που διενεργούνται και την πορεία των μέτρων αποκατάστασης που λαμβάνουν τα κράτη μέλη, οι οποίες προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να αποτελούν μέρος της ετήσιας «έκθεσης για την κατάσταση του Σένγκεν»**. Έχει καίρια σημασία η πολιτική συζήτηση να καλύπτει με τρόπο ολοκληρωμένο όλα τα στοιχεία της πολύπλοκης αρχιτεκτονικής τα οποία υποστηρίζουν την ορθή λειτουργία του Σένγκεν. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θα δρομολογήσει εκ νέου την έκδοση της «έκθεσης για την κατάσταση του Σένγκεν» με στόχο η έκθεση αυτή να αποτελεί τη βάση για τη διεξαγωγή συζητήσεων στο νεοσυσταθέν φόρουμ

Σένγκεν. Οι αξιολογήσεις Σένγκεν, η κατάσταση όσον αφορά την απουσία ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα και η πορεία της υλοποίησης των συστάσεων θα αποτελούν σημαντικό μέρος της εν λόγω έκθεσης.

*2) **Σύντμηση και απλούστευση των διαδικασιών ώστε να καταστεί η διαδικασία πιο αποτελεσματική και αποδοτική, και να αυξηθεί η πίεση από ομοτίμους***

– **Σημαντική επιτάχυνση της διαδικασίας αξιολόγησης, με σαφείς διαδικαστικές προθεσμίες.** Κατά γενικό κανόνα, η Επιτροπή θα εκδίδει τις εκθέσεις αξιολόγησης και τις συστάσεις σε μία ενιαία πράξη **εντός τεσσάρων μηνών** από τη δραστηριότητα αξιολόγησης (και σε ακόμη συντομότερο διάστημα σε περίπτωση που η αξιολόγηση εντοπίσει σοβαρή έλλειψη). Αυτό όχι μόνο θα εξασφαλίσει μεγαλύτερη σαφήνεια όσον αφορά την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ των πορισμάτων της έκθεσης και των συστάσεων, αλλά θα επιταχύνει τη διαδικασία. Όσον αφορά την έκδοση συστάσεων, θα αποφευχθούν οι καθυστερήσεις που παρατηρούνται τώρα στο πλαίσιο διαδικασίας λήψης αποφάσεων σε δύο στάδια (δηλαδή έκδοση εκθέσεων αξιολόγησης από την Επιτροπή και έκδοση συστάσεων από το Συμβούλιο). Η πλήρης συμμετοχή του Συμβουλίου στη διαδικασία αξιολόγησης και στις συστάσεις εξακολουθεί να διασφαλίζεται μέσω της διαδικασίας εξέτασης (θετική γνώμη της επιτροπής Σένγκεν στην οποία συμμετέχουν όλα τα κράτη μέλη, και ψηφοφορία επί της ενιαίας πράξης που περιλαμβάνει τόσο τα πορίσματα της αξιολόγησης όσο και τις συστάσεις).

– **Αύξηση της πίεσης από ομοτίμους, με επικέντρωση των εξουσιών λήψης αποφάσεων του Συμβουλίου σε σημαντικές από πολιτική άποψη περιπτώσεις και με ενίσχυση του ρόλου του όσον αφορά τη συνέχεια και την παρακολούθηση της εφαρμογής των συστάσεων.** Μολονότι η ισχύουσα διαδικασία δύο σταδίων είχε ως στόχο να προωθήσει τον πολιτικό διάλογο σε επίπεδο Συμβουλίου και να ασκηθεί πίεση από ομοτίμους σε περίπτωση σοβαρών ελλείψεων ή όταν ένα κράτος μέλος δεν εφαρμόζει τις συστάσεις, η πείρα που έχει αποκτηθεί έως σήμερα έχει καταδείξει σαφώς ότι η χρήση αυτής της προσέγγισης σε όλες τις περιπτώσεις και για όλες τις εκθέσεις δεν πέτυχε τον επιδιωκόμενο στόχο, αλλά αύξησε σημαντικά τη διάρκεια και την πολυπλοκότητα της διαδικασίας, υπονομεύοντας την αποτελεσματικότητά της.

Τα κράτη μέλη συμμετέχουν ήδη σε μεγάλο βαθμό στη διαδικασία αξιολόγησης (διενέργεια αξιολογήσεων με την Επιτροπή, από κοινού σύνταξη εκθέσεων αξιολόγησης και σχεδίων συστάσεων) και στη διαδικασία έκδοσης της έκθεσης αξιολόγησης μέσω της διαδικασίας εξέτασης. Επιπλέον, τα περισσότερα ζητήματα που εντοπίζονται κατά τη διάρκεια των αξιολογήσεων έχουν μάλλον τεχνικό παρά πολιτικό χαρακτήρα. Ο μεγάλος φόρτος εργασίας στο Συμβούλιο (εξέταση 40 εκθέσεων ετησίως και έκδοση των συνακόλουθων εκτελεστικών αποφάσεων του Συμβουλίου με εκατοντάδες συστάσεις) και ο πολύ λεπτομερής και τοπικός χαρακτήρας των συστάσεων εμπόδιζαν κάθε ουσιαστική συζήτηση. Η ανά πενταετία επανεξέταση κατέδειξε ότι το γεγονός πως το Συμβούλιο εκδίδει τις συστάσεις σε όλες τις περιπτώσεις δεν δημιούργησε την αναμενόμενη πίεση από ομοτίμους, και ο μηχανισμός δεν παρείχε τη βάση για πολιτική συζήτηση σχετικά με την κατάσταση του Σένγκεν. Ακόμη και στις περιπτώσεις όπου ο μηχανισμός εντόπισε σοβαρές ελλείψεις, οι συζητήσεις σχετικά με τα πορίσματα έφθασαν μόνο μία φορά σε υπουργικό επίπεδο. Επιπλέον, το Συμβούλιο διαδραματίζει πολύ περιορισμένο ρόλο

στη συνέχεια και στην παρακολούθηση της υλοποίησης των σχεδίων δράσης των κρατών μελών.

Η προτεινόμενη αναθεώρηση επιδιώκει να διορθώσει αυτές τις ελλείψεις εξασφαλίζοντας ότι το Συμβούλιο θα εκδίδει συστάσεις σε περιπτώσεις που θεωρείται ότι έχουν τη μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία και αντίκτυπο ώστε να κατευθύνει πολιτικές συζητήσεις σε θέματα γενικού ενδιαφέροντος για τη λειτουργία του χώρου Σένγκεν. Οι περιπτώσεις αυτές είναι οι ακόλουθες: θεματικές αξιολογήσεις, «πρώτες αξιολογήσεις» (όταν αποφασίζεται αν ένα κράτος μέλος είναι έτοιμο να εφαρμόσει το κεκτημένο του Σένγκεν πλήρως ή σε συγκεκριμένο τομέα) καθώς και σε περίπτωση σοβαρής έλλειψης με σκοπό την αύξηση της πίεσης από ομοτίμους και τη διεξαγωγή πολιτικής συζήτησης σε επίπεδο Συμβουλίου. Ταυτόχρονα, προτείνεται η απλούστευση των διαδικασιών για τις περιπτώσεις που έχουν περισσότερο τεχνικό χαρακτήρα.

Η πρόταση ενισχύει επίσης σημαντικά τον ρόλο του Συμβουλίου όσον αφορά τη συνέχεια και την παρακολούθηση της προόδου των περιπτώσεων αυτών, προβλέποντας επίσης μηχανισμό κλιμάκωσης σε περίπτωση έλλειψης προόδου. Ειδικότερα, σε περίπτωση σοβαρής έλλειψης, το Συμβούλιο θα καθορίζει προθεσμίες για την εφαρμογή των συστάσεων και θα προσδιορίζει τη συχνότητα υποβολής εκθέσεων προόδου από το οικείο κράτος μέλος, το οποίο θα πρέπει να υποβάλλει τις εν λόγω εκθέσεις προόδου τόσο στην Επιτροπή όσο και στο Συμβούλιο. Το Συμβούλιο θα καλείται να διατυπώσει τη θέση του σχετικά με την έκθεση που υποβάλλει η Επιτροπή μετά τη νέα επίσκεψη, καθώς και σχετικά με την περάτωση των σχεδίων δράσης. Παρόμοιες διατάξεις ισχύουν για την περάτωση των σχεδίων δράσης που σχετίζονται με τις «πρώτες αξιολογήσεις».

Επιπλέον, θα ενισχυθεί ο ρόλος του Συμβουλίου, σε όλες τις περιπτώσεις, κατά το στάδιο παρακολούθησης: η πρόταση προβλέπει ότι η Επιτροπή θα ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο τουλάχιστον δύο φορές τον χρόνο σχετικά με την πρόοδο της υλοποίησης των σχεδίων δράσης. Επιπλέον, η Επιτροπή θα εκδίδει επίσης σε ετήσια βάση λεπτομερή έκθεση σχετικά με τις αξιολογήσεις που πραγματοποιήθηκαν, η οποία θα πρέπει να συζητείται από το Συμβούλιο με σκοπό την έκδοση συμπερασμάτων επί του θέματος. Τέλος, η Επιτροπή θα ενημερώνει το Συμβούλιο όταν ένα κράτος δεν σημειώνει επαρκή πρόοδο στην υλοποίηση του σχεδίου δράσης.

– Ενίσχυση των διατάξεων και επιτάχυνση των διαδικασιών που αφορούν τις περιπτώσεις στις οποίες οι αξιολογήσεις εντοπίζουν **σοβαρή έλλειψη: θεσπίζεται ταχεία διαδικασία** για σοβαρές ελλείψεις ώστε να εξασφαλίζεται η άμεση αντιμετώπιση των ελλείψεων που εντοπίζονται. Η πρόταση ενσωματώνει στο κανονιστικό κείμενο τον ορισμό των σοβαρών ελλείψεων που περιλαμβάνεται επί του παρόντος στις κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση Σένγκεν ώστε να ενισχυθεί η ασφάλεια δικαίου και να εξασφαλιστεί κοινή αντίληψη της έννοιας. **Το αξιολογούμενο κράτος μέλος θα πρέπει να αρχίσει αμέσως να εφαρμόζει μέτρα** για την αποκατάσταση της έλλειψης ακόμη και πριν από την έκδοση της έκθεσης και θα πρέπει να ενημερώσει χωρίς καθυστέρηση την Επιτροπή και τα κράτη μέλη σχετικά με τα μέτρα που έλαβε. Σε περίπτωση σοβαρής έλλειψης, το Συμβούλιο θα πρέπει να εκδώσει συστάσεις **εντός δυόμισι μηνών από το τέλος της δραστηριότητας αξιολόγησης**· για την επαλήθευση της εφαρμογής των μέτρων αποκατάστασης θα πραγματοποιείται νέα επίσκεψη, το αργότερο ένα έτος μετά την αξιολόγηση (θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί και νωρίτερα, ανάλογα με τις

προθεσμίες για την εφαρμογή των μέτρων αποκατάστασης που καθορίζονται από το Συμβούλιο)· η Επιτροπή θα ενημερώνει αμέσως το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για την ύπαρξη σοβαρής έλλειψης, με σκοπό την ενίσχυση του πολιτικού ελέγχου, όπως καταδεικνύεται στο ανωτέρω σημείο.

– **Εξάλειψη και απλούστευση των διατάξεων που δημιουργούν περιττά διαδικαστικά εμπόδια**. Σύμφωνα με την πρόταση, οι εκθέσεις αξιολόγησης δεν θα πρέπει πλέον να αντιμετωπίζονται ως έγγραφα με διαβάθμιση «EU restricted». Η αλλαγή αυτή θα αυξήσει τη διαφάνεια, θα απλουστεύσει και θα επιταχύνει τη διαδικασία, καθιστώντας δυνατή την ταχύτερη διεκπεραίωση των εκθέσεων και διευκολύνοντας τη διαβίβασή τους στα εθνικά κοινοβούλια και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο[12]**.** Ωστόσο, οι εκθέσεις αξιολόγησης θα αντιμετωπίζονται ως «ευαίσθητες»[13] και τα κράτη μέλη θα διατηρήσουν τη δυνατότητα να ζητούν τη διαβάθμισή τους. Η πρόταση θα απλουστεύσει την **αξιολόγηση της καταλληλότητας** των σχεδίων δράσης των κρατών μελών: η Επιτροπή δεν θα εκδίδει πλέον ανακοίνωση σχετικά με τις αξιολογήσεις, αλλά θα εξακολουθήσει να ενημερώνει το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος (και το Συμβούλιο) σχετικά με τις παρατηρήσεις της, για παράδειγμα, μέσω διοικητικής επιστολής. Τέλος, η μείωση της **συχνότητας υποβολής εκθέσεων παρακολούθησης** (άρθρο 16 παράγραφοι 3 και 4), με την πρόβλεψη υποχρέωσης υποβολής έκθεσης προόδου κάθε έξι μήνες αντί τριών μηνών που προβλέπει το ισχύον πλαίσιο, θα μειώσει τον συνολικό διοικητικό φόρτο για τα κράτη μέλη.

3) Ενίσχυση της αξιολόγησης του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων στο πλαίσιο του κεκτημένου του Σένγκεν

– Περαιτέρω **ενίσχυση της αξιολόγησης των θεμελιωδών δικαιωμάτων κατά την εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν** (πέραν της προστασίας των δεδομένων η οποία αξιολογείται ως ειδικός τομέας πολιτικής) σε ολόκληρο τον μηχανισμό, συμπεριλαμβανομένης της αυξημένης υποβολής αναλύσεων κινδύνου από τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης· ενίσχυση της αναφοράς στα θεμελιώδη δικαιώματα στη διάταξη για την κατάρτιση και συμπερίληψη ειδικής διάταξης στον κανονισμό **για τη χρήση των αποδεικτικών στοιχείων που παρέχονται από τρίτους**, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών μηχανισμών παρακολούθησης, καθώς και για τη δυνατότητα διενέργειας απροειδοποίητων αξιολογήσεων, χωρίς προηγούμενη ενημέρωση, εάν υπάρχουν ενδείξεις σοβαρών παραβιάσεων των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

4) Βελτιστοποίηση της συμμετοχής εμπειρογνωμόνων των κρατών μελών και της συνεργασίας με τα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης, καθώς και συνέργειες με άλλους μηχανισμούς αξιολόγησης και παρακολούθησης, για πιο στοχευμένες, στρατηγικές και προσαρμοσμένες αξιολογήσεις

– **Δημιουργία σώματος εμπειρογνωμόνων.** Σύμφωνα με το ισχύον πλαίσιο, η Επιτροπή απευθύνει προσκλήσεις για τον διορισμό εμπειρογνωμόνων πριν από κάθε αξιολόγηση (τρεις μήνες πριν από την ειδική αξιολόγηση). Πρόκειται για μια πολύ χρονοβόρα διαδικασία και τα κράτη μέλη δεν είναι πάντα σε θέση να διορίσουν επαρκή αριθμό ειδικευμένων εμπειρογνωμόνων, καθώς η ισχύουσα διαδικασία τους

[12] Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και οι ΜΚΟ ζήτησαν ευκολότερη πρόσβαση στις εκθέσεις αξιολόγησης.

[13] Ιδίως σε σχέση με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 για την πρόσβαση σε έγγραφα.

παρέχει πολύ περιορισμένο χρόνο για προγραμματισμό. Στις περιπτώσεις αυτές, η Επιτροπή πρέπει να παρατείνει αρκετές φορές την προθεσμία στις προσκλήσεις διορισμού εμπειρογνωμόνων για τις αξιολογήσεις. Επιπλέον, υπάρχει χρόνιο έλλειμμα εμπειρογνωμόνων σε συγκεκριμένους τομείς πολιτικής.

Το σύστημα αυτό θα αντικατασταθεί από ετήσια πρόσκληση για τον διορισμό εμπειρογνωμόνων σε σώμα εμπειρογνωμόνων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διορίζουν τουλάχιστον έναν εμπειρογνώμονα ανά τομέα πολιτικής που προσδιορίζεται στο πολυετές πρόγραμμα αξιολόγησης (π.χ. θεωρήσεις, διαχείριση των εξωτερικών συνόρων, επιστροφή, προστασία δεδομένων) ανά έτος και να εξασφαλίζουν τη διαθεσιμότητά τους για τις αξιολογήσεις. Η Επιτροπή θα επιβεβαιώνει την επιλογή των εμπειρογνωμόνων που θα διορίζονται στο σώμα και θα επικαιροποιεί τον κατάλογο των μελών του σώματος. Στη συνέχεια, το σώμα αυτό θα αποτελεί την κύρια πηγή από την οποία θα προέρχονται οι αξιολογητές Σένγκεν για τις ειδικές αξιολογήσεις (δηλαδή για τη σύσταση ομάδων για τη διενέργεια ειδικών αξιολογήσεων) και θα διευκολύνει επίσης σε μεγάλο βαθμό τη διοργάνωση απροειδοποίητων επισκέψεων. Κατά τη σύσταση των ομάδων, θα λαμβάνεται δεόντως υπόψη η ικανότητα των εθνικών διοικήσεων καθώς και η ανάγκη διασφάλισης ισορροπίας σε γεωγραφικό επίπεδο. Το γεγονός ότι ένας εμπειρογνώμονας διορίζεται στο σώμα δεν σημαίνει ότι απαιτείται να είναι διαρκώς διαθέσιμος. Το σώμα θα διασφαλίσει ότι η σύσταση των ομάδων θα είναι λιγότερο επαχθής και θα παράσχει επίσης μεγαλύτερη προβλεψιμότητα και ευελιξία τόσο για την Επιτροπή και για τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, καθώς ο σχεδιασμός των αξιολογήσεων θα διανέμεται εγκαίρως σε όλα τα κράτη μέλη. Πριν από κάθε αξιολόγηση, η Επιτροπή μπορεί να απευθύνεται απευθείας σε μεμονωμένα μέλη του σώματος για τη σύσταση ομάδων, με αποτέλεσμα η διαδικασία να καθίσταται σημαντικά ταχύτερη και απλούστερη. Κατά τη σύσταση των ειδικών ομάδων, η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να διασφαλίζει, στο μέτρο του δυνατού, ισορροπία σε γεωγραφικό επίπεδο. Εάν για μια ειδική αξιολόγηση απαιτείται συγκεκριμένο προφίλ και δεν είναι δυνατή η κινητοποίηση εμπειρογνώμονα από το σώμα, η Επιτροπή εξακολουθεί να έχει τη δυνατότητα να προσφύγει στην αποστολή ειδικών προσκλήσεων για τον διορισμό εμπειρογνωμόνων. Η δημιουργία σώματος εμπειρογνωμόνων θα επιτρέψει μακροπρόθεσμα τη σύσταση διεπιστημονικής ομάδας για την αξιολόγηση όλων των σχετικών τομέων του κεκτημένου του Σένγκεν.

– **Ενίσχυση της συνεργασίας με τον Frontex, τον eu-LISA, την Ευρωπόλ, τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων.** Η πρόταση προβλέπει ότι η συνεργασία θα πρέπει να είναι αμοιβαία ώστε τα εν λόγω όργανα και οι οργανισμοί να μπορούν επίσης να χρησιμοποιούν τις πληροφορίες που συλλέγονται μέσω της διαδικασίας αξιολόγησης. Η Επιτροπή θα είναι επίσης σε θέση να αποκτά ευρύτερο φάσμα πληροφοριών και προϊόντων ανάλυσης κινδύνου από τα όργανα και τους οργανισμούς.

Η πρόταση **αυξάνει επίσης τις συνέργειες με τους μηχανισμούς αξιολόγησης και παρακολούθησης** που εφαρμόζονται από τα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης. Τα τελευταία χρόνια, έχουν θεσπιστεί, σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, άλλοι μηχανισμοί ελέγχου ποιότητας και παρακολούθησης, οι οποίοι μπορούν να λειτουργήσουν συμπληρωματικά προς τον μηχανισμό. Η πρόταση προβλέπει αυξημένη συνοχή και συνέργειες με τις δραστηριότητες του Frontex και ειδικότερα με τη διαδικασία αξιολόγησης τρωτότητας. Η αξιολόγηση τρωτότητας που

διενεργείται από τον Frontex αποτελεί συμπληρωματικό μέσο προς τον μηχανισμό αξιολόγησης και παρακολούθησης Σένγκεν για τη διασφάλιση του ελέγχου ποιότητας σε επίπεδο ΕΕ και τη διασφάλιση συνεχούς ετοιμότητας τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο για την αντιμετώπιση τυχόν προκλήσεων στα εξωτερικά σύνορα. Η αξιολόγηση τρωτότητας παρέχει μια εικόνα της επιχειρησιακής ικανότητας ενός κράτους μέλους στον τομέα των εξωτερικών συνόρων, με σκοπό τον εντοπισμό πιθανών αδυναμιών του συστήματος. Πρόκειται για μια μελλοντοστραφή προσέγγιση που αποσκοπεί στην πρόληψη κρίσεων. Η Επιτροπή ήδη κοινοποιεί τα αποτελέσματα της διαδικασίας αξιολόγησης τρωτότητας στην ομάδα εμπειρογνωμόνων των κρατών μελών πριν από την αξιολόγηση, σύμφωνα με το άρθρο 33 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1896[14] και έχει θεσπίσει επίσημους διαύλους για την ανταλλαγή πληροφοριών με τον Frontex. Για την περαιτέρω αύξηση των συνεργειών, η πρόταση προβλέπει ειδικές διατάξεις για τη μεγιστοποίηση των πληροφοριών που συλλέγονται μέσω της διαδικασίας αξιολόγησης τρωτότητας, με σκοπό τη διαμόρφωση βελτιωμένης εικόνας της κατάστασης όσον αφορά τη λειτουργία του χώρου Σένγκεν. Στόχος είναι επίσης η αποφυγή, στο μέτρο του δυνατού, της αλληλεπικάλυψης των προσπαθειών και των αντικρουόμενων συστάσεων.

Συναφή παραδείγματα, σε άλλους τομείς πολιτικής όπου θα είναι δυνατή η αύξηση των συνεργειών βάσει των νέων διατάξεων που προβλέπονται στην πρόταση, είναι η Ευρωπαϊκή Πολυκλαδική Πλατφόρμα κατά των Εγκληματικών Απειλών («EMPACT») ή η εποπτεία που ασκεί η Επιτροπή με την υποστήριξη του eu-LISA όσον αφορά την προετοιμασία των κρατών μελών για την εφαρμογή των σχετικών συστημάτων ΤΠ. Οι εθνικοί μηχανισμοί ελέγχου ποιότητας [την ανάπτυξη των οποίων ενθαρρύνει ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/1896] θα μπορούσαν να καταστούν εξίσου σημαντικοί στο μέλλον, και η πρόταση θέτει τη βάση για την εξασφάλιση συνεργειών και ανταλλαγής πληροφοριών. Επιπλέον, τα αποτελέσματα του ανεξάρτητου μηχανισμού παρακολούθησης που αναπτύσσεται στο πλαίσιο της πρότασης για τη θέσπιση ελέγχου διαλογής υπηκόων τρίτων χωρών στα εξωτερικά σύνορα θα λαμβάνονται επίσης υπόψη στις αξιολογήσεις.

Η πρόταση προβλέπει φιλόδοξη προθεσμία για την πλήρη εφαρμογή του κανονισμού (από την [1η Σεπτεμβρίου 2022]).

Η ανάλυση της Επιτροπής, η οποία παρέχεται στην εκτίμηση των επιπτώσεων[15] που συνοδεύει την παρούσα πρόταση και συνοψίζεται στο τμήμα 3 αποτελεί τη βάση της παρούσας πρότασης για μια συνολική επανεξέταση του κανονισμού.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Η παρούσα πρόταση συνοδεύει την ανακοίνωση με τίτλο «Στρατηγική προς έναν πλήρως λειτουργικό και ανθεκτικό χώρο Σένγκεν»[16] η οποία προτείνει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για να καταστεί ο χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης ισχυρότερος και ανθεκτικότερος σε τυχόν μελλοντικές προκλήσεις και απειλές.

Ο μηχανισμός θα πρέπει να παρέχει ένα ισχυρό νομικό πλαίσιο που θα καλύπτει το σύνολο της εξελισσόμενης νομοθεσίας που διέπει τη λειτουργία του χώρου Σένγκεν. Στο πλαίσιο αυτό, ένας από τους ειδικούς στόχους της πρότασης είναι να αυξηθεί η στρατηγική εστίαση

14 ΕΕ L 295 της 14.11.2019, σ. 1.

15 Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής SWD (2021) 119 final.

16 COM(2021) 277 final

στη διαδικασία αξιολόγησης και παρακολούθησης. Αυτό απαιτεί **τη διασφάλιση της συνέπειας με τις ισχύουσες και μελλοντικές διατάξεις που αποτελούν μέρος του κεκτημένου του Σένγκεν**. Για τον σκοπό αυτό, ο μηχανισμός θα πρέπει να προσαρμοστεί στο εξελισσόμενο πεδίο εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας της ΕΕ. Τα τελευταία χρόνια, η Ένωση έχει αναλάβει διάφορες πρωτοβουλίες για να καταστήσει τον χώρο Σένγκεν ισχυρότερο και ανθεκτικότερο. Οι αλλαγές αυτές περιλαμβάνουν διάφορα νέα στοιχεία, ιδίως σε σχέση με τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων. Εκτός από το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν και το σύστημα πληροφοριών για τις θεωρήσεις, έως το τέλος του 2023 η διαχείριση των εξωτερικών συνόρων θα αρχίσει να υποστηρίζεται από νέα συστήματα ΤΠ, όπως το σύστημα εισόδου και εξόδου[17] και το ευρωπαϊκό σύστημα πληροφοριών και αδειοδότησης ταξιδιού[18]. Επιπλέον, θα εξασφαλιστεί η διαλειτουργικότητα[19] μεταξύ των σχετικών βάσεων δεδομένων. Επίσης, η έκδοση, αργότερα εντός του 2021, πρότασης για τη θέσπιση κώδικα αστυνομικής συνεργασίας της ΕΕ στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ για την Ένωση Ασφάλειας[20] καθώς και η έκδοση της πρότασης τροποποίησης του κώδικα συνόρων του Σένγκεν[21] ώστε να ληφθούν υπόψη τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την πανδημία COVID-19, αλλά και από τις διαπραγματεύσεις σχετικά με την πρόταση του 2017 για την τροποποίηση του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, θα αποτελέσουν σημαντικές πρωτοβουλίες για την αύξηση της ασφάλειας και την αποκατάσταση της ακεραιότητας του χώρου Σένγκεν.

Ο ρόλος των οργανισμών της ΕΕ που συμμετέχουν στην εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν έχει επίσης αποκτήσει μεγαλύτερη σημασία. Η δημιουργία της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής το 2019, συμπεριλαμβανομένης της σύστασης μόνιμου σώματος 10 000 μελών έως το 2027, αποτέλεσε βασικό βήμα προς τον πραγματικό ευρωπαϊκό έλεγχο των εξωτερικών συνόρων και τη σταδιακή καθιέρωση ενός κοινού συστήματος της ΕΕ για τις επιστροφές. Η εντολή της Ευρωπόλ βρίσκεται στο στάδιο της αναβάθμισης μετά από πρόταση της Επιτροπής της 9ης Δεκεμβρίου 2020[22].

Όπως περιγράφεται ανωτέρω, ορισμένες από τις νομικές πράξεις στους διάφορους τομείς πολιτικής που καλύπτονται από τον μηχανισμό προβλέπουν τα δικά τους **εργαλεία αξιολόγησης και παρακολούθησης σε ευρωπαϊκό ή εθνικό επίπεδο**. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαία **η δημιουργία και η διασφάλιση συνεργειών για την αποφυγή αλληλεπικαλύψεων** και τη βέλτιστη χρήση των τομεακών εργαλείων παρακολούθησης. Η διατήρηση και η τελειοποίηση αυτής της αλληλεπίδρασης αποτελεί σημαντικό στοιχείο της παρούσας πρότασης. Στο πλαίσιο αυτό, η πρόταση προβλέπει διατάξεις για την περαιτέρω αύξηση της συνοχής, ιδίως με τις δραστηριότητες του Frontex και τη διαδικασία των αξιολογήσεων τρωτότητας. Ο μηχανισμός και οι συστάσεις του θα πρέπει να συμπληρώνουν τις συστάσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας αξιολόγησης τρωτότητας. Συναφή παραδείγματα, σε άλλους τομείς πολιτικής όπου θα είναι δυνατή η αύξηση των συνεργειών, είναι η EMPACT (δράσεις προτεραιότητας στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας) ή ο υπεύθυνος θεμελιωδών δικαιωμάτων στον Frontex (παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τα θεμελιώδη δικαιώματα στα εξωτερικά σύνορα από τον Frontex). Οι εθνικοί μηχανισμοί ελέγχου ποιότητας [την ανάπτυξη των οποίων ενθαρρύνει ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/1896], οι οποίοι είναι «εθνικοί» μηχανισμοί αξιολόγησης και παρακολούθησης Σένγκεν, θα μπορούσαν να καταστούν εξίσου σημαντικοί στο μέλλον. Επιπλέον, τα αποτελέσματα του εθνικού ανεξάρτητου μηχανισμού παρακολούθησης που αναπτύσσεται στο πλαίσιο της πρότασης για

[17] Κανονισμός (ΕΕ) 2017/2226 (ΕΕ L 327 της 9.12.2017, σ. 20).
[18] Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1240 (ΕΕ L 236 της 19.9.2018, σ. 1).
[19] Κανονισμός (ΕΕ) 2019/817 (ΕΕ L 135 της 22.5.2019, σ. 27).
[20] COM(2020) 605 final της 24.7.2020.
[21] Κανονισμός (ΕΕ) 2016/399 (ΕΕ L 77 της 23.3.2016, σ. 1).
[22] COM(2020) 796 final

τη θέσπιση ελέγχου διαλογής υπηκόων τρίτων χωρών στα εξωτερικά σύνορα[23] θα λαμβάνονται επίσης υπόψη στις αξιολογήσεις.

Η πρόταση καταρτίστηκε κατά τρόπο ώστε να συνάδει με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής (δηλαδή τομείς πολιτικής που καλύπτονται από το κεκτημένο του Σένγκεν), ενώ λήφθηκαν δεόντως υπόψη και οι υπό εξέλιξη πρωτοβουλίες και οι προβλεπόμενες πρωτοβουλίες που δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ. Γενικότερα, με την καλύτερη διασύνδεση των διαφόρων τομέων πολιτικής, η πρωτοβουλία μπορεί να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα της ολιστικής προσέγγισης που προτείνεται στις στρατηγικές της Επιτροπής και να ενισχύσει τη συμπληρωματικότητα όλων των εργαλείων που αναπτύσσονται στο πλαίσιο των νέων προσπαθειών σε επίπεδο νομοθεσίας.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Η πρόταση συνάδει με τους στόχους και τις πρωτοβουλίες που προβλέπονται στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ για την Ένωση Ασφάλειας που υπερβαίνουν το κεκτημένο του Σένγκεν, όπως η πρόταση για την ενίσχυση της αυτοματοποιημένης ανταλλαγής σημαντικών κατηγοριών δεδομένων στο πλαίσιο των αποφάσεων Prüm του Συμβουλίου[24] και με μελλοντικές πρωτοβουλίες στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ για την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος 2021-2025[25]. Συνάδει επίσης με τις πρωτοβουλίες που περιλαμβάνονται στο νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο[26].

Πέρα από τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, ο χώρος Σένγκεν συμβάλλει στη λειτουργία της ενιαίας αγοράς και η δημιουργία του έχει αποφέρει κοινωνικά και οικονομικά οφέλη στην ευρωπαϊκή κοινωνία[27] σε πολλούς τομείς, από το εμπόριο έως την απασχόληση, την εκπαίδευση, τον πολιτισμό, τον τουρισμό και πέραν αυτών. Τα μέτρα που αποσκοπούν στην αύξηση της αποτελεσματικότητας του μηχανισμού και, ως εκ τούτου, στην καλύτερη λειτουργία του χώρου Σένγκεν είναι επίσης, από τη φύση τους, συνεπή με τους στόχους αυτών των τομέων πολιτικής. Η διαταραχή που προκλήθηκε από την πανδημία COVID-19 κατέδειξε καλύτερα από οποιαδήποτε προηγούμενη κρίση πόσο σημαντικό είναι να διαφυλαχθεί η ακεραιότητα του χώρου Σένγκεν. Η εύρυθμη λειτουργία του χώρου Σένγκεν είναι απαραίτητη για την οικονομική ανάκαμψη μετά την κρίση της COVID-19. Ένας ισχυρός και αποτελεσματικός μηχανισμός θα συμβάλει σε αυτό και, συνακόλουθα, στις θετικές κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις που επιφέρει ο χώρος Σένγκεν για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Η νομική βάση της πρότασης είναι το άρθρο 70 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το άρθρο 70 προβλέπει ειδικά την αρμοδιότητα του Συμβουλίου να θεσπίζει, μετά από πρόταση της Επιτροπής, μέτρα για τον καθορισμό των λεπτομερών διατάξεων βάσει των οποίων τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με την Επιτροπή, προβαίνουν σε

[23] COM(2020) 612 final Βλ. άρθρο 7.

[24] Απόφαση 2008/615/ΔΕΥ του Συμβουλίου σχετικά με την αναβάθμιση της διασυνοριακής συνεργασίας, ιδίως όσον αφορά την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του διασυνοριακού εγκλήματος και απόφαση 2008/616/ΔΕΥ του Συμβουλίου για την εφαρμογή της απόφασης 2008/615/ΔΕΥ.

[25] SWD(2021) 74 final της 14.4.2021.

[26] COM(2020) 605 final.

[27] Σύμφωνα με εκτίμηση που έγινε το 2016, η πλήρης εκ νέου καθιέρωση ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα θα δημιουργούσε άμεσο απευθείας κόστος που θα κυμαινόταν μεταξύ 5 και 18 δισ. EUR ετησίως, COM(2016) 120 final, σ 4.

αντικειμενική και αμερόληπτη αξιολόγηση της εφαρμογής, από τις αρχές των κρατών μελών, των πολιτικών της Ένωσης στον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Η πρόταση καταργεί και αντικαθιστά τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1053/2013, ο οποίος επίσης βασίζεται σε αυτή τη διάταξη της Συνθήκης.

Σύμφωνα με τη δήλωση[28] του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής που συνοδεύει τον κανονισμό, η πρόταση πρέπει να υποβληθεί προς διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, προκειμένου να ληφθεί υπόψη η γνώμη του προτού εκδοθεί η τελική πράξη. Ωστόσο, πρέπει να εγκριθεί σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Το άρθρο 70 της ΣΛΕΕ προβλέπει τη νομική βάση για τη θέσπιση μέτρων βάσει των οποίων τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με την Επιτροπή, προβαίνουν σε αντικειμενική και αμερόληπτη αξιολόγηση της εφαρμογής, από τις αρχές των κρατών μελών, των πολιτικών της Ένωσης στον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Μολονότι η παρούσα πρόταση επιφέρει πολλές αλλαγές, δεν μεταβάλλει ουσιωδώς τους στόχους και το πεδίο εφαρμογής του μηχανισμού. Η πρόταση βρίσκεται εντός των ορίων που θέτει το άρθρο 70 της ΣΛΕΕ.

Στόχος της πρότασης είναι η περαιτέρω ανάπτυξη, βελτίωση και ενίσχυση της αποδοτικότητας του ήδη υφιστάμενου μηχανισμού. Η επανεξέταση του κανονισμού που πραγματοποιήθηκε το 2020 επιβεβαίωσε την ανάγκη ύπαρξης ενός εύρωστου μηχανισμού σε επίπεδο ΕΕ. Εξακολουθεί να ισχύει ότι η ενωσιακή προστιθέμενη αξία του μηχανισμού απορρέει πρωτίστως από τον επιμερισμό των αρμοδιοτήτων μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών. Αυτό δημιουργεί μια ισχυρή βάση για τη δημιουργία αμοιβαίας εμπιστοσύνης. Οι αξιολογήσεις που διενεργούνται σε επίπεδο ΕΕ μπορούν να διασφαλίσουν τον έγκαιρο εντοπισμό των ελλείψεων που προκύπτουν από ασυμμετρίες, αποκλίσεις και εσφαλμένη εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν, οι οποίες διαφορετικά θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο την ακεραιότητα του χώρου Σένγκεν. Επίσης, η πίεση από ομοτίμους που ασκείται σε επίπεδο ΕΕ δημιουργεί το αναγκαίο κίνητρο για να εξασφαλιστεί ότι τα κράτη αποκαθιστούν γρήγορα τις ελλείψεις, ιδίως σε περίπτωση σοβαρών ελλείψεων.

Επιπλέον, η πρωτοβουλία λαμβάνει δεόντως υπόψη την αρχή της επικουρικότητας, θέτοντας τη βάση για τη βελτίωση του συντονισμού με τις αξιολογήσεις που διενεργούνται στο πλαίσιο των εθνικών μηχανισμών ελέγχου ποιότητας και παρακολούθησης. Ένας από τους στόχους είναι να μετατοπιστεί η εστίαση του μηχανισμού σε ελλείψεις που ενδέχεται να έχουν αρνητικές συνέπειες στην εύρυθμη λειτουργία του χώρου Σένγκεν στο σύνολό του. Τα ζητήματα περιορισμένης εμβέλειας θα πρέπει μάλλον να αντιμετωπίζονται σε εθνικό επίπεδο. Η προσέγγιση αυτή συνάδει επίσης με τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1896, ο οποίος ενθαρρύνει την ανάπτυξη εθνικών μηχανισμών ελέγχου ποιότητας στο πλαίσιο των συνιστωσών της ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων.

Συμπερασματικά, για να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά οι ελλείψεις που εντοπίστηκαν κατά την επανεξέταση και οι οποίες αναλύθηκαν περαιτέρω στην εκτίμηση των επιπτώσεων, απαιτούνται νομοθετικές αλλαγές.

- **Αναλογικότητα**

Το άρθρο 5 παράγραφος 4 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση προβλέπει ότι το περιεχόμενο και η μορφή της δράσης της Ένωσης δεν πρέπει να υπερβαίνουν το μέτρο που είναι αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων των Συνθηκών. Η επιλεγείσα μορφή για την

[28] ΕΕ L 295 της 6.11.2013, σ. 37.

παρούσα δράση πρέπει να επιτρέπει στην πρόταση την επίτευξη του στόχου της και η εφαρμογή της να γίνει με όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικό τρόπο.

Ο μηχανισμός θεσπίστηκε το 2013 μέσω κανονισμού, δεδομένου ότι ο εν λόγω ειδικός μηχανισμός, ο οποίος εφαρμόζεται σε επίπεδο ΕΕ και τελεί υπό τον συντονισμό της Επιτροπής, απαιτεί σαφείς κανόνες όσον αφορά τις αρμοδιότητες και τις διαδικασίες. Η προτεινόμενη πρωτοβουλία αποτελεί αναθεώρηση κανονισμού και για τον λόγο αυτό θα πρέπει να λάβει επίσης τη μορφή κανονισμού.

Όσον αφορά το περιεχόμενο, η αναλογικότητα των κύριων νέων πτυχών εξετάστηκε στη συνοδευτική εκτίμηση των επιπτώσεων (τμήμα 7.3).

Η πρόταση αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στον εξορθολογισμό της διαδικασίας αξιολόγησης με την απλούστευση της ισχύουσας διαδικασίας λήψης αποφάσεων σε δύο στάδια, ώστε, κατά γενικό κανόνα, η Επιτροπή να εκδίδει όχι μόνο τις εκθέσεις αξιολόγησης αλλά και τις συστάσεις, μέσω μιας ενιαίας εκτελεστικής πράξης (σύμφωνα με το ισχύον πλαίσιο η Επιτροπή εκδίδει την έκθεση και πρόταση για συστάσεις του Συμβουλίου). Η πείρα των τελευταίων ετών έδειξε ότι η έκδοση των συστάσεων από το Συμβούλιο καθιστά τη διαδικασία σημαντικά πιο χρονοβόρα (2-3 μήνες κατά μέσο όρο), ενώ ο υπερβολικός φόρτος εργασίας περιορίζει την εξουσία του Συμβουλίου να ασκεί την απαιτούμενη πίεση από ομοτίμους και να διεξάγει γενικές συζητήσεις σχετικά με την κατάσταση του Σένγκεν. Η αναθεωρημένη προσέγγιση επιδιώκει να διορθώσει με αναλογικό τρόπο τις εν λόγω αδυναμίες διασφαλίζοντας ότι το Συμβούλιο εκδίδει συστάσεις σε περιπτώσεις που θεωρείται ότι έχουν τη μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία και αντίκτυπο, ώστε να κατευθύνει πολιτικές συζητήσεις σε θέματα γενικού ενδιαφέροντος για τη λειτουργία του χώρου Σένγκεν, δηλαδή στις περιπτώσεις πρώτων αξιολογήσεων και σοβαρών ελλείψεων καθώς και των θεματικών αξιολογήσεων, και απλουστεύοντας παράλληλα τη διαδικασία στις περιπτώσεις που έχουν περισσότερο τεχνικό χαρακτήρα. Η πρόταση ενισχύει επίσης σημαντικά τον ρόλο του Συμβουλίου όσον αφορά τη συνέχεια και την παρακολούθηση της προόδου των περιπτώσεων αυτών, προβλέποντας επίσης μηχανισμό κλιμάκωσης σε περίπτωση έλλειψης προόδου.

Συμπερασματικά, καμία από τις αλλαγές που προτείνονται στην παρούσα πρωτοβουλία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων που περιγράφονται στο τμήμα 1 και, ως εκ τούτου, η πρόταση τηρεί την αρχή της αναλογικότητας. Στην πραγματικότητα, αρκετά στοιχεία της πρότασης θα μειώσουν τον διοικητικό φόρτο για τα κράτη μέλη και την Επιτροπή.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Δεδομένου ότι η προτεινόμενη πρωτοβουλία αποσκοπεί στην αναθεώρηση και επικαιροποίηση υφιστάμενου μηχανισμού αξιολόγησης που θεσπίστηκε με κανονισμό [τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1053/2013], θα λάβει επίσης τη μορφή κανονισμού.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας**

Σύμφωνα με το άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013, η Επιτροπή επανεξέτασε τη λειτουργία του κανονισμού και υπέβαλε έκθεση και συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των

υπηρεσιών της Επιτροπής στις 25 Νοεμβρίου 2020[29]. Όπως εξηγείται στο τμήμα 1, αυτό ήταν το σημείο εκκίνησης για τη σύνταξη της πρότασης.

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Η διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη εξετάζεται αναλυτικά στην εκτίμηση των επιπτώσεων[30] που συνοδεύει την παρούσα πρόταση. Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν γενικά την ενίσχυση του μηχανισμού ώστε να αυξηθεί η αποτελεσματικότητά του και να διασφαλιστεί ότι είναι σε θέση να προσαρμόζεται στις πρόσφατες νομοθετικές εξελίξεις και να αντιμετωπίζει νέες προκλήσεις.

- **Εκτίμηση των επιπτώσεων[31]**

Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία και τα αποτελέσματα της ευρείας διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη, η Επιτροπή κατάρτισε τέσσερις επιλογές πολιτικής, καθεμία από τις οποίες περιλαμβάνει σειρά μέτρων για την επίτευξη των στόχων. Η επιλογή 1 περιλαμβάνει μόνο επιχειρησιακά μέτρα για την εναρμόνιση της εφαρμογής με τις τρέχουσες ανάγκες. Η επιλογή 2 συνίσταται σε στοχευμένες νομοθετικές τροποποιήσεις του κανονισμού, προκειμένου να αποσαφηνιστεί το πεδίο εφαρμογής συγκεκριμένων διατάξεων με στόχο την ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου σχετικά με τις υποχρεώσεις των διαφόρων εμπλεκόμενων φορέων, και τον εξορθολογισμό και την απλούστευση των υφιστάμενων διαδικασιών. Η επιλογή 3 αποτελεί μια πιο φιλόδοξη προσέγγιση που θα επιφέρει τις απλουστεύσεις που θα επέφεραν οι δύο πρώτες επιλογές, καθώς και σημαντικές αλλαγές στη λειτουργία του μηχανισμού. Η επιλογή 4 είναι μια συνδυασμένη προσέγγιση που συγκεντρώνει στοιχεία από τις διάφορες επιλογές ανάλογα με τον τομέα παρέμβασης. Οι επιλογές αυτές βασίζονται η μια στην άλλη, καθώς στις περισσότερες περιπτώσεις λειτουργούν σωρευτικά και όχι εναλλακτικά, ανάλογα με τον βαθμό φιλοδοξίας. Η προτιμώμενη δέσμη μέτρων πολιτικής (επιλογή 4) συνδυάζει διάφορα μέτρα από τις επιλογές 1, 2 και 3.

Ειδικός στόχος 1: *Αποφυγή κενών στα πορίσματα της αξιολόγησης και αύξηση της στρατηγικής εστίασης*

Η προτιμώμενη επιλογή είναι να διατηρηθεί το υφιστάμενο πεδίο εφαρμογής που καλύπτει όλες τις πτυχές του κεκτημένου του Σένγκεν, με παράλληλη προσαρμογή των προτεραιοτήτων (των τομέων πολιτικής) στις νέες πραγματικότητες με πιο ευέλικτο προγραμματισμό και επέκταση του κύκλου αξιολόγησης από πέντε σε επτά έτη. Η διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του μηχανισμού ώστε να καλύπτει θέματα πέραν του κεκτημένου του Σένγκεν (π.χ. τον τομέα της πολιτικής ασύλου) απορρίφθηκε κυρίως για νομικούς αλλά και για πολιτικούς λόγους, καθώς αυτή η επιλογή δεν είχε τη στήριξη πολλών κρατών μελών. Η τρέχουσα διάρθρωση των αξιολογήσεων ανά τομέα πολιτικής θα διατηρηθεί επίσης, αλλά θα γίνει πιο ευέλικτη. Η μετάβαση σε μια συνολική αξιολόγηση ανά κράτος μέλος δεν κρίθηκε άμεσα εφικτή στην πράξη (αλλά θα αποτελέσει στόχο μεσοπρόθεσμα). Ωστόσο, προτείνονται φιλόδοξες νομοθετικές αλλαγές όσον αφορά τις μορφές και τις μεθόδους των δραστηριοτήτων αξιολόγησης και παρακολούθησης, προκειμένου να διευρυνθεί το φάσμα των διαθέσιμων εργαλείων και να αποσαφηνιστούν τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις για τη χρήση τους: συστηματικές θεματικές αξιολογήσεις, δύο είδη απροειδοποίητων επισκέψεων με ή χωρίς προειδοποίηση 24 ωρών, ανάλογα με τον σκοπό, και δύο είδη νέων επισκέψεων («νέες επισκέψεις σε περίπτωση σοβαρών ελλείψεων» και «επισκέψεις επαλήθευσης»).

---

29 Βλέπε υποσημειώσεις 6 και 7.

30 Βλ., ειδικότερα, το παράρτημα 2 της εκτίμησης των επιπτώσεων.

31 Το συνοπτικό δελτίο της εκτίμησης των επιπτώσεων και η θετική γνώμη της επιτροπής ρυθμιστικού ελέγχου διατίθενται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/?lang=el.

Ειδικός στόχος 2: *Εξορθολογισμός των ρόλων και της κατανομής αρμοδιοτήτων και απλούστευση των διαδικασιών*

Η προτιμώμενη δέσμη μέτρων πολιτικής περιλαμβάνει τροποποιήσεις για την επιτάχυνση των διαδικασιών και την απλούστευση των διαδικασιών, καθώς και φιλόδοξες νομικές αλλαγές για την τροποποίηση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων. Ο κατά κανόνα αποχαρακτηρισμός των εκθέσεων αξιολόγησης, ο καθορισμός νόμιμων προθεσμιών για την έκδοση των εκθέσεων αξιολόγησης και συστάσεων, η απλουστευμένη αξιολόγηση των σχεδίων δράσης από την Επιτροπή και η μειωμένη συχνότητα όσον αφορά την υποχρέωση υποβολής εκθέσεων από τα κράτη μέλη θα επιταχύνουν και θα διευκολύνουν τις διαδικασίες και υποστηρίζονται σθεναρά από τα ενδιαφερόμενα μέρη. Όσον αφορά την προτεινόμενη αλλαγή στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, σύμφωνα με την οποία η Επιτροπή εκδίδει τόσο τις εκθέσεις αξιολόγησης όσο και τις συστάσεις (ενώ διατηρείται ο ρόλος του Συμβουλίου στις περιπτώσεις που είναι πιο σημαντικές από πολιτική άποψη), τα κράτη μέλη θα εξακολουθήσουν να συμμετέχουν πλήρως στην έκδοση των εκθέσεων αξιολόγησης και των συστάσεων μέσω της διαδικασίας εξέτασης.

Ειδικός στόχος 3: *Ενίσχυση της εφαρμογής των εγγυήσεων για τα θεμελιώδη δικαιώματα στο πλαίσιο του κεκτημένου του Σένγκεν*

Η προτιμώμενη επιλογή είναι η εισαγωγή αλλαγών για να ενισχυθεί η ασφάλεια δικαίου όσον αφορά τα στοιχεία που σχετίζονται με τα θεμελιώδη δικαιώματα και για να τονιστεί η σημασία τους. Προτείνεται να συμπεριληφθεί αναφορά στην τακτική υποβολή αναλύσεων κινδύνου από τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να ενισχυθεί η αναφορά στα θεμελιώδη δικαιώματα στη διάταξη που αφορά την κατάρτιση, να αυξηθεί η συμμετοχή του Οργανισμού Θεμελιωδών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις επισκέψεις αξιολόγησης και να συμπεριληφθεί ειδικό άρθρο σχετικά με τη χρήση των αποδεικτικών στοιχείων που παρέχονται από τρίτους.

Εκτός από τα προαναφερθέντα στοιχεία, η πρόταση περιλαμβάνει διάφορες τεχνικές αλλαγές για την αύξηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας του μηχανισμού. Κάθε μία χωριστά έχει μάλλον περιορισμένο μόνο θετικό αντίκτυπο (και αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο δεν αποτέλεσαν αντικείμενο της εκτίμησης των επιπτώσεων), αλλά ο συνολικός αντίκτυπος αυτών των μέτρων είναι θετικός.

Ειδικός στόχος 4: *Βελτιστοποίηση της συμμετοχής εμπειρογνωμόνων των κρατών μελών και της συμμετοχής των οργάνων και των οργανισμών της Ένωσης*

Η προτεινόμενη δέσμη μέτρων πολιτικής περιλαμβάνει νομικές τροποποιήσεις για την αλλαγή της διαδικασίας διορισμού εμπειρογνωμόνων με τη δημιουργία μόνιμου σώματος εμπειρογνωμόνων, σε ετήσια βάση, υπό τη διαχείριση της Επιτροπής, παρέχοντας παράλληλα ευελιξία όσον αφορά τον καθορισμό του μεγέθους των ομάδων. Επιπλέον, οι προτεινόμενες αλλαγές μεγιστοποιούν τη συμβολή και βελτιώνουν τον συντονισμό με τα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης, καθώς και με άλλους μηχανισμούς ελέγχου ποιότητας μέσω βελτιωμένης ανάλυσης κινδύνου, ενισχυμένου συντονισμού και ενισχυμένης συμμετοχής με νέες νομικές υποχρεώσεις. Τα μέτρα αυτά έτυχαν ευρείας υποστήριξης από τα ενδιαφερόμενα μέρη.

- **Καταλληλότητα και απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου**

Ορισμένα στοιχεία της πρότασης θα μειώσουν τον διοικητικό φόρτο για τα κράτη μέλη, την Επιτροπή και το Συμβούλιο, ιδίως κατά το στάδιο λήψης αποφάσεων (καθώς το Συμβούλιο δεν θα χρειάζεται να εκδίδει συστάσεις σε όλες τις περιπτώσεις) και κατά το στάδιο της παρακολούθησης, με μείωση της συχνότητας όσον αφορά τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων σχετικά με την υλοποίηση των σχεδίων δράσης και την απλουστευμένη

αξιολόγηση των εν λόγω σχεδίων δράσης από την Επιτροπή. Προτείνονται επίσης απλουστευμένες και ταχύτερες διαδικασίες για το στάδιο της αξιολόγησης, όσον αφορά τις μεθόδους και τα εργαλεία αξιολόγησης, τη σύσταση ομάδων και την έκδοση των εκθέσεων αξιολόγησης. Στο πλαίσιο της εκτίμησης των επιπτώσεων παρασχέθηκαν ποσοτικοποιημένες εκτιμήσεις, στο μέτρο του δυνατού.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Η παρούσα πρόταση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα που διατυπώνονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εισάγει συγκεκριμένες νομοθετικές αλλαγές προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι υποχρεώσεις στον τομέα των θεμελιωδών δικαιωμάτων καλύπτονται σαφώς από τον μηχανισμό.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Στην παρούσα πρόταση επισυνάπτεται δημοσιονομικό δελτίο. Το κόστος λειτουργίας του μηχανισμού από την Επιτροπή ανέρχεται σε περίπου 2 εκατ. EUR ετησίως. Αυτό το επίπεδο δαπανών θα διατηρηθεί· η πρόταση δεν απαιτεί αύξηση των ανθρώπινων και οικονομικών πόρων οι οποίοι διατίθενται ήδη στην Επιτροπή. Αυτό οφείλεται κυρίως στη σειρά αλλαγών που έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση του διοικητικού φόρτου για την Επιτροπή και στις διατάξεις που καθιστούν δυνατή τη διενέργεια πιο στοχευμένων (και ακόμη πιο σύντομων) αξιολογήσεων, με μικρότερες ομάδες. Κατά τη διάρκεια των εργασιών για την εκτίμηση των επιπτώσεων, η Επιτροπή είχε ως γνώμονα την αρχή σύμφωνα με την οποία η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητα του μηχανισμού θα πρέπει να αυξηθούν χωρίς να απαιτηθούν πρόσθετοι ανθρώπινοι και οικονομικοί πόροι.

Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται από τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών θα εξακολουθήσουν να επιστρέφονται και δεν αναμένεται αύξηση ούτε ως προς αυτό. Λόγω των προτεινόμενων αλλαγών, θα γίνουν περισσότερα με πιο αποτελεσματικό τρόπο και με τους ίδιους πόρους.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Παρακολούθηση**

Η Επιτροπή θα επανεξετάσει τη λειτουργία του κανονισμού και θα υποβάλει έκθεση στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εντός 6 μηνών από την έκδοση όλων των εκθέσεων αξιολόγησης που αφορούν τις αξιολογήσεις που καλύπτονται από τον πρώτο πολυετή κύκλο αξιολόγησης διάρκειας επτά ετών βάσει του νέου κανονισμού.

Στο πλαίσιο της εκτίμησης των επιπτώσεων και σύμφωνα με τους κανόνες για τη βελτίωση της νομοθεσίας, καταρτίστηκε μη εξαντλητικός κατάλογος ποιοτικών και ποσοτικών δεικτών που θα χρησιμοποιηθούν για την επανεξέταση. Επιπλέον, η Επιτροπή βρίσκεται επί του παρόντος στη διαδικασία ανάπτυξης ενός νέου εργαλείου ΤΠ για τον εκσυγχρονισμό της παρακολούθησης της υλοποίησης των σχεδίων δράσης από τα κράτη μέλη. Αναμένεται ότι το εργαλείο αυτό θα καταστεί λειτουργικό ήδη το 2021.

- **Συνέπειες των διαφόρων πρωτοκόλλων που προσαρτώνται στις Συνθήκες και των συμφωνιών σύνδεσης που έχουν συναφθεί με τρίτες χώρες**

Επειδή η νομική βάση για την παρούσα πρόταση βρίσκεται στο τρίτο μέρος τίτλος V της ΣΛΕΕ, εφαρμόζεται το σύστημα «μεταβλητής γεωμετρίας», όπως προβλέπεται στα πρωτόκολλα για τη θέση της Δανίας και της Ιρλανδίας και στο πρωτόκολλο του Σένγκεν. Η πρόταση αποτελεί ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν. Κατά συνέπεια, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι συνέπειες που απορρέουν για τα διάφορα πρωτόκολλα και τις συμφωνίες

σύνδεσης Σένγκεν όσον αφορά τη Δανία και την Ιρλανδία· την Ισλανδία και τη Νορβηγία· και την Ελβετία και το Λιχτενστάιν. Ομοίως, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι συνέπειες για τις διάφορες πράξεις των προσχωρήσεων. Το λεπτομερές καθεστώς που ισχύει για καθένα από τα εν λόγω ενδιαφερόμενα κράτη περιγράφεται στις τελευταίες αιτιολογικές σκέψεις της παρούσας πρότασης.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Κατ' άρθρο σύγκριση με τις διατάξεις του ισχύοντος κανονισμού:

Άρθρο 1 — Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

Το άρθρο παραμένει ουσιαστικά αμετάβλητο, αλλά αποσαφηνίζει τον σκοπό του μηχανισμού («να διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν αποτελεσματικά το κεκτημένο του Σένγκεν, συμβάλλοντας έτσι στην εύρυθμη λειτουργία ενός χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα»). Η παράγραφος 3 μεταφέρθηκε στο άρθρο 15 («εμπειρογνώμονες των κρατών μελών»).

Άρθρο 2 — Ορισμοί

Προστέθηκαν ορισμένοι νέοι ορισμοί για την παροχή νομικής σαφήνειας και τη διευκόλυνση της κατανόησης του κανονισμού. Προστέθηκε ο ορισμός της «σοβαρής έλλειψης» ώστε να ενισχυθεί η ασφάλεια δικαίου και να διασφαλιστεί η κοινή αντίληψη της έννοιας. Ο ορισμός βασίζεται σε αυτόν που χρησιμοποιείται επί του παρόντος στον «οδηγό αξιολόγησης Σένγκεν» της Επιτροπής. Το άρθρο παρέχει επίσης ορισμούς για την «πρώτη αξιολόγηση», την «περιοδική αξιολόγηση», την «απροειδοποίητη αξιολόγηση», τη «θεματική αξιολόγηση», την «επίσκεψη», τη «νέα επίσκεψη», την «επίσκεψη επαλήθευσης», τη «δραστηριότητα αξιολόγησης» και την «ομάδα».

Άρθρο 3 — Αρμοδιότητες και καθήκον συνεργασίας

Δεν εισάγονται σημαντικές αλλαγές. Οι νέες παράγραφοι 4 και 5 μεταφέρθηκαν σε αυτό το άρθρο από το άρθρο 13, καθώς ουσιαστικά περιέχουν αρμοδιότητες για τα κράτη μέλη και την Επιτροπή.

Άρθρο 4 — Μορφές αξιολογήσεων

Για λόγους σαφήνειας, το άρθρο συμπληρώνει τους ορισμούς με την απαρίθμηση των μορφών αξιολόγησης και καθορίζει τις προϋποθέσεις για τη διενέργεια απροειδοποίητων αξιολογήσεων και θεματικών αξιολογήσεων.

Άρθρο 5 — Μορφές δραστηριοτήτων παρακολούθησης

Για λόγους σαφήνειας, το άρθρο απαριθμεί τις μορφές των δραστηριοτήτων παρακολούθησης.

Άρθρο 6 — Μέθοδοι αξιολόγησης και παρακολούθησης

Ομοίως, για λόγους σαφήνειας, το άρθρο απαριθμεί τις μεθόδους που πρέπει να χρησιμοποιούνται για τις δραστηριότητες αξιολόγησης και παρακολούθησης, δηλ. επισκέψεις (προαναγγελλόμενες ή απροειδοποίητες), ερωτηματολόγια ή άλλες εξ αποστάσεως μέθοδοι, π.χ. βιντεοδιασκέψεις. Διευκρινίζει ότι μπορούν να χρησιμοποιούνται ανεξάρτητα ή σε συνδυασμό με κάποια άλλη μέθοδο.

Άρθρο 7 — Συνεργασία με τα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης

Το νέο αυτό άρθρο ενισχύει τη σημασία της καθιέρωσης στενής συνεργασίας για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού με τα αρμόδια όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης

που συμμετέχουν στην εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν (ιδίως τον Frontex, τον eu-LISA και την Ευρωπόλ). Αναφέρεται ρητά στην ανάγκη ενίσχυσης της συνεργασίας και με τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βάσει του άρθρου αυτού, η Επιτροπή (θα εξακολουθήσει να) ζητεί σχετικές πληροφορίες, στατιστικά δεδομένα και αναλύσεις κινδύνου από τα εν λόγω όργανα και οργανισμούς. Η κοινοποίηση πληροφοριών θα είναι αμοιβαία: Ένα από τα επόμενα άρθρα (το άρθρο 10) προβλέπει ότι η Επιτροπή μπορεί να τους κοινοποιεί λεπτομέρειες σχετικά με τις εκθέσεις αξιολόγησης, τα σχέδια δράσης και ενημερώσεις σχετικά με την υλοποίηση των σχεδίων δράσης για την αύξηση των συνεργειών και την αποφυγή της αλληλεπικάλυψης προσπαθειών.

Άρθρο 8 — Συνεργασία με τον Frontex

Το άρθρο αυτό αποτελεί προσαρμοσμένη έκδοση του άρθρου 7 του ισχύοντος κανονισμού, λαμβανομένης υπόψη της εξέλιξης δυνάμει του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή.

Άρθρο 9 — Συνεργασία με την Ευρωπόλ

Με βάση την πρόταση της Επιτροπής[32] για την τροποποίηση του κανονισμού για την Ευρωπόλ, το άρθρο αυτό περιέχει παραπομπή στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο ιθ) του κανονισμού (ΕΕ) 2016/794[33], σύμφωνα με το οποίο η Ευρωπόλ θα πρέπει να στηρίζει την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού με εμπειρογνωσία, αναλύσεις, εκθέσεις και άλλες σχετικές πληροφορίες. Το κείμενο τελεί εν αναμονή της έγκρισης της πρότασης.

Άρθρο 10 — Συνέργειες με άλλες δραστηριότητες αξιολόγησης και παρακολούθησης

Προκειμένου να αυξηθεί η στρατηγική εστίαση και ο πιο στοχευμένος σχεδιασμός της αξιολόγησης, το άρθρο αυτό απαιτεί την αύξηση των συνεργειών με τους σχετικούς μηχανισμούς και τις πλατφόρμες που διαχειρίζονται οι οργανισμοί της Ένωσης και οι εθνικές διοικήσεις, π.χ. με την Ευρωπαϊκή Πολυκλαδική Πλατφόρμα κατά των Εγκληματικών Απειλών («EMPACT») ή την εποπτεία που ασκεί ο eu-LISA όσον αφορά την προετοιμασία των κρατών μελών για την εφαρμογή των σχετικών συστημάτων ΤΠ, καθώς και τα πορίσματα των εθνικών μηχανισμών ελέγχου ποιότητας ή των ανεξάρτητων μηχανισμών παρακολούθησης. Το άρθρο προβλέπει επίσης ότι τα όργανα και οι οργανισμοί δεν θα πρέπει να λειτουργούν μόνο ως πάροχοι πληροφοριών, αλλά και ως αποδέκτες και, ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα πρέπει να είναι σε θέση να τους κοινοποιεί λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τις εκθέσεις αξιολόγησης, τα σχέδια δράσης και ενημερώσεις σχετικά με την υλοποίηση των σχεδίων δράσης.

Άρθρο 11 — Πληροφορίες από τρίτους

Το άρθρο παρέχει τη νομική βάση για τη χρήση των πληροφοριών που παρέχονται από τρίτους (π.χ. διαμεσολαβητές, αρχές που παρακολουθούν τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, μη κυβερνητικές οργανώσεις και διεθνείς οργανισμούς) με σκοπό την αύξηση της αποδοτικότητας του προγραμματισμού και της υλοποίησης των δραστηριοτήτων αξιολόγησης. Οι πληροφορίες αυτές θα μπορούσαν να είναι ιδιαίτερα χρήσιμες για την αξιολόγηση του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων κατά την εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν.

Άρθρο 12 — Πολυετές πρόγραμμα αξιολόγησης

Προκειμένου ο μηχανισμός να είναι σε θέση να διενεργεί όλες τις απαιτούμενες αξιολογήσεις με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο, να είναι σε θέση να αντιδρά στις αναδυόμενες

[32] COM(2020) 796 final της 9.12.2020.

[33] ΕΕ L 135 της 24.5.2016, σ. 53.

προκλήσεις, να κάνει πιο ευέλικτη και ισορροπημένη χρήση όλων των διαθέσιμων εργαλείων και να προβλέπει στενότερη και πιο στοχευμένη παρακολούθηση, η διάρκεια του πολυετούς προγράμματος επεκτείνεται από πέντε σε επτά έτη. Το άρθρο περιγράφει το περιεχόμενο του πολυετούς προγράμματος αξιολόγησης το οποίο θα προσδιορίζει τους συγκεκριμένους τομείς προτεραιότητας που θα καλύπτονται από τις περιοδικές αξιολογήσεις. Θα καθορίζει επίσης προσωρινό κατάλογο των κρατών μελών που θα υπόκεινται σε περιοδικές αξιολογήσεις σε ένα δεδομένο έτος. Καθιερώνεται επίσης απλουστευμένη διαδικασία για την προσαρμογή του προγράμματος, σύμφωνα με την οποία οι προσαρμογές που απαιτούνται λόγω γεγονότων και περιστάσεων ανωτέρας βίας, ενδέχεται να μην απαιτούν τροποποίηση του προγράμματος, δηλαδή της σχετικής εκτελεστικής πράξης. Η πείρα των τελευταίων ετών έχει καταδείξει σαφώς την ανάγκη για μια τέτοια ευελιξία. Λόγω της πανδημίας COVID-19, το ετήσιο πρόγραμμα αξιολόγησης του 2020 χρειάστηκε να τροποποιηθεί. Επιπλέον, οι αξιολογήσεις στον τομέα της κοινής πολιτικής θεωρήσεων έχουν πολλές πιθανότητες να αντιμετωπίσουν απρόβλεπτα γεγονότα, δεδομένου ότι πραγματοποιούνται σε τρίτες χώρες. Τα γεγονότα αυτά έχουν επίσης ως αποτέλεσμα την τροποποίηση του προγράμματος, η οποία είναι μια χρονοβόρα διαδικασία.

Άρθρο 13 — Ετήσιο πρόγραμμα αξιολόγησης

Καμία σημαντική αλλαγή σε σχέση με το αντίστοιχο ισχύον άρθρο (άρθρο 6). Το ετήσιο πρόγραμμα αξιολόγησης θα περιέχει προτάσεις για περιοδικές αξιολογήσεις των κρατών μελών, όπως ορίζεται στο πολυετές πρόγραμμα αξιολόγησης· πρώτη αξιολόγηση ενός κράτους μέλους (εφόσον απαιτείται) και τουλάχιστον μία θεματική αξιολόγηση. Θα περιλαμβάνει προσωρινό χρονοδιάγραμμα αυτών των αξιολογήσεων, αλλά όχι απαραίτητα τους χώρους στους οποίους θα πραγματοποιείται επίσκεψη/αξιολόγηση. Οι απροειδοποίητες αξιολογήσεις δεν θα υπόκεινται πλέον σε πρόγραμμα αλλά θα οργανώνονται σε σύντομο χρονικό διάστημα, όπως απαιτείται. Αυτό δεν επηρεάζει τα κράτη μέλη, αλλά θα διευκολύνει τον εσωτερικό σχεδιασμό και τις διαδικασίες στο πλαίσιο της Επιτροπής και θα αυξήσει την ευελιξία και την ικανότητα αντίδρασης σε νέες συνθήκες. Όπως και στην περίπτωση του πολυετούς προγράμματος, καθιερώνεται απλουστευμένη διαδικασία για την προσαρμογή του προγράμματος που απαιτείται λόγω γεγονότων και περιστάσεων ανωτέρας βίας.

Άρθρο 14 — Τυποποιημένο ερωτηματολόγιο

Καμία ουσιαστική αλλαγή σε σχέση με το αντίστοιχο ισχύον άρθρο (άρθρο 9). Δεν θα απαιτηθεί η έκδοση νέου τυποποιημένου ερωτηματολογίου λόγω της έκδοσης του νέου κανονισμού (άρθρο 31). Θα πρέπει να συνεχιστεί η χρήση του ισχύοντος ερωτηματολογίου. Η προθεσμία για την αποστολή του ερωτηματολογίου και για τη λήψη των απαντήσεων από τα κράτη μέλη προσαρμόστηκε ώστε να διασφαλιστεί ότι το μεγαλύτερο μέρος των εργασιών από την πλευρά των κρατών μελών να μην πραγματοποιείται (κατ' ανάγκη) κατά τη διάρκεια της περιόδου των θερινών διακοπών. Επιπλέον, διευκρινίζεται ότι, κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, τα κράτη μέλη θα πρέπει να επικαιροποιούν τις απαντήσεις τους στο τυποποιημένο ερωτηματολόγιο και να απαντούν, εφόσον τους ζητηθεί, σε συμπληρωματικές ερωτήσεις πριν από τις ειδικές αξιολογήσεις, καθώς και να υποβάλλουν τα πορίσματα των εθνικών μηχανισμών ελέγχου ποιότητας και των εσωτερικών ελέγχων. Η διάταξη αυτή διασφαλίζει ότι οι ομάδες θα έχουν στη διάθεσή τους όλες τις σχετικές και επικαιροποιημένες πληροφορίες για την αποτελεσματική διενέργεια ειδικών αξιολογήσεων.

Άρθρο 15 — Εμπειρογνώμονες των κρατών μελών

Καμία ουσιαστική αλλαγή σε σχέση με το αντίστοιχο ισχύον άρθρο (άρθρο 12). Η παράγραφος 2 μεταφέρθηκε σε αυτό το άρθρο από το ισχύον άρθρο 1.

Άρθρο 16 — Κατάρτιση των εμπειρογνωμόνων

Κρίθηκε σκόπιμο να ενισχυθεί η διάταξη για την κατάρτιση, με την εισαγωγή ειδικού άρθρου για το θέμα αυτό· με αυτόν τον τρόπο τονίζεται η σημασία όλων των σχετικών ζητημάτων που αφορούν τα θεμελιώδη δικαιώματα στα προγράμματα κατάρτισης και η συστηματική συμμετοχή του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων σε αυτό το πλαίσιο. Γίνεται ειδική αναφορά στην ανάγκη επικαιροποίησης των προγραμμάτων αρχικής κατάρτισης και διοργάνωσης επανεκπαίδευσης. Επιπλέον, κάθε ομάδα αξιολόγησης μπορεί να περιλαμβάνει έναν «παρατηρητή» είτε από κράτος μέλος είτε από την Επιτροπή. Αυτοί οι «νέοι» εμπειρογνώμονες θα παρίστανται σε αξιολογήσεις, προτού συμμετάσχουν πραγματικά σε αυτές ως πλήρη μέλη της ομάδας. Υπό την ιδιότητα των παρατηρητών, θα μπορούσαν να επιφορτιστούν με την παροχή τεχνικής βοήθειας (όπως ορίζεται στο άρθρο 18) αλλά δεν θα πρέπει να συμμετέχουν στις βασικές εργασίες των ομάδων (αξιολόγηση των πορισμάτων και σύνταξη εκθέσεων). Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 3, τα έξοδα βαρύνουν την Επιτροπή.

Άρθρο 17 — Σώμα εμπειρογνωμόνων των κρατών μελών

Το νέο αυτό άρθρο, όπως έχει ήδη εξηγηθεί λεπτομερώς στο τμήμα 1, έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι στις δραστηριότητες αξιολόγησης και παρακολούθησης συμμετέχει επαρκής αριθμός πεπειραμένων εμπειρογνωμόνων και ότι οι ομάδες συγκροτούνται ταχύτερα και με λιγότερο επαχθή τρόπο. Το σώμα θα προσφέρει μεγαλύτερη προβλεψιμότητα, καθώς επίσης και μεγαλύτερη ευελιξία. Το άρθρο προβλέπει λεπτομερείς κανόνες και προθεσμίες σχετικά με τη συγκρότηση του σώματος και καθορίζει τις υποχρεώσεις της Επιτροπής και των κρατών μελών. Αναμένεται ότι τα μέλη του σώματος, καθώς και οι εθνικές αρχές, θα ανταποκριθούν θετικά στις ειδικές προσκλήσεις· η απόρριψή τους θα πρέπει να βασίζεται αποκλειστικά σε σοβαρούς επαγγελματικούς ή προσωπικούς λόγους.

Άρθρο 18 — Σύσταση των ομάδων

Το άρθρο αυτό συγχωνεύει και τροποποιεί τα αντίστοιχα ισχύοντα άρθρα 10 και 11. Προβλέπει, ως γενικό κανόνα, ότι τα μέλη της ομάδας θα επιλέγονται από το νεοσυσταθέν σώμα εμπειρογνωμόνων (βλ. άρθρο 17), λαμβανομένης υπόψη της ικανότητας των μικρότερων εθνικών διοικήσεων. Ωστόσο, η έκδοση πρόσκλησης για όλα τα κράτη μέλη, που είναι η μέθοδος που χρησιμοποιείται επί του παρόντος για την εξασφάλιση εμπειρογνωμόνων, διατηρείται ως συμπληρωματική δυνατότητα για τις περιπτώσεις στις οποίες η Επιτροπή δεν είναι σε θέση να εξασφαλίσει επαρκή αριθμό εμπειρογνωμόνων από το σώμα. Θα υπάρχει ευελιξία όσον αφορά τον αριθμό των εμπειρογνωμόνων στις ομάδες. Η Επιτροπή θα καθορίζει το μέγεθος των ομάδων ανάλογα με τις ανάγκες και τις προκλήσεις που σχετίζονται με κάθε δραστηριότητα αξιολόγησης και παρακολούθησης. Κατά τη σύσταση των ομάδων, η Επιτροπή θα πρέπει να διασφαλίζει γεωγραφική ισορροπία και εναλλαγή, ενώ θα λαμβάνονται υπόψη η ικανότητα των εθνικών διοικήσεων και η ανάγκη για ποικιλία όσον αφορά τα προφίλ των εμπειρογνωμόνων. Το άρθρο προβλέπει επίσης κανόνες για τον ορισμό και την επιλογή των επικεφαλής εμπειρογνωμόνων και περιγράφει τις κύριες αρμοδιότητές τους.

Άρθρο 19 — Διεξαγωγή των επισκέψεων

Η κύρια αλλαγή σε σχέση με το αντίστοιχο ισχύον άρθρο (άρθρο 13) είναι ότι, κατά γενικό κανόνα, οι απροειδοποίητες επιτόπιες επισκέψεις θα πραγματοποιούνται χωρίς προηγούμενη ενημέρωση του οικείου κράτους μέλους. Αυτό ισχύει ιδίως όταν σκοπός της επίσκεψης είναι η αξιολόγηση των πρακτικών στα εσωτερικά σύνορα (όπως συμβαίνει επί του παρόντος)· εάν η Επιτροπή λάβει γνώση αναδυόμενων ή συστημικών προβλημάτων που ενδέχεται να έχουν σημαντικό αρνητικό αντίκτυπο στη λειτουργία του χώρου Σένγκεν· ή εάν ένα κράτος μέλος εικάζεται ότι αμελεί σοβαρά τις υποχρεώσεις του βάσει του κεκτημένου του Σένγκεν, μεταξύ άλλων σε περίπτωση σοβαρών ισχυρισμών για πιθανές παραβιάσεις θεμελιωδών δικαιωμάτων που σχετίζονται με την εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν. Εξαίρεση θα

αποτελεί η αποστολή 24ωρης προειδοποίησης στις περιπτώσεις στις οποίες ο κύριος σκοπός της απροειδοποίητης επίσκεψης είναι η τακτική επαλήθευση της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν. Το άρθρο καθιστά επίσης σαφές ότι το λεπτομερές πρόγραμμα των επισκέψεων μπορεί να περιλαμβάνει επισκέψεις και συναντήσεις με εθνικές αρχές και εθνικούς φορείς, μη κυβερνητικές οργανώσεις και διεθνείς οργανισμούς, καθώς και με άλλες οντότητες, όργανα και οργανισμούς που συμμετέχουν ή τους οποίους αφορά η εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν, ενώ παράλληλα συνεργάζονται με το αξιολογούμενο κράτος μέλος.

Άρθρο 20 — Μέθοδοι εξ αποστάσεως

Το άρθρο αυτό ορίζει ότι η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, μπορεί να θεσπίζει κατευθυντήριες γραμμές για τη διεξαγωγή δραστηριοτήτων αξιολόγησης και παρακολούθησης μέσω ερωτηματολογίου ή άλλων εξ αποστάσεως μεθόδων (π.χ. βιντεοδιασκέψεις). Μολονότι υπάρχουν κατευθυντήριες γραμμές για τη διεξαγωγή επισκέψεων, δεν υπάρχουν τέτοιες κατευθυντήριες γραμμές για τη διενέργεια αξιολογήσεων μέσω ερωτηματολογίου ή μεθόδων εξ αποστάσεως. Παρόμοια διάταξη υπάρχει ήδη (και διατηρείται στο άρθρο 19) όσον αφορά τη διεξαγωγή απροειδοποίητων επισκέψεων.

Άρθρο 21 — Εκθέσεις αξιολόγησης

Εισάγονται σημαντικές αλλαγές για την επιτάχυνση και την αύξηση της αποδοτικότητας της διαδικασίας, ιδίως με την πρόβλεψη συντομότερων και νέων προθεσμιών και με την απαίτηση οι εκθέσεις να εκδίδονται το αργότερο τέσσερις μήνες από την αξιολόγηση.

Οι εκθέσεις αξιολόγησης θα είναι περισσότερο εστιασμένες, και θα περιέχουν σημαντικά πορίσματα· κατά κύριο λόγο, είτε θα διαπιστώνουν βέλτιστες πρακτικές είτε θα περιέχουν αποτίμηση «μη συμβατό». Ωστόσο, η κατηγορία «συμβατό αλλά απαιτούνται βελτιώσεις» διατηρείται, κυρίως επειδή αποδείχθηκε χρήσιμο εργαλείο για την αναβάθμιση της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν σε υψηλότερα επίπεδα, ενώ παράλληλα διασφάλισε περαιτέρω εναρμόνιση. Κατά κανόνα, οι εκθέσεις θα περιέχουν επίσης συστάσεις και θα εξακολουθήσουν να εκδίδονται ως εκτελεστικές πράξεις στο πλαίσιο της διαδικασίας εξέτασης. Περαιτέρω εξηγήσεις παρέχονται σχετικά στο τμήμα 2 («Αναλογικότητα») και οι εξαιρέσεις από τον γενικό κανόνα καθορίζονται στα άρθρα 23, 24 και 25 (βλ. κατωτέρω).

Άρθρο 22 — Συνέχεια και παρακολούθηση

Εισάγονται αρκετές ουσιαστικές αλλαγές, πρωτίστως για να εξασφαλιστεί η ταχύτερη αποκατάσταση των ελλείψεων και επίσης για να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος που προκύπτει επί του παρόντος από τη συχνότητα όσον αφορά την υποχρέωση υποβολής εκθέσεων. Σε όλες τις εκθέσεις αξιολόγησης θα δίνεται συνέχεια με σχέδιο δράσης. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα υποβάλλουν παρατηρήσεις στα σχέδια δράσης μέσω, για παράδειγμα, διοικητικών επιστολών, αντί επίσημων ανακοινώσεων της Επιτροπής, όπως συμβαίνει στο πλαίσιο του ισχύοντος κανονισμού. Εάν η Επιτροπή θεωρήσει ότι το σχέδιο δράσης δεν είναι κατάλληλο, το κράτος μέλος θα κληθεί να υποβάλει αναθεωρημένο σχέδιο δράσης εντός ενός μήνα από την παραλαβή των παρατηρήσεων. Κατά γενικό κανόνα, η συχνότητα υποβολής εκθέσεων παρακολούθησης θα μειωθεί από τρεις σε έξι μήνες. Ωστόσο, ως νέο στοιχείο, οι εκθέσεις παρακολούθησης δεν θα πρέπει να υποβάλλονται μόνο στην Επιτροπή αλλά και στο Συμβούλιο. Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων παρακολούθησης, η Επιτροπή έχει τη δυνατότητα να οργανώνει νέες επισκέψεις και επισκέψεις επαλήθευσης. Όσον αφορά τις απαιτήσεις οργάνωσης και υποβολής εκθέσεων, οι επισκέψεις αυτές θα είναι πιο απλές από τις επισκέψεις αξιολόγησης. Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου θα ενισχυθεί κατά το στάδιο της παρακολούθησης: η Επιτροπή θα τα ενημερώνει τουλάχιστον δύο φορές τον χρόνο σχετικά με την πρόοδο της υλοποίησης των σχεδίων δράσης, τα

αποτελέσματα των νέων επισκέψεων και των επισκέψεων επαλήθευσης, καθώς και εάν διαπιστώσει σημαντική έλλειψη προόδου όσον αφορά την υλοποίηση ενός σχεδίου δράσης.

Άρθρο 23 — Ειδικές διατάξεις σε περίπτωση διαπίστωσης σοβαρής έλλειψης στην έκθεση αξιολόγησης

Το άρθρο αυτό προβλέπει ειδικές διατάξεις για τις περιπτώσεις όπου η αξιολόγηση εντοπίζει σοβαρή έλλειψη. Προβλέπεται στενότερη συμμετοχή του Συμβουλίου, ταχύτερες διαδικασίες και αυστηρότερες προθεσμίες. Η έκθεση αξιολόγησης εκδίδεται από την Επιτροπή, ενώ οι συστάσεις θα εκδίδονται από το Συμβούλιο χωριστά από την έκθεση αξιολόγησης. Θα επιβληθούν αυστηρές προθεσμίες τόσο στην Επιτροπή (για την έκδοση της έκθεσης) όσο και στο Συμβούλιο (για την έκδοση των συστάσεων). Κατά το στάδιο της παρακολούθησης θα ισχύουν αυστηρότεροι διαδικαστικοί κανόνες: το κράτος μέλος θα αρχίζει να εφαρμόζει μέτρα αποκατάστασης αμέσως μόλις ενημερωθεί για τη σοβαρή έλλειψη και θα ενημερώνει χωρίς καθυστέρηση την Επιτροπή και τα κράτη μέλη. Το κράτος μέλος θα υποχρεούται να υποβάλλει το σχέδιο δράσης του εντός ενός μήνα και η Επιτροπή θα οργανώνει νέα επίσκεψη το αργότερο ένα έτος από την ημερομηνία της δραστηριότητας αξιολόγησης. Μετά τη νέα επίσκεψη, η Επιτροπή θα υποβάλλει έκθεση νέας επίσκεψης στο Συμβούλιο, το οποίο θα διατυπώνει τη θέση του σχετικά με την έκθεση. Η Επιτροπή θα ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την πρόθεσή της να περατώσει το σχέδιο δράσης και το Συμβούλιο θα καλείται να διατυπώσει τη θέση του σχετικά με την προτεινόμενη περάτωση. Στην περίπτωση σοβαρών ελλείψεων στα εξωτερικά σύνορα, μπορούν να εφαρμόζονται τα άρθρα 21 και 29 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

Άρθρο 24 — Ειδικές διατάξεις για τις πρώτες αξιολογήσεις

Ειδικοί κανόνες απαιτούνται και για τις πρώτες αξιολογήσεις. Όπως και στις περιπτώσεις όπου η αξιολόγηση εντοπίζει σοβαρή έλλειψη, προβλέπεται στενότερη συμμετοχή του Συμβουλίου, ταχείες διαδικασίες και σύντομες προθεσμίες (αλλά όχι τόσο σύντομες όσο εκείνες του άρθρου 23), καθώς και αυστηρότεροι κανόνες κατά το στάδιο της παρακολούθησης.

Άρθρο 25 — Ειδική διάταξη για τις θεματικές αξιολογήσεις

Προβλέπεται στενότερη συμμετοχή του Συμβουλίου στις θεματικές αξιολογήσεις, όπως και για τις πρώτες αξιολογήσεις. Όσον αφορά το στάδιο της παρακολούθησης, δεν κρίθηκε αναγκαία η θέσπιση ειδικών διατάξεων.

Άρθρο 26 — Ευαίσθητες πληροφορίες

Οι εκθέσεις αξιολόγησης και νέων επισκέψεων δεν θα διαβαθμίζονται, καταρχήν, ως έγγραφα «EU restricted». Η διαβάθμισή τους θα καθορίζεται σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες ασφάλειας. Η διαβάθμιση εξακολουθεί να είναι δυνατή κατόπιν δεόντως αιτιολογημένου αιτήματος του αξιολογούμενου κράτους μέλους.

Άρθρο 27 — Προϋποθέσεις για τη συμμετοχή της Ιρλανδίας

Το άρθρο ακολουθεί το αντίστοιχο ισχύον άρθρο (άρθρο 18) χωρίς αναφορά στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Άρθρο 28 — Έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο

Το άρθρο ακολουθεί το αντίστοιχο ισχύον άρθρο (άρθρο 20). Η ετήσια λεπτομερής έκθεση συμπληρώνει τις ενισχυμένες υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων βάσει του άρθρου 22. Το Συμβούλιο συζητά την έκθεση και εκδίδει συμπεράσματα.

Άρθρο 29 — Διαδικασία επιτροπής

Το άρθρο ακολουθεί, σε μεγάλο βαθμό, το αντίστοιχο ισχύον άρθρο (άρθρο 21).

Άρθρο 30 — Επανεξέταση

Το άρθρο ακολουθεί το αντίστοιχο ισχύον άρθρο (άρθρο 22).

Άρθρο 31 — Κατάργηση

Το άρθρο καταργεί τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1053/2013 από την έναρξη εφαρμογής του νέου κανονισμού.

Άρθρο 32 — Μεταβατικές διατάξεις

Το άρθρο προβλέπει μεταβατική διάταξη για την έγκριση του νέου πολυετούς προγράμματος, το οποίο θα καταρτιστεί έως την 1η Νοεμβρίου 2022 και θα αρχίσει να εφαρμόζεται την 1η Ιανουαρίου 2023. Οι ημερομηνίες αυτές μπορούν να προσαρμοστούν ανάλογα με τον ρυθμό των διαπραγματεύσεων για την πρόταση.

Δεδομένου ότι το τρέχον πολυετές πρόγραμμα θα τερματιστεί στα μέσα του κύκλου (τον Ιανουάριο του 2023), η διάταξη ορίζει ότι το νέο πολυετές πρόγραμμα θα πρέπει να λάβει υπόψη τις αξιολογήσεις που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο του δεύτερου πολυετούς προγράμματος που εγκρίθηκε δυνάμει του ισχύοντος κανονισμού. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι το νέο πολυετές πρόγραμμα διάρκειας επτά ετών θα αρχίσει με την αξιολόγηση των κρατών μελών που δεν έχουν ήδη αξιολογηθεί στο πλαίσιο του τρέχοντος κύκλου, ενώ τα κράτη μέλη που έχουν ήδη αξιολογηθεί μεταξύ του 2020 και της έναρξης ισχύος των νέων κανόνων θα προστεθούν στο τέλος του νέου κύκλου αξιολόγησης.

Το άρθρο διευκρινίζει επίσης ότι το τυποποιημένο ερωτηματολόγιο που εγκρίθηκε βάσει του ισχύοντος κανονισμού θα χρησιμοποιηθεί έως ότου καταρτιστεί το τυποποιημένο ερωτηματολόγιο που προβλέπεται στο άρθρο 14 του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 33 — Έναρξη ισχύος και εφαρμογή

Προκειμένου να αξιοποιηθούν όλα τα οφέλη αποδοτικότητας του νέου κανονισμού όσο το δυνατόν νωρίτερα, το άρθρο ορίζει μια φιλόδοξη προθεσμία για την εφαρμογή του νέου κανονισμού (από την [1η Σεπτεμβρίου 2022]), η οποία μπορεί να προσαρμοστεί κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων για την πρόταση.

2021/0140 (CNS)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέσπιση και τη λειτουργία μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης για την επαλήθευση της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 70,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου[34],

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Ο χώρος Σένγκεν χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα στηρίζεται στην αποτελεσματική και ουσιαστική εφαρμογή από τα κράτη μέλη του κεκτημένου του Σένγκεν. Το εν λόγω κεκτημένο περιλαμβάνει μέτρα στον τομέα των εξωτερικών συνόρων, αντισταθμιστικά μέτρα για την απουσία ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα και ισχυρό πλαίσιο παρακολούθησης, τα οποία από κοινού διευκολύνουν την ελεύθερη κυκλοφορία και εξασφαλίζουν υψηλό επίπεδο ασφάλειας, δικαιοσύνης και προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

(2) Η αξιολόγηση και παρακολούθηση της εφαρμογής του εν λόγω κεκτημένου από ομοτίμους αποτελεί από το 1998 βασικό στοιχείο του χώρου Σένγκεν, ως εργαλείο για τη διατήρηση υψηλού επιπέδου λογοδοσίας και ανάληψης ευθύνης για τα αποτελέσματα, καθώς και για την ενίσχυση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών.

(3) Με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1053/2013 του Συμβουλίου[35] θεσπίστηκε ειδικός μηχανισμός αξιολόγησης και παρακολούθησης Σένγκεν, ο οποίος τέθηκε σε λειτουργία το 2015.

---

[34] ΕΕ C της , σ. .

[35] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1053/2013 του Συμβουλίου, της 7ης Οκτωβρίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση ενός μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης για την επαλήθευση της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν και την κατάργηση της απόφασης της εκτελεστικής επιτροπής της 16ης Σεπτεμβρίου 1998 σχετικά με τη σύσταση της μόνιμης επιτροπής για την αξιολόγηση και την εφαρμογή της σύμβασης Σένγκεν (ΕΕ L 295 της 6.11.2013, σ. 27).

(4) Προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητά του, ο μηχανισμός αξιολόγησης και παρακολούθησης Σένγκεν θα πρέπει να ενισχυθεί. Ο αναθεωρημένος μηχανισμός αξιολόγησης και παρακολούθησης θα πρέπει να αποσκοπεί στη διατήρηση υψηλού επιπέδου αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών, μέσω της διασφάλισης της αποτελεσματικής εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν από τα κράτη μέλη με βάση τα συμφωνηθέντα κοινά πρότυπα, τις θεμελιώδεις αρχές και τους κανόνες, έτσι ώστε να συμβάλλει στην εύρυθμη λειτουργία του χώρου Σένγκεν.

(5) Ο μηχανισμός αξιολόγησης και παρακολούθησης θα πρέπει να επιτυγχάνει αυτούς τους στόχους μέσω αντικειμενικών και αμερόληπτων αξιολογήσεων που θα έχουν τη δυνατότητα να εντοπίζουν γρήγορα ελλείψεις στην εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν, οι οποίες ελλείψεις θα μπορούσαν να διαταράξουν την ορθή λειτουργία του χώρου Σένγκεν, να διασφαλίζουν την ταχεία αντιμετώπιση αυτών των ελλείψεων και να δημιουργούν τη βάση για διάλογο σχετικά με τη λειτουργία του χώρου Σένγκεν στο σύνολό του. Αυτό απαιτεί στενή συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής, ισόρροπο καταμερισμό των κοινών ευθυνών και διατήρηση του χαρακτήρα αξιολόγησης από ομοτίμους του συστήματος. Απαιτείται επίσης στενότερη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Δεδομένης της έκτασης των αλλαγών, πρέπει να καταργηθεί ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1053/2013 και να αντικατασταθεί από νέο κανονισμό.

(6) Ο μηχανισμός αξιολόγησης και παρακολούθησης μπορεί να καλύπτει όλους τους τομείς του κεκτημένου του Σένγκεν —υφιστάμενους και μελλοντικούς— εκτός από εκείνους για τους οποίους υπάρχει ήδη ειδικός μηχανισμός αξιολόγησης βάσει του δικαίου της Ένωσης. Ο μηχανισμός αξιολόγησης και παρακολούθησης θα πρέπει να περιλαμβάνει όλη τη σχετική νομοθεσία και τις επιχειρησιακές δραστηριότητες που συμβάλλουν στη λειτουργία του χώρου Σένγκεν.

(7) Η ορθή λειτουργία των αρχών που εφαρμόζουν το κεκτημένο του Σένγκεν θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε όλες τις αξιολογήσεις σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 1ης και 2ας Μαρτίου 2012. Η αξιολόγηση θα πρέπει επίσης να καλύπτει τις πρακτικές ιδιωτικών φορέων, όπως αεροπορικών εταιρειών ή εξωτερικών παρόχων υπηρεσιών, στον βαθμό που εμπλέκονται στην εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν ή επηρεάζονται από αυτήν κατά τη συνεργασία τους με τα κράτη μέλη. Ομοίως, δεδομένου του αυξανόμενου ρόλου των οργάνων και οργανισμών της Ένωσης στην εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν, ο μηχανισμός αξιολόγησης και παρακολούθησης θα πρέπει να στηρίζει την επαλήθευση των δραστηριοτήτων αυτών των οργάνων και οργανισμών της Ένωσης, στον βαθμό που επιτελούν καθήκοντα εξ ονόματος των κρατών μελών για να συνδράμουν στην επιχειρησιακή εφαρμογή των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν. Σε αυτό το πλαίσιο, η επαλήθευση των δραστηριοτήτων αυτών θα πρέπει να ενσωματωθεί στην αξιολόγηση των κρατών μελών και να διενεργείται με την επιφύλαξη και με πλήρη σεβασμό των αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή και στα διοικητικά όργανα των οικείων οργάνων και οργανισμών σύμφωνα με τους ιδρυτικούς κανονισμούς τους και τις οικείες διαδικασίες αξιολόγησης και παρακολούθησης. Σε περίπτωση που οι αξιολογήσεις εντοπίσουν ελλείψεις σε σχέση με τις δραστηριότητες τις οποίες επιτελούν ή υποστηρίζουν όργανα και οργανισμοί της Ένωσης, η Επιτροπή θα πρέπει να ενημερώσει τα αρμόδια διοικητικά όργανα.

(8) Οι δραστηριότητες αξιολόγησης και παρακολούθησης θα πρέπει να είναι στοχευμένες, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα προηγούμενων αξιολογήσεων και τα αποτελέσματα εθνικών μηχανισμών ελέγχου ποιότητας. Θα πρέπει να

υποστηρίζονται από ενισχυμένη συνεργασία με τα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης, από τη συστηματική συμμετοχή τους στις αξιολογήσεις Σένγκεν και από βελτιωμένες αναλύσεις κινδύνου και ανταλλαγή πληροφοριών. Αυτή η συνεργασία και συμμετοχή αφορά ιδίως τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (στο εξής: Frontex), τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας (στο εξής: eu-LISA), τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (στο εξής: Ευρωπόλ), τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων. Η συνεργασία θα πρέπει επίσης να καταστεί περισσότερο αμοιβαία και οι οργανισμοί δεν θα πρέπει μόνο να συνεισφέρουν, αλλά και να επωφελούνται από τη συμμετοχή τους στον μηχανισμό αξιολόγησης και παρακολούθησης.

(9) Η αξιολόγηση τρωτότητας που διενεργείται από τον Frontex αποτελεί μηχανισμό συμπληρωματικό προς τον μηχανισμό αξιολόγησης και παρακολούθησης που θεσπίζεται με τον παρόντα κανονισμό για την κατοχύρωση του ελέγχου ποιότητας σε επίπεδο Ένωσης και τη διασφάλιση συνεχούς ετοιμότητας τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο για την αντιμετώπιση οποιωνδήποτε προκλήσεων στα εξωτερικά σύνορα. Και οι δύο μηχανισμοί αποτελούν συνιστώσα της ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων. Οι συνέργειες μεταξύ της αξιολόγησης τρωτότητας και του μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης θα πρέπει να μεγιστοποιηθούν, προκειμένου να διαμορφωθεί μια βελτιωμένη εικόνα της κατάστασης όσον αφορά τη λειτουργία του χώρου Σένγκεν, ενώ αποφεύγονται, στο μέτρο του δυνατού, η αλληλεπικάλυψη των προσπαθειών και οι αντικρουόμενες συστάσεις. Επομένως, θα πρέπει να πραγματοποιείται τακτική ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ του Frontex και της Επιτροπής όσον αφορά τα αποτελέσματα αμφότερων των μηχανισμών. Για την ενίσχυση της στρατηγικής εστίασης και του πιο στοχευμένου σχεδιασμού της αξιολόγησης απαιτείται επίσης περαιτέρω αύξηση των συνεργειών με τους σχετικούς μηχανισμούς και πλατφόρμες που διαχειρίζονται οι οργανισμοί της Ένωσης και οι εθνικές διοικήσεις, όπως την Ευρωπαϊκή Πολυκλαδική Πλατφόρμα κατά των Εγκληματικών Απειλών (στο εξής: EMPACT) ή την εποπτεία που ασκεί η Επιτροπή με την υποστήριξη του eu-LISA όσον αφορά την προετοιμασία των κρατών μελών για την υλοποίηση των σχετικών πληροφοριακών συστημάτων, καθώς και τα πορίσματα των εθνικών μηχανισμών ελέγχου ποιότητας.

(10) Κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην επαλήθευση του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων κατά την εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν, πέραν της αξιολόγησης της ορθής υλοποίησης και εφαρμογής των απαιτήσεων προστασίας δεδομένων του κεκτημένου του Σένγκεν, η οποία διενεργείται με χωριστές αξιολογήσεις. Για να αυξηθεί η ικανότητα του μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης να εντοπίζει παραβιάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε σχετικούς τομείς πολιτικής, θα πρέπει να εφαρμοστούν πρόσθετα μέτρα. Οι αξιολογητές Σένγκεν θα πρέπει να είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι στο θέμα αυτό, οι σχετικές πληροφορίες από τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να χρησιμοποιούνται καλύτερα και οι εμπειρογνώμονές του θα πρέπει να συμμετέχουν καλύτερα στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των αξιολογήσεων. Επίσης, τα στοιχεία που δημοσιοποιούνται ή παρέχονται μέσω ανεξάρτητων μηχανισμών παρακολούθησης ή από ενδιαφερόμενα τρίτα μέρη με δική τους πρωτοβουλία, όπως από διαμεσολαβητές, αρχές που παρακολουθούν τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, μη κυβερνητικές και διεθνείς οργανώσεις, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τον προγραμματισμό, τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των αξιολογήσεων.

(11) Ο μηχανισμός αξιολόγησης και παρακολούθησης θα πρέπει να καθορίζει διάφανους, αποτελεσματικούς και σαφείς κανόνες ως προς τις μορφές και τις μεθόδους που θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για τις δραστηριότητες αξιολόγησης και παρακολούθησης, τη χρήση εμπειρογνωμόνων ανώτερου επιπέδου και τη συνέχεια που θα πρέπει να δίνεται στα πορίσματα των αξιολογήσεων.

(12) Οι μορφές των αξιολογήσεων και οι μέθοδοι θα πρέπει να καταστούν πιο ευέλικτες ώστε να αυξηθεί η αποδοτικότητα του μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης και η ικανότητά του να προσαρμόζεται στις νέες συνθήκες και στις νομοθετικές εξελίξεις, καθώς και να εξορθολογιστεί η χρήση των πόρων των κρατών μελών, της Επιτροπής και των οργάνων και οργανισμών της Ένωσης. Οι περιοδικές αξιολογήσεις μέσω επισκέψεων θα πρέπει να αποτελούν το πρωταρχικό μέσο αξιολόγησης. Το ποσοστό των απροειδοποίητων επισκέψεων και των θεματικών αξιολογήσεων θα πρέπει να αυξηθεί σταδιακά, ώστε να διασφαλιστεί μια πιο ισορροπημένη χρήση των διαθέσιμων εργαλείων. Οι μορφές αξιολόγησης θα πρέπει να καθοριστούν με σαφήνεια. Ανάλογα με τον τομέα πολιτικής και τη φύση της δραστηριότητας αξιολόγησης και παρακολούθησης, ο μηχανισμός αξιολόγησης και παρακολούθησης θα πρέπει να δίνει τη δυνατότητα αξιολόγησης διαφόρων κρατών μελών ταυτόχρονα και να διενεργεί αξιολογήσεις εξ αποστάσεως, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, καθώς και να συνδυάζει την αξιολόγηση διαφορετικών τομέων πολιτικής. Ο μηχανισμός αξιολόγησης και παρακολούθησης θα πρέπει να επιδιώκει την εκπόνηση ολοκληρωμένων εκθέσεων αξιολόγησης των κρατών μελών για την αξιολόγηση των συνολικών επιδόσεων του κάθε κράτους μέλους όσον αφορά την εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν.

(13) Θα πρέπει να χρησιμοποιούνται συχνότερα θεματικές αξιολογήσεις για τη συγκριτική ανάλυση των πρακτικών των κρατών μελών. Αυτές θα πρέπει να πραγματοποιούνται για την αξιολόγηση της υλοποίησης σημαντικών νομοθετικών αλλαγών κατά την έναρξη εφαρμογής τους και νέων πρωτοβουλιών, καθώς και για την αξιολόγηση ζητημάτων σε όλους τους τομείς πολιτικής ή τις πρακτικές κρατών μελών που αντιμετωπίζουν παρόμοιες προκλήσεις.

(14) Οι απροειδοποίητες επισκέψεις, οι οποίες αποτελούν ένα από τα αποτελεσματικότερα εργαλεία για την επαλήθευση των πρακτικών των κρατών μελών, θα πρέπει, ανάλογα με τον σκοπό τους, να πραγματοποιούνται χωρίς προηγούμενη ενημέρωση του οικείου κράτους μέλους ή με σύντομη μόνο προηγούμενη ενημέρωση. Απροειδοποίητες επισκέψεις χωρίς προηγούμενη ενημέρωση θα πρέπει να πραγματοποιούνται για σκοπούς «έρευνας», προκειμένου να επαληθευτεί η συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το κεκτημένο του Σένγκεν, μεταξύ άλλων, ως απάντηση σε ενδείξεις σχετικά με την εμφάνιση συστημικών προβλημάτων που θα μπορούσαν δυνητικά να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στη λειτουργία του χώρου Σένγκεν ή σε παραβιάσεις θεμελιωδών δικαιωμάτων, ειδικότερα σε καταγγελίες για σοβαρές παραβιάσεις θεμελιωδών δικαιωμάτων στα εξωτερικά σύνορα. Στις εν λόγω περιπτώσεις, η προειδοποίηση θα αντέβαινε στον στόχο της επίσκεψης. Απροειδοποίητες επισκέψεις με προηγούμενη ενημέρωση 24 ωρών θα πρέπει να πραγματοποιούνται αν κύριος σκοπός της επίσκεψης είναι η διενέργεια δειγματοληπτικού ελέγχου όσον αφορά την εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν από το κράτος μέλος.

(15) Ο προγραμματισμός των δραστηριοτήτων που διεξάγονται στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού μέσω πολυετών και ετήσιων προγραμμάτων αξιολόγησης έχει ήδη αποδείξει την προστιθέμενη αξία του όσον αφορά τη διασφάλιση προβλεψιμότητας και βεβαιότητας. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, θα

πρέπει να εγκρίνει πολυετή και ετήσια προγράμματα αξιολόγησης. Τα προγράμματα αυτά θα πρέπει επίσης να έχουν την αναγκαία ευελιξία, ώστε να μπορούν να προσαρμόζονται στον δυναμικό χαρακτήρα του κεκτημένου του Σένγκεν με την πάροδο του χρόνου. Σε περίπτωση ανωτέρας βίας, οι προσαρμογές των προγραμμάτων θα πρέπει να πραγματοποιούνται σε συνεννόηση με τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, χωρίς να απαιτείται επίσημη τροποποίηση των προγραμμάτων. Το πολυετές πρόγραμμα αξιολόγησης, το οποίο εγκρίνεται για επτά έτη, θα πρέπει να προσδιορίζει τους συγκεκριμένους τομείς προτεραιότητας που θα καλύπτονται από τις περιοδικές αξιολογήσεις. Η προσέγγιση αυτή αναμένεται να προσφέρει μεγαλύτερη ευελιξία, καλύτερη ιεράρχηση προτεραιοτήτων και πιο ισορροπημένη και στρατηγική χρήση όλων των διαθέσιμων εργαλείων. Η παράταση του πολυετούς προγράμματος αξιολόγησης από πέντε σε επτά έτη αναμένεται επίσης να έχει ως αποτέλεσμα την αυξημένη, στενότερη και πιο στοχευμένη παρακολούθηση των κρατών μελών χωρίς να μειωθεί το επίπεδο ελέγχου.

(16) Οι δραστηριότητες αξιολόγησης και παρακολούθησης θα πρέπει να διεξάγονται από ομάδες αποτελούμενες από εκπροσώπους της Επιτροπής και εμπειρογνώμονες που ορίζονται από τα κράτη μέλη. Οι εν λόγω εκπρόσωποι και εμπειρογνώμονες θα πρέπει να διαθέτουν τα κατάλληλα προσόντα, μεταξύ άλλων, άριστες θεωρητικές γνώσεις και πρακτική πείρα. Προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμετοχή επαρκούς αριθμού πεπειραμένων εμπειρογνωμόνων με ταχύτερο και λιγότερο επαχθή τρόπο, η Επιτροπή θα πρέπει να συγκροτήσει και να διατηρήσει ένα σώμα εμπειρογνωμόνων σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη. Το σώμα θα πρέπει να αποτελεί την κύρια πηγή εμπειρογνωμόνων για τις δραστηριότητες αξιολόγησης και παρακολούθησης.

(17) Θα πρέπει να παρέχεται μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά το μέγεθος των ομάδων αξιολόγησης και παρακολούθησης, προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα και να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα πρέπει να καθορίζει και να προσαρμόζει το μέγεθος των ομάδων ανάλογα με τις ανάγκες και τις προκλήσεις που σχετίζονται με κάθε δραστηριότητα αξιολόγησης και παρακολούθησης. Κατά τη συγκρότηση των ομάδων, θα πρέπει να διασφαλίζονται από την Επιτροπή η γεωγραφική ισορροπία και η εναλλαγή, στο μέτρο του δυνατού, και να λαμβάνονται υπόψη η ικανότητα των εθνικών διοικήσεων και η ανάγκη για ποικιλία όσον αφορά τα προφίλ των εμπειρογνωμόνων. Οι αρχές της συνυπευθυνότητας, της προβλεψιμότητας και της δέσμευσης που αναλαμβάνεται κατά τον διορισμό εμπειρογνωμόνων στο σώμα συνεπάγονται ότι οι εμπειρογνώμονες που προσκαλούνται για ειδικές αξιολογήσεις και οι εθνικές αρχές τους θα πρέπει να ανταποκρίνονται θετικά στις προσκλήσεις· η απόρριψη των προσκλήσεων θα πρέπει να αιτιολογείται δεόντως μόνο για σοβαρούς επαγγελματικούς ή προσωπικούς λόγους.

(18) Οι λειτουργικές δαπάνες που σχετίζονται με τις δραστηριότητες αξιολόγησης και παρακολούθησης (ταξίδια, διαμονή και διατροφή) θα πρέπει να βαρύνουν τον προϋπολογισμό της Ένωσης. Οποιεσδήποτε πρόσθετες ημερήσιες αποζημιώσεις των εθνικών εμπειρογνωμόνων που συμμετέχουν σε αποστολές αξιολόγησης και παρακολούθησης και οι δαπάνες προσωπικού για όσους αντικαθιστούν τους εν λόγω εμπειρογνώμονες κατά την απουσία τους θα μπορούσαν να καλύπτονται από τα εθνικά προγράμματα των κρατών μελών στο πλαίσιο των σχετικών ταμείων της Ένωσης, σύμφωνα με τους στόχους και τους εφαρμοστέους κανόνες των εν λόγω ταμείων.

(19) Οι εκθέσεις αξιολόγησης πρέπει να είναι συνοπτικές και περιεκτικές. Θα πρέπει να εστιάζουν σε ελλείψεις με σημαντικό αντίκτυπο και να επισημαίνουν τομείς στους οποίους θα μπορούσαν να γίνουν σημαντικές βελτιώσεις. Ήσσονος σημασίας

διαπιστώσεις δεν θα πρέπει να περιλαμβάνονται στις εκθέσεις. Ωστόσο, η ομάδα θα πρέπει να κοινοποιεί τις διαπιστώσεις αυτές στο αξιολογούμενο κράτος μέλος στο τέλος της δραστηριότητας αξιολόγησης, καθώς και στις αρχές που είναι αρμόδιες για τον σχετικό εθνικό μηχανισμό ελέγχου ποιότητας. Η ομάδα θα πρέπει να επιδιώκει ενεργά τον εντοπισμό βέλτιστων πρακτικών που θα πρέπει να προστεθούν στις εκθέσεις. Ειδικότερα, τα νέα και καινοτόμα μέτρα που βελτιώνουν σημαντικά την εφαρμογή των κοινών κανόνων και τα οποία θα μπορούσαν να εφαρμοστούν πρακτικά από άλλα κράτη μέλη θα πρέπει να αναδεικνύονται ως βέλτιστη πρακτική για τους σκοπούς της έκθεσης.

(20) Οι εκθέσεις αξιολόγησης θα πρέπει, κατά κανόνα, να περιέχουν συστάσεις σχετικά με τον τρόπο αποκατάστασης των ελλείψεων που εντοπίζονται (συμπεριλαμβανομένων των παραβιάσεων των θεμελιωδών δικαιωμάτων) και να εγκρίνονται με τη μορφή ενιαίας πράξης από την Επιτροπή, μέσω εκτελεστικών πράξεων με τη διαδικασία εξέτασης σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011[36]. Η ενοποίηση της έκθεσης και των συστάσεων σε ένα ενιαίο έγγραφο και η υπαγωγή σε ενιαία διαδικασία έγκρισης ενισχύουν την εγγενή σύνδεση μεταξύ των πορισμάτων της αξιολόγησης και των συστάσεων. Επίσης, η ταχεία δημοσίευση των συστάσεων αναμένεται να δώσει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουν ταχύτερα και αποδοτικότερα τις ελλείψεις. Ταυτόχρονα, η χρήση της διαδικασίας εξέτασης αναμένεται να διασφαλίσει τη συμμετοχή του κράτους μέλους στη διαδικασία λήψης αποφάσεων που οδηγεί στην έκδοση των συστάσεων.

(21) Ωστόσο, δεδομένου του κρίσιμου ρόλου του Συμβουλίου στην άσκηση πίεσης από ομοτίμους και της ανάγκης για πολιτική συζήτηση, το Συμβούλιο θα πρέπει να εκδίδει συστάσεις σε περιπτώσεις που έχουν πολιτική σημασία και γενικό ενδιαφέρον για τη λειτουργία του χώρου Σένγκεν. Τέτοιες περιπτώσεις θα πρέπει να θεωρείται ότι προκύπτουν όταν μια αξιολόγηση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι υπάρχει σοβαρή έλλειψη, στις περιπτώσεις θεματικών αξιολογήσεων ή σε περιπτώσεις που διεξάγεται αξιολόγηση με σκοπό να επαληθευτεί αν ένα κράτος μέλος που δεσμεύεται από το κεκτημένο του Σένγκεν και για το οποίο δεν έχουν καταργηθεί οι έλεγχοι στα εσωτερικά σύνορα πληροί τις προϋποθέσεις για να εφαρμόζει πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν ή, στην περίπτωση κράτους μέλους που δεν δεσμεύεται από το κεκτημένο του Σένγκεν και έχει επιλέξει να εφαρμόζει μέρη του κεκτημένου του Σένγκεν, να επαληθευτεί αν το κράτος μέλος πληροί τις προϋποθέσεις για να εφαρμόζει εν μέρει το κεκτημένο του Σένγκεν.

(22) Επίσης, όταν από τις αξιολογήσεις εντοπίζεται σοβαρή έλλειψη, θα πρέπει να εφαρμόζονται ειδικές διατάξεις ώστε να διασφαλίζεται η ταχεία λήψη διορθωτικών μέτρων. Δεδομένου του κινδύνου που ενέχει η εν λόγω έλλειψη, μόλις το αξιολογούμενο κράτος μέλος ενημερωθεί για μια σοβαρή έλλειψη, το αξιολογούμενο κράτος μέλος θα πρέπει να αρχίσει αμέσως να εφαρμόζει μέτρα για την αποκατάσταση της έλλειψης, συμπεριλαμβανομένης, όπου απαιτείται, της κινητοποίησης όλων των διαθέσιμων επιχειρησιακών και οικονομικών μέσων. Τα διορθωτικά μέτρα θα πρέπει να υπόκεινται σε αυστηρότερες προθεσμίες και στενότερο πολιτικό έλεγχο και παρακολούθηση καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα πρέπει να ενημερώνει αμέσως το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, όταν διαπιστώνεται μέσω αξιολόγησης η ύπαρξη σοβαρής έλλειψης, και να οργανώνει νέα επίσκεψη «για λόγους σοβαρή έλλειψης» εντός ενός

[36] ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13.

έτους από την ημερομηνία της αξιολόγησης, προκειμένου να εξακριβώσει κατά πόσον το κράτος μέλος αποκατέστησε τις εν λόγω ελλείψεις. Η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλει έκθεση σχετικά με τη νέα επίσκεψη στο Συμβούλιο μετά τη νέα επίσκεψη.

(23) Ο εντοπισμός σοβαρής έλλειψης απαιτεί ενδελεχή κατά περίπτωση αξιολόγηση βάσει σαφών κριτηρίων όσον αφορά τη φύση, την κλίμακα και τον δυνητικό αντίκτυπο των προβλημάτων, τα οποία μπορεί να διαφέρουν για κάθε τομέα πολιτικής. Διαφορετικά βασικά στοιχεία για την αποτελεσματική εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν και διαφορετικός συνδυασμός παραγόντων θα μπορούσαν να έχουν ως αποτέλεσμα τον χαρακτηρισμό μιας διαπίστωσης ως σοβαρής έλλειψης. Ωστόσο, εάν θεωρηθεί ότι μια έλλειψη που εντοπίζεται θέτει ή βραχυπρόθεσμα υπάρχει το ενδεχόμενο να θέσει σε κίνδυνο τη συνολική λειτουργία του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα ή να έχει σημαντικές αρνητικές συνέπειες στα δικαιώματα των ατόμων, η εν λόγω έλλειψη πρέπει να θεωρείται σοβαρή έλλειψη. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί σοβαρή έλλειψη στη διενέργεια ελέγχου στα εξωτερικά σύνορα σε μια έκθεση αξιολόγησης, δύνανται να εφαρμόζονται τα άρθρα 21 και 29 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[37].

(24) Ο μηχανισμός αξιολόγησης και παρακολούθησης θα πρέπει να περιλαμβάνει αξιόπιστη συνιστώσα συνέχειας και παρακολούθησης, η οποία θα πρέπει να διασφαλίζεται από την Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, χωρίς να προκαλείται δυσανάλογη επιβάρυνση για τους εμπλεκόμενους φορείς. Συνέχεια στις αξιολογήσεις θα πρέπει να δίνεται μέσω σχεδίων δράσης. Κατά την κατάρτιση των σχεδίων δράσης, τα αξιολογούμενα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν πλήρως υπόψη τις δυνατότητες χρηματοδότησης που παρέχει η Ένωση και να αξιοποιούν με τον καλύτερο τρόπο τους πόρους αυτούς. Για να επιταχυνθεί η διαδικασία, η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλλει παρατηρήσεις σχετικά με την επάρκεια των σχεδίων δράσης, για παράδειγμα με τη μορφή επιστολής. Προκειμένου να διασφαλίζεται έγκαιρη συνέχεια, εάν οι υπηρεσίες της Επιτροπής δεν θεωρούν επαρκές το σχέδιο δράσης, το οικείο κράτος μέλος θα πρέπει να καλείται να υποβάλει αναθεωρημένο σχέδιο δράσης εντός ενός μήνα από την παραλαβή των παρατηρήσεων. Η συχνότητα των εκθέσεων επακολούθησης από το κράτος μέλος προς την Επιτροπή και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή των σχεδίων δράσης θα πρέπει, κατά κανόνα, να είναι έξι μήνες.

(25) Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων παρακολούθησης, η Επιτροπή θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να οργανώνει νέες επισκέψεις και επισκέψεις επαλήθευσης. Θα πρέπει να διοργανώνονται νέες επισκέψεις για την παρακολούθηση της προόδου στην εφαρμογή ενός σχεδίου δράσης μετά από αξιολόγηση που εντοπίζει σοβαρές ελλείψεις ή μετά από αξιολόγηση που προηγείται της πλήρους προσχώρησης ενός κράτους μέλους στον χώρο Σένγκεν (στο εξής: πρώτη αξιολόγηση) η οποία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το αξιολογούμενο κράτος μέλος δεν πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν στον αντίστοιχο αξιολογούμενο τομέα πολιτικής. Η έκθεση σχετικά με τη νέα επίσκεψη θα πρέπει να περιορίζεται στην παρουσίαση της προόδου που έχει σημειωθεί όσον αφορά την εφαρμογή των συστάσεων. Διαφορετικά, μπορούν να πραγματοποιούνται επισκέψεις επαλήθευσης για την παρακολούθηση της εφαρμογής ενός σχεδίου δράσης, μετά από αξιολόγηση η οποία δεν εντοπίζει σοβαρές ελλείψεις, όπου κρίνεται αναγκαίο. Οι επισκέψεις

[37] Κανονισμός (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) (ΕΕ L 77 της 23.3.2016, σ. 1).

επαλήθευσης θα πρέπει να διοργανώνονται πάντα πριν από το κλείσιμο ενός σχεδίου δράσης μετά από μια πρώτη αξιολόγηση. Όσον αφορά τις απαιτήσεις οργάνωσης και υποβολής εκθέσεων, οι επισκέψεις επαλήθευσης θα πρέπει να είναι πιο απλές από τις επισκέψεις αξιολόγησης. Ειδικότερα, θα πρέπει να διεξάγονται από μικρότερες ομάδες και δεν θα πρέπει να προκύπτουν νέα πορίσματα ή να απαιτείται έκδοση χωριστής έκθεσης. Το Συμβούλιο θα πρέπει να συμμετέχει πιο ενεργά στη φάση παρακολούθησης και να εκφράζει τη θέση του σχετικά με το προτεινόμενο κλείσιμο των σχεδίων δράσης.

(26) Είναι σημαντικό και επιθυμητό το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να διεξάγουν τακτικά συζητήσεις σε πολιτικό επίπεδο, προκειμένου να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σημασία της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν, να λογοδοτούν τα κράτη μέλη που παραβιάζουν συστηματικά τους κοινούς κανόνες και να αυξηθεί η πίεση που τους ασκείται για την αποκατάσταση των ελλείψεων που εντοπίζονται. Η Επιτροπή θα πρέπει να παρέχει επαρκή στοιχεία για τη διευκόλυνση των εν λόγω συζητήσεων, μεταξύ άλλων με την έκδοση συνολικής ετήσιας έκθεσης που καλύπτει τις αξιολογήσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά το προηγούμενο έτος και την κατάσταση εφαρμογής των συστάσεων, η οποία θα αποτελεί μέρος της έκθεσης για την «κατάσταση Σένγκεν». Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενθαρρύνεται να εκδίδει ψηφίσματα και το Συμβούλιο θα πρέπει να εκδίδει συμπεράσματα για να αυξηθεί η πίεση στα κράτη μέλη που σημειώνουν ανεπαρκή πρόοδο. Το «φόρουμ Σένγκεν», ως ένας μοναδικός χώρος για τη συζήτηση θεμάτων που αφορούν τον χώρο Σένγκεν σε υψηλό επίπεδο, με εκπροσώπους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, των κρατών μελών και της Επιτροπής, αναμένεται να παρέχει μια πλατφόρμα άτυπων συζητήσεων με στόχο την καλύτερη εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν.

(27) Ο μηχανισμός αξιολόγησης και παρακολούθησης που θεσπίζεται με τον παρόντα κανονισμό αναμένεται να επιτελεί συμπληρωματική λειτουργία παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας της πρακτικής εφαρμογής των πολιτικών της Ένωσης μέσω αξιολόγησης από ομοτίμους. Δεν θα πρέπει να θίγεται η γενική εξουσία της Επιτροπής να επιβλέπει την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης υπό τον έλεγχο του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω διαδικασιών επί παραβάσει.

(28) Η διαβάθμιση των εκθέσεων αξιολόγησης και των εκθέσεων σχετικά με νέες επισκέψεις θα πρέπει να καθορίζεται σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες ασφαλείας που ορίζονται στην απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444 της Επιτροπής[38]. Το αξιολογούμενο κράτος μέλος θα πρέπει, ωστόσο, να διατηρεί τη δυνατότητα να ζητήσει τη διαβάθμιση του συνόλου ή μερών της έκθεσης σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες ασφαλείας.

(29) Δεδομένου ότι η τελευταία περίοδος του άρθρου 70 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΣΛΕΕ) αναθέτει ιδιαίτερο ρόλο στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στα εθνικά κοινοβούλια, όπως υπογραμμίζεται στο άρθρο 12 στοιχείο γ) της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (στο εξής: ΣΕΕ) σχετικά με τα εθνικά κοινοβούλια, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα εθνικά κοινοβούλια θα πρέπει να ενημερώνονται πλήρως από το Συμβούλιο και την Επιτροπή σχετικά με το περιεχόμενο και τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων. Επιπλέον, σε περίπτωση που η Επιτροπή υποβάλει πρόταση τροποποίησης του παρόντος κανονισμού, το Συμβούλιο

[38] Απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444 της Επιτροπής, της 13ης Μαρτίου 2015, σχετικά με τους κανόνες ασφαλείας για την προστασία των διαβαθμισμένων πληροφοριών της ΕΕ (ΕΕ L 72 της 17.3.2015, σ. 53).

θα πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 7 στοιχείο η) του εσωτερικού του κανονισμού[39], να διαβουλευθεί με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προκειμένου να ληφθεί υπόψη η γνώμη του στον μέγιστο δυνατό βαθμό προτού εκδοθεί η τελική πράξη.

(30) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[40] εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα κράτη μέλη κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[41] εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά όργανα και λοιπά όργανα και οργανισμούς της Ένωσης κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

(31) Προκειμένου να διασφαλιστούν ενιαίες προϋποθέσεις για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες για την έγκριση των πολυετών και ετήσιων προγραμμάτων αξιολόγησης, την κατάρτιση και επικαιροποίηση ενός τυποποιημένου ερωτηματολογίου και την έγκριση εκθέσεων αξιολόγησης και εκθέσεων σχετικά με νέες επισκέψεις. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[42].

(32) Η Επιτροπή θα πρέπει να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις άμεσης εφαρμογής όταν, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις που συνδέονται με σοβαρή έλλειψη, το απαιτούν επιτακτικοί λόγοι επείγουσας ανάγκης.

(33) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας που προσαρτάται στη ΣΕΕ και τη ΣΛΕΕ, η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του. Δεδομένου ότι ο παρών κανονισμός αναπτύσσει περαιτέρω το κεκτημένο του Σένγκεν, η Δανία αποφασίζει, σύμφωνα με το άρθρο 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, εντός έξι μηνών αφότου το Συμβούλιο αποφασίσει επί του παρόντος κανονισμού, αν θα τον εφαρμόσει στο εθνικό της δίκαιο.

(34) Η Ιρλανδία συμμετέχει στον παρόντα κανονισμό, σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 19 σχετικά με το κεκτημένο του Σένγκεν το οποίο έχει ενσωματωθεί στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο προσαρτάται

---

39 Απόφαση 2009/937/ΕΕ του Συμβουλίου, της 1ης Δεκεμβρίου 2009, για τη θέσπιση του εσωτερικού του κανονισμού (ΕΕ L 325 της 11.12.2009, σ. 35).

40 Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

41 Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2018, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και της απόφασης αριθ. 1247/2002/ΕΚ (ΕΕ L 295 της 21.11.2018, σ. 39).

42 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

στη ΣΕΕ και τη ΣΛΕΕ, και με το άρθρο 6 παράγραφος 2 της απόφασης 2002/192/ΕΚ του Συμβουλίου[43].

(35) Όσον αφορά την Ισλανδία και τη Νορβηγία, ο παρών κανονισμός αποτελεί ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν, κατά την έννοια της συμφωνίας η οποία συνάφθηκε από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από τη Δημοκρατία της Ισλανδίας και το Βασίλειο της Νορβηγίας σχετικά με τη σύνδεση των εν λόγω χωρών προς τη θέση σε ισχύ, την εφαρμογή και την περαιτέρω ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν, οι οποίες διατάξεις εμπίπτουν στον τομέα στον οποίο αναφέρεται το άρθρο 1 σημείο Α της απόφασης 1999/437/ΕΚ του Συμβουλίου[44].

(36) Όσον αφορά την Ελβετία, ο παρών κανονισμός αποτελεί ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου Σένγκεν, κατά την έννοια της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν, οι οποίες εμπίπτουν στον τομέα στον οποίο αναφέρεται το άρθρο 1 σημείο Α της απόφασης 1999/437/ΕΚ, σε συνδυασμό με το άρθρο 3 της απόφασης 2008/146/ΕΚ του Συμβουλίου[45].

(37) Όσον αφορά το Λιχτενστάιν, ο παρών κανονισμός αποτελεί ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου Σένγκεν, κατά την έννοια του πρωτοκόλλου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της Ελβετικής Συνομοσπονδίας και του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν για την προσχώρηση του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν στη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς τη θέση σε ισχύ, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου Σένγκεν, οι οποίες διατάξεις εμπίπτουν στον τομέα στον οποίο αναφέρεται το άρθρο 1 στοιχείο Α της απόφασης 1999/437/ΕΚ σε συνδυασμό με το άρθρο 3 της απόφασης 2011/350/ΕΕ του Συμβουλίου[46].

(38) Όσον αφορά την Κύπρο, τη Βουλγαρία, τη Ρουμανία και την Κροατία, ο παρών κανονισμός συνιστά πράξη που βασίζεται στο κεκτημένο του Σένγκεν ή συνδέεται άλλως με αυτό, κατά την έννοια, αντιστοίχως, του άρθρου 3 παράγραφος 1 της πράξης

---

43 Απόφαση 2002/192/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Φεβρουαρίου 2002, σχετικά με το αίτημα της Ιρλανδίας να συμμετέχει σε ορισμένες από τις διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν (ΕΕ L 64 της 7.3.2002, σ. 20).

44 Απόφαση 1999/437/ΕΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1999, σχετικά με ορισμένες λεπτομέρειες εφαρμογής της συμφωνίας που έχει συναφθεί από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη Δημοκρατία της Ισλανδίας και το Βασίλειο της Νορβηγίας για τη σύνδεση των δύο αυτών κρατών, με την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν (ΕΕ L 176 της 10.7.1999, σ. 31).

45 Απόφαση 2008/146/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2008, για τη σύναψη εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν (ΕΕ L 53 της 27.2.2008, σ. 1).

46 Απόφαση 2011/350/ΕΕ του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2011, για τη σύναψη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του πρωτοκόλλου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της Ελβετικής Συνομοσπονδίας και του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν για την προσχώρηση του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν στη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς τη θέση σε ισχύ, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν, όσον αφορά την κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα και την κυκλοφορία των προσώπων (ΕΕ L 160 της 18.6.2011, σ. 19).

προσχώρησης του 2003, του άρθρου 4 παράγραφος 1 της πράξης προσχώρησης του 2005, και του άρθρου 4 παράγραφος 1 της πράξης προσχώρησης του 2011.

(39) Δεδομένου ότι η επαλήθευση σύμφωνα με τις ισχύουσες διαδικασίες αξιολόγησης Σένγκεν σχετικά με τη Βουλγαρία, την Κύπρο, τη Ρουμανία και την Κροατία έχει ήδη ολοκληρωθεί σύμφωνα με την αντίστοιχη οικεία πράξη προσχώρησης, η επαλήθευση δυνάμει του άρθρου 1 παράγραφος 2 στοιχείο β) του παρόντος κανονισμού δεν θα πρέπει να κινηθεί εκ νέου όσον αφορά τα εν λόγω κράτη μέλη,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός θεσπίζει μηχανισμό αξιολόγησης και παρακολούθησης με σκοπό να διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν αποτελεσματικά το κεκτημένο του Σένγκεν, έτσι ώστε να συμβάλλουν στη δημιουργία ενός λειτουργικού χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα.

2. Ο μηχανισμός που θεσπίζεται προβλέπει αντικειμενικές και αμερόληπτες αξιολογήσεις και δραστηριότητες παρακολούθησης που αποσκοπούν:

   (a) στην επαλήθευση της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν στα κράτη μέλη στα οποία εφαρμόζεται πλήρως, καθώς και στα κράτη μέλη στα οποία, σύμφωνα με τα αντίστοιχα πρωτόκολλα που προσαρτώνται στη ΣΕΕ και τη ΣΛΕΕ, το κεκτημένο του Σένγκεν εφαρμόζεται εν μέρει·

   (b) στην επαλήθευση της εκπλήρωσης των αναγκαίων προϋποθέσεων για την εφαρμογή όλων των σχετικών μερών του κεκτημένου του Σένγκεν στα κράτη μέλη για τα οποία το Συμβούλιο δεν έχει λάβει απόφαση ότι πρέπει να εφαρμόζονται πλήρως ή εν μέρει οι διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν.

3. Οι αξιολογήσεις μπορούν να καλύπτουν όλες τις πτυχές του κεκτημένου του Σένγκεν και να λαμβάνουν υπόψη τη λειτουργία των αρχών που εφαρμόζουν το κεκτημένο του Σένγκεν.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού:

(a) ως «κεκτημένο του Σένγκεν» νοούνται οι διατάξεις που έχουν ενσωματωθεί στο πλαίσιο της Ένωσης σύμφωνα με το πρωτόκολλο αριθ. 19 που προσαρτάται στη ΣΕΕ και τη ΣΛΕΕ, καθώς και οι πράξεις που τις αναπτύσσουν ή άλλως συνδέονται με αυτές·

(b) ως «πρώτη αξιολόγηση» νοείται αξιολόγηση για να επαληθευτεί αν ένα κράτος μέλος που δεσμεύεται από το κεκτημένο του Σένγκεν και για το οποίο δεν έχουν καταργηθεί οι έλεγχοι στα εσωτερικά σύνορα πληροί τις προϋποθέσεις για να εφαρμόζει πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν ή, στην περίπτωση κράτους μέλους που δεν δεσμεύεται από το κεκτημένο του Σένγκεν και έχει επιλέξει να εφαρμόζει

μέρη του κεκτημένου του Σένγκεν, να επαληθευτεί αν το κράτος μέλος πληροί τις προϋποθέσεις για να εφαρμόζει εν μέρει το κεκτημένο του Σένγκεν·

(c) ως «περιοδική αξιολόγηση» νοείται αξιολόγηση που περιλαμβάνεται στο πολυετές πρόγραμμα αξιολόγησης και στα ετήσια προγράμματα αξιολόγησης για την επαλήθευση της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν από ένα κράτος μέλος με σκοπό την αξιολόγηση των συνολικών επιδόσεων του κράτους μέλους όσον αφορά την εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν·

(d) ως «απροειδοποίητη αξιολόγηση» νοείται αξιολόγηση η οποία δεν περιλαμβάνεται στα πολυετή και ετήσια προγράμματα αξιολόγησης, για την επαλήθευση της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν από ένα ή περισσότερα κράτη μέλη σε έναν ή περισσότερους τομείς πολιτικής·

(e) ως «θεματική αξιολόγηση» νοείται αξιολόγηση που αποσκοπεί στη συγκριτική ανάλυση της νομοθεσίας ή των πρακτικών των κρατών μελών ή της εφαρμογής συγκεκριμένων μερών του κεκτημένου του Σένγκεν σε διάφορα κράτη μέλη·

(f) ως «επίσκεψη» νοείται επίσκεψη σε κράτος μέλος ή στα προξενεία του με σκοπό τη διενέργεια αξιολόγησης ή δραστηριότητας παρακολούθησης·

(g) ως «νέα επίσκεψη» νοείται επίσκεψη που πραγματοποιείται για την παρακολούθηση της προόδου στην εφαρμογή σχεδίου δράσης μετά από αξιολόγηση που εντοπίζει σοβαρή έλλειψη ή μετά από πρώτη αξιολόγηση η οποία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το αξιολογούμενο κράτος μέλος δεν πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν·

(h) ως «επίσκεψη επαλήθευσης» νοείται επίσκεψη, εκτός νέας επίσκεψης, που πραγματοποιείται για την παρακολούθηση της προόδου στην εφαρμογή ενός σχεδίου δράσης·

(i) ως «σοβαρή έλλειψη» νοείται μία ή περισσότερες ελλείψεις που αφορούν την αποτελεσματική εφαρμογή βασικών στοιχείων του κεκτημένου του Σένγκεν και οι οποίες, μεμονωμένα ή σε συνδυασμό, έχουν ή υπάρχει κίνδυνος να έχουν, με την πάροδο του χρόνου, σημαντικές αρνητικές συνέπειες στα δικαιώματα των ατόμων ή στη λειτουργία του χώρου Σένγκεν·

(j) ως «δραστηριότητα αξιολόγησης» νοείται συγκεκριμένη επίσκεψη, αξιολόγηση βάσει ερωτηματολογίου ή άλλη αξιολόγηση διενεργούμενη εξ αποστάσεως·

(k) ως «ομάδα» νοείται ομάδα αποτελούμενη από εμπειρογνώμονες που ορίζονται από τα κράτη μέλη και εκπροσώπους της Επιτροπής, οι οποίοι διενεργούν αξιολογήσεις και δραστηριότητες παρακολούθησης.

Άρθρο 3

Αρμοδιότητες και καθήκον συνεργασίας

1. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή είναι από κοινού αρμόδιοι για την εφαρμογή του μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης, με τη συμβολή των οικείων οργάνων και οργανισμών της Ένωσης, σύμφωνα με την αντίστοιχη εντολή τους.

2. Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την κατάρτιση των ετήσιων και πολυετών προγραμμάτων αξιολόγησης, τη σύνταξη ερωτηματολογίων, τον καθορισμό των χρονοδιαγραμμάτων των επισκέψεων, τη διεξαγωγή των επισκέψεων και τη σύνταξη εκθέσεων αξιολόγησης και συστάσεων. Διασφαλίζει επίσης τις δραστηριότητες συνέχειας και παρακολούθησης.

3. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή συνεργάζονται πλήρως σε όλα τα στάδια των αξιολογήσεων, ώστε να διασφαλίζουν την ουσιαστική εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

4. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα γενικά ή ειδικά μέτρα για να υποστηρίξουν και να συνδράμουν την Επιτροπή και τις ομάδες στην υλοποίηση των δραστηριοτήτων αξιολόγησης και παρακολούθησης.

Διασφαλίζουν ότι η Επιτροπή και οι ομάδες που διεξάγουν δραστηριότητες αξιολόγησης και παρακολούθησης είναι σε θέση να εκτελούν αποτελεσματικά τα καθήκοντά τους, παρέχοντας ειδικότερα τη δυνατότητα στην Επιτροπή και στις ομάδες να επικοινωνούν απευθείας με τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα και παρέχοντας πλήρη και απρόσκοπτη πρόσβαση σε όλους τους χώρους, τις εγκαταστάσεις και τα έγγραφα στα οποία έχει ζητηθεί πρόσβαση, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών και εσωτερικών κατευθυντήριων γραμμών και οδηγιών, καθώς και των διαβαθμισμένων.

5. Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την οργάνωση των αναγκαίων λεπτομερειών σχετικά με τις μετακινήσεις, προς και από το κράτος μέλος επίσκεψης, των εκπροσώπων της Επιτροπής και των εμπειρογνωμόνων των κρατών μελών που συμμετέχουν στις ομάδες.

Η Επιτροπή αναλαμβάνει τα έξοδα ταξιδίου και διαμονής των εμπειρογνωμόνων και του παρατηρητή που αναφέρεται στο άρθρο 16 παράγραφος 2, οι οποίοι συμμετέχουν στις επισκέψεις.

Το κράτος μέλος επίσκεψης είναι υπεύθυνο να παρέχει την αναγκαία μετακίνηση στον συγκεκριμένο τόπο.

Άρθρο 4

Μορφές αξιολογήσεων

1. Οι αξιολογήσεις είναι δυνατόν να λάβουν μια από τις ακόλουθες μορφές:

(a) πρώτες αξιολογήσεις·

(b) περιοδικές αξιολογήσεις·

(c) απροειδοποίητες αξιολογήσεις·

(d) θεματικές αξιολογήσεις.

2. Η Επιτροπή μπορεί να διοργανώνει απροειδοποίητες αξιολογήσεις, ειδικότερα:

(a) για την αξιολόγηση των πρακτικών στα εσωτερικά σύνορα·

(b) όταν λαμβάνει γνώση αναδυόμενων ή συστημικών προβλημάτων που θα μπορούσαν δυνητικά να έχουν σημαντικό αρνητικό αντίκτυπο στη λειτουργία του χώρου Σένγκεν·

(c) όταν έχει λόγους να θεωρεί ότι ένα κράτος μέλος αμελεί σοβαρά τις υποχρεώσεις του βάσει του κεκτημένου του Σένγκεν, συμπεριλαμβανομένων ισχυρισμών για σοβαρές παραβιάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων στα εξωτερικά σύνορα.

3. Η Επιτροπή μπορεί να διοργανώνει θεματικές αξιολογήσεις ειδικότερα για την αξιολόγηση της εφαρμογής σημαντικών νομοθετικών αλλαγών κατά την έναρξη εφαρμογής τους και νέων πρωτοβουλιών, ή για την αξιολόγηση ζητημάτων σε όλους τους τομείς πολιτικής ή τις πρακτικές κρατών μελών που αντιμετωπίζουν παρόμοιες προκλήσεις.

Άρθρο 5

Μορφές δραστηριοτήτων παρακολούθησης

Οι δραστηριότητες παρακολούθησης μπορεί να περιλαμβάνουν οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:

(a) την επανεξέταση των σχεδίων δράσης και των εκθέσεων σχετικά με τη συνέχεια που δίνεται στις συστάσεις, τα οποία υποβάλλουν τα αξιολογούμενα κράτη μέλη·

(b) τις νέες επισκέψεις·

(c) τις επισκέψεις επαλήθευσης.

Άρθρο 6

Μέθοδοι αξιολόγησης και παρακολούθησης

Οι αξιολογήσεις και οι δραστηριότητες παρακολούθησης που αναφέρονται στα άρθρα 4 και 5 μπορούν να διενεργούνται μέσω προαναγγελλόμενων ή απροειδοποίητων επισκέψεων, καθώς και μέσω ερωτηματολογίων ή άλλων μεθόδων εξ αποστάσεως.

Κάθε μέθοδος αξιολόγησης και παρακολούθησης μπορεί να χρησιμοποιείται ανεξάρτητα ή σε συνδυασμό με κάποια άλλη, ανάλογα με την περίπτωση.

Άρθρο 7

Συνεργασία με όργανα και οργανισμούς της Ένωσης

1. Η Επιτροπή συνεργάζεται με τα αρμόδια όργανα και οργανισμούς της Ένωσης που συμμετέχουν στην εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν, καθώς και με τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

   Η Επιτροπή μπορεί να συνάπτει συμφωνίες με τα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης για τη διευκόλυνση της συνεργασίας.

2. Η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από τα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης που αναφέρονται στην παράγραφο 1, σύμφωνα με την αντίστοιχη εντολή τους, να παρέχουν πληροφορίες, στατιστικά στοιχεία ή αναλύσεις κινδύνου για τη βελτίωση της επίγνωσης της κατάστασης κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1896 όσον αφορά την εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 8

Συνεργασία με τον Frontex

1. Έως τις 31 Αυγούστου κάθε έτους ο Frontex υποβάλλει στην Επιτροπή και στα κράτη μέλη ανάλυση κινδύνου ενόψει του ετήσιου προγράμματος αξιολόγησης που αναφέρεται στο άρθρο 13 του παρόντος κανονισμού.

2. Η ανάλυση κινδύνου που αναφέρεται στην παράγραφο 1 καλύπτει όλες τις σχετικές πτυχές που αφορούν την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων και περιλαμβάνει επίσης συστάσεις για απροειδοποίητες επισκέψεις κατά το επόμενο έτος, ανεξάρτητα από τη σειρά αξιολόγησης των κρατών μελών κάθε έτος, όπως ορίζεται στο πολυετές πρόγραμμα αξιολόγησης σύμφωνα με το άρθρο 12.

   Οι εν λόγω συστάσεις μπορεί να αφορούν οποιαδήποτε περιφέρεια ή συγκεκριμένη περιοχή και περιλαμβάνουν κατάλογο τουλάχιστον δέκα ειδικών τμημάτων των εξωτερικών συνόρων και τουλάχιστον δέκα ειδικών σημείων διέλευσης των συνόρων, συγκεκριμένες τοποθεσίες που έχουν σημασία για την αξιολόγηση της

συμμόρφωσης με την οδηγία 2008/115/ΕΚ[47], καθώς και άλλες σχετικές πληροφορίες.

Άρθρο 9

Συνεργασία με την Ευρωπόλ

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο ιθ) του κανονισμού (ΕΕ) 2016/794 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[48], η Ευρωπόλ παρέχει εμπειρογνωσία, αναλύσεις, εκθέσεις και άλλες σχετικές πληροφορίες για την υποστήριξη της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 10

Συνέργειες με άλλες δραστηριότητες αξιολόγησης και παρακολούθησης

1. Η Επιτροπή χρησιμοποιεί τα αποτελέσματα των σχετικών μηχανισμών και μέσων, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων αξιολόγησης και παρακολούθησης των οργάνων και οργανισμών της Ένωσης που συμμετέχουν στην εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν, του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και των ανεξάρτητων εθνικών μηχανισμών και φορέων παρακολούθησης και άλλων εθνικών μηχανισμών ελέγχου ποιότητας, κατά την προετοιμασία των δραστηριοτήτων αξιολόγησης και παρακολούθησης, προκειμένου να βελτιώσει την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη λειτουργία του χώρου Σένγκεν και να αποφύγει την αλληλεπικάλυψη των προσπαθειών και τα αντικρουόμενα μέτρα.

2. Οι συστάσεις βάσει του παρόντος κανονισμού συμπληρώνουν τις συστάσεις που γίνονται σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1896 στο πλαίσιο της αξιολόγησης τρωτότητας.

3. Η Επιτροπή μπορεί να κοινοποιεί στα αρμόδια εθνικά και ενωσιακά όργανα και οργανισμούς που αναφέρονται στην παράγραφο 1, με ασφαλή και έγκαιρο τρόπο, λεπτομέρειες των εκθέσεων αξιολόγησης, των σχεδίων δράσης και των επικαιροποιήσεων σχετικά με την εφαρμογή των σχεδίων δράσης.

   Η ανταλλαγή των πληροφοριών πραγματοποιείται σύμφωνα με την αντίστοιχη εντολή των σχετικών οργάνων και οργανισμών της Ένωσης.

Άρθρο 11

Πληροφόρηση από τρίτα μέρη

Κατά τον προγραμματισμό και την υλοποίηση των δραστηριοτήτων αξιολόγησης και παρακολούθησης, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη πληροφορίες που παρέχονται από τρίτα μέρη, συμπεριλαμβανομένων ανεξάρτητων αρχών, μη κυβερνητικών οργανώσεων και διεθνών οργανισμών.

---

47 Οδηγία 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ L 348 της 24.12.2008, σ. 98).

48 Κανονισμός (ΕΕ) 2016/794 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2016, για τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ) και την αντικατάσταση και κατάργηση των αποφάσεων του Συμβουλίου 2009/371/ΔΕΥ, 2009/934/ΔΕΥ, 2009/935/ΔΕΥ, 2009/936/ΔΕΥ και 2009/968/ΔΕΥ (ΕΕ L 135 της 24.5.2016, σ. 53).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Άρθρο 12

Πολυετές πρόγραμμα αξιολόγησης

1. Η Επιτροπή, αφού ζητά κατά περίπτωση τη γνώμη των αρμόδιων οργάνων και οργανισμών της Ένωσης, καταρτίζει πολυετές πρόγραμμα αξιολόγησης που καλύπτει περίοδο επτά ετών, τουλάχιστον έξι μήνες πριν από την έναρξη της επόμενης επταετούς περιόδου.

   Σε κάθε πολυετή κύκλο αξιολόγησης, κάθε κράτος μέλος υποβάλλεται σε μία περιοδική αξιολόγηση και τουλάχιστον σε μία απροειδοποίητη ή θεματική αξιολόγηση.

2. Η Επιτροπή εγκρίνει το πολυετές πρόγραμμα αξιολόγησης μέσω εκτελεστικής πράξης. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 29 παράγραφος 3. Η Επιτροπή διαβιβάζει το πολυετές πρόγραμμα αξιολόγησης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

3. Το πολυετές πρόγραμμα αξιολόγησης προσδιορίζει τους ειδικούς τομείς προτεραιότητας που θα καλυφθούν από τις περιοδικές αξιολογήσεις και περιλαμβάνει προσωρινό χρονοδιάγραμμα των εν λόγω αξιολογήσεων.

   Περιλαμβάνει προσωρινό κατάλογο των κρατών μελών που θα υποβληθούν σε περιοδικές αξιολογήσεις, με την επιφύλαξη των προσαρμογών που πραγματοποιούνται δυνάμει της παραγράφου 4 σε ένα δεδομένο έτος. Η προσωρινή σειρά με την οποία τα κράτη μέλη πρόκειται να υποβληθούν σε περιοδική αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη τον χρόνο που έχει παρέλθει από την προηγούμενη περιοδική αξιολόγηση. Λαμβάνει επίσης υπόψη τα αποτελέσματα προηγούμενων αξιολογήσεων, τον ρυθμό εφαρμογής των σχεδίων δράσης και άλλες σχετικές πληροφορίες που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή όσον αφορά τις πρακτικές των κρατών μελών.

4. Σε περίπτωση ανωτέρας βίας που εμποδίζει τη διενέργεια αξιολογήσεων με βάση το προσωρινό χρονοδιάγραμμα που καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3, η Επιτροπή μπορεί, σε συμφωνία με τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, να προβεί σε προσαρμογές του χρονοδιαγράμματος των σχετικών αξιολογήσεων.

   Η Επιτροπή ενημερώνει αμελλητί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τα εν λόγω γεγονότα και τον αναμενόμενο αντίκτυπό τους στον προγραμματισμό των αξιολογήσεων στο πλαίσιο του πολυετούς προγράμματος αξιολόγησης.

Άρθρο 13

Ετήσιο πρόγραμμα αξιολόγησης

1. Η Επιτροπή θεσπίζει, με εκτελεστική πράξη, ετήσιο πρόγραμμα αξιολόγησης έως τις 15 Νοεμβρίου του έτους που προηγείται του έτους το οποίο αφορά το πρόγραμμα, με βάση ιδίως τις αναλύσεις κινδύνου και άλλες πληροφορίες που λαμβάνει η Επιτροπή σύμφωνα με τα άρθρα 7, 8, 9, 10 και 11. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 29 παράγραφος 3.

2. Το ετήσιο πρόγραμμα αξιολόγησης περιλαμβάνει προσωρινό χρονοδιάγραμμα των ακόλουθων αξιολογήσεων:

(a) των περιοδικών αξιολογήσεων των κρατών μελών που προσδιορίζονται στο πολυετές πρόγραμμα αξιολόγησης·

(b) της πρώτης αξιολόγησης ενός κράτους μέλους μετά τη δήλωσή του ότι είναι έτοιμο για αξιολόγηση·

(c) τουλάχιστον μίας θεματικής αξιολόγησης.

3. Η Επιτροπή διαβιβάζει το ετήσιο πρόγραμμα αξιολόγησης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

Σε περίπτωση ανωτέρας βίας που εμποδίζει τη διενέργεια αξιολογήσεων σύμφωνα με το προσωρινό χρονοδιάγραμμα που καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 2, η Επιτροπή μπορεί, σε συμφωνία με τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, να προβεί σε προσαρμογές του χρονοδιαγράμματος των σχετικών αξιολογήσεων.

Η Επιτροπή ενημερώνει αμελλητί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τα εν λόγω γεγονότα και τον αναμενόμενο αντίκτυπό τους στον προγραμματισμό των αξιολογήσεων στο πλαίσιο του ετήσιου προγράμματος αξιολόγησης.

Άρθρο 14

Τυποποιημένο ερωτηματολόγιο

1. Η Επιτροπή, μέσω εκτελεστικής πράξης, καταρτίζει και επικαιροποιεί τυποποιημένο ερωτηματολόγιο.

Κατά τη σύνταξη του ερωτηματολογίου, η Επιτροπή μπορεί να συμβουλευτεί τα σχετικά όργανα και οργανισμούς της Ένωσης που αναφέρονται στο άρθρο 7.

2. Οι εκτελεστικές πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 29 παράγραφος 2.

3. Το τυποποιημένο ερωτηματολόγιο καλύπτει την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας και τα οργανωτικά και τεχνικά μέσα που είναι διαθέσιμα για την εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν, συμπεριλαμβανομένων όσων αναφέρονται στα εγχειρίδια, στους καταλόγους Σένγκεν και στα σχετικά στατιστικά δεδομένα.

4. Έως την 1η Αυγούστου κάθε έτους η Επιτροπή αποστέλλει το τυποποιημένο ερωτηματολόγιο στα κράτη μέλη που θα υποβληθούν σε περιοδικές αξιολογήσεις κατά το επόμενο έτος σύμφωνα με το ετήσιο πρόγραμμα αξιολόγησης.

Τα εν λόγω κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή τις απαντήσεις τους εντός τριών μηνών από την παραλαβή του τυποποιημένου ερωτηματολογίου.

Η Επιτροπή καθιστά τις απαντήσεις γνωστές στα άλλα κράτη μέλη.

5. Κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, τα αξιολογούμενα κράτη μέλη επικαιροποιούν τις απαντήσεις τους στο τυποποιημένο ερωτηματολόγιο και απαντούν, εφόσον τους ζητηθεί, σε συμπληρωματικές ερωτήσεις πριν από συγκεκριμένες αξιολογήσεις, ενώ υποβάλλουν επίσης τα πορίσματα των εθνικών μηχανισμών ελέγχου ποιότητας και των εσωτερικών ελέγχων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

Άρθρο 15

Εμπειρογνώμονες των κρατών μελών

1. Οι εμπειρογνώμονες των κρατών μελών που συμμετέχουν στις δραστηριότητες αξιολόγησης και παρακολούθησης διαθέτουν τα κατάλληλα προσόντα, μεταξύ άλλων, άριστες θεωρητικές γνώσεις και πρακτική πείρα στους τομείς που καλύπτονται από τον μηχανισμό αξιολόγησης και παρακολούθησης, καθώς και άρτιες γνώσεις ως προς τις αρχές, τις διαδικασίες και τις τεχνικές αξιολόγησης, και είναι σε θέση να επικοινωνούν αποτελεσματικά σε μια κοινή γλώσσα.

2. Οι εμπειρογνώμονες από τα κράτη μέλη τα οποία, σύμφωνα με την οικεία πράξη προσχώρησης, δεσμεύονται από το κεκτημένο του Σένγκεν αλλά δεν το εφαρμόζουν ακόμη πλήρως, μπορούν να συμμετέχουν στις δραστηριότητες αξιολόγησης και παρακολούθησης όλων των μερών του κεκτημένου του Σένγκεν.

Άρθρο 16

Κατάρτιση των εμπειρογνωμόνων

1. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα σχετικά όργανα και οργανισμούς της Ένωσης, μεριμνούν ώστε οι εμπειρογνώμονες των κρατών μελών και οι εκπρόσωποι της Επιτροπής να επιμορφώνονται επαρκώς για να γίνουν αξιολογητές Σένγκεν.

   Το πρόγραμμα κατάρτισης των αξιολογητών Σένγκεν περιλαμβάνει συνιστώσες που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα, οι οποίες αναπτύσσονται με τη συμμετοχή του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

   Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα σχετικά όργανα και οργανισμούς της Ένωσης, επικαιροποιεί τα αρχικά προγράμματα κατάρτισης και, όπου απαιτείται, παρέχει μεταγενέστερη επιμόρφωση και επανεκπαίδευση.

2. Για εκπαιδευτικούς σκοπούς, κάθε ομάδα που διενεργεί περιοδικές αξιολογήσεις μπορεί να περιλαμβάνει έναν «παρατηρητή» είτε από κράτος μέλος είτε από την Επιτροπή.

Άρθρο 17

Σώμα εμπειρογνωμόνων των κρατών μελών

1. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, συγκροτεί ετησίως σώμα εμπειρογνωμόνων που διαθέτουν επαγγελματικό υπόβαθρο το οποίο καλύπτει τους συγκεκριμένους τομείς προτεραιότητας που καθορίζονται στο πολυετές πρόγραμμα αξιολόγησης.

2. Παράλληλα με την κατάρτιση του ετήσιου προγράμματος αξιολόγησης σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 1, κατόπιν πρόσκλησης της Επιτροπής, τα κράτη μέλη ορίζουν τουλάχιστον έναν ειδικευμένο εμπειρογνώμονα για κάθε συγκεκριμένο τομέα που καθορίζεται στο πολυετές πρόγραμμα αξιολόγησης για το σώμα εμπειρογνωμόνων του επόμενου έτους.

3. Ανάλογα με τις αξιολογήσεις που περιλαμβάνονται στο ετήσιο πρόγραμμα αξιολόγησης, η Επιτροπή μπορεί να προσδιορίζει περαιτέρω στην πρόσκληση τις επαγγελματικές απαιτήσεις για τον καθορισμό των εμπειρογνωμόνων.

4. Τα κράτη μέλη ορίζουν εμπειρογνώμονες εντός τεσσάρων εβδομάδων από την παραλαβή της πρόσκλησης που αναφέρεται στην παράγραφο 2.

5. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εμπειρογνώμονες που ορίζονται πληρούν τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 15 και τις ειδικές απαιτήσεις που καθορίζονται στην πρόσκληση για τη συγκρότηση του σώματος.

6. Οι εμπειρογνώμονες που έχουν λάβει την κατάλληλη εκπαίδευση που αναφέρεται στο άρθρο 16 διορίζονται στο σώμα εμπειρογνωμόνων που συγκροτείται για το έτος που έπεται του έτους κατά το οποίο παρακολούθησαν το αντίστοιχο πρόγραμμα κατάρτισης.

7. Η Επιτροπή μπορεί επίσης να καλέσει τα αντίστοιχα όργανα και οργανισμούς της Ένωσης που αναφέρονται στο άρθρο 7 να ορίσουν εμπειρογνώμονες στο σώμα.

8. Η Επιτροπή αξιολογεί τους εμπειρογνώμονες που ορίζονται και επιβεβαιώνει την επιλογή των εμπειρογνωμόνων στο σώμα εντός μίας εβδομάδας.

9. Όταν κανένας από τους εμπειρογνώμονες για τους συγκεκριμένους τομείς δεν πληροί τις απαιτήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3, η Επιτροπή καλεί το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος να ορίσει νέο εμπειρογνώμονα για τον συγκεκριμένο τομέα προτεραιότητας.

10. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι οριζόμενοι εμπειρογνώμονες να είναι διαθέσιμοι για αξιολογήσεις.

Εάν ένας εμπειρογνώμονας δεν είναι πλέον διαθέσιμος να συμμετέχει στο σώμα, το οικείο κράτος μέλος ορίζει αμελλητί αντικαταστάτη.

11. Η Επιτροπή επικαιροποιεί τον κατάλογο των εμπειρογνωμόνων του σώματος και ενημερώνει τα κράτη μέλη σχετικά με τον αριθμό των εμπειρογνωμόνων που έχουν οριστεί ανά κράτος μέλος και τα προφίλ τους.

Άρθρο 18

Σύσταση των ομάδων

1. Η Επιτροπή καθορίζει τον αριθμό των εμπειρογνωμόνων των κρατών μελών και των εκπροσώπων της Επιτροπής που συμμετέχουν σε μια ομάδα με βάση τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες της δραστηριότητας αξιολόγησης ή παρακολούθησης. Η Επιτροπή επιλέγει εμπειρογνώμονες από το σώμα εμπειρογνωμόνων για να γίνουν μέλη μιας ομάδας.

2. Κατά την επιλογή των εμπειρογνωμόνων, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τα απαιτούμενα προφίλ για μια συγκεκριμένη δραστηριότητα αξιολόγησης ή παρακολούθησης, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη διασφάλισης γεωγραφικής ισορροπίας και ισορροπίας όσον αφορά την επαγγελματική πείρα, καθώς και τις ικανότητες των εθνικών διοικήσεων.

Οι εμπειρογνώμονες των κρατών μελών δεν συμμετέχουν σε ομάδα που διεξάγει δραστηριότητα αξιολόγησης ή παρακολούθησης του κράτους μέλους στο οποίο απασχολούνται.

3. Η Επιτροπή προσκαλεί τους επιλεγέντες εμπειρογνώμονες αμέσως μετά τον καθορισμό της ημερομηνίας της δραστηριότητας αξιολόγησης ή παρακολούθησης και το αργότερο 10 εβδομάδες πριν από την προγραμματισμένη έναρξη της δραστηριότητας αξιολόγησης ή παρακολούθησης. Οι προσκεκλημένοι εμπειρογνώμονες απαντούν εντός μίας εβδομάδας από την παραλαβή της πρόσκλησης, σε συμφωνία με τις αρχές που τους όρισαν.

4. Όσον αφορά τις απροειδοποίητες επισκέψεις, η Επιτροπή αποστέλλει τις προσκλήσεις το αργότερο δύο εβδομάδες πριν από την προγραμματισμένη έναρξη της επίσκεψης. Οι εμπειρογνώμονες απαντούν εντός 72 ωρών από την παραλαβή της πρόσκλησης, σε συμφωνία με τις αρχές που τους όρισαν.

5. Η Επιτροπή μπορεί να καλέσει τα αντίστοιχα όργανα και οργανισμούς της Ένωσης που αναφέρονται στο άρθρο 7 να ορίσουν εκπρόσωπο με σχετική επαγγελματική και πρακτική πείρα για να συμμετάσχει ως παρατηρητής σε μια δραστηριότητα αξιολόγησης ή παρακολούθησης. Οι προθεσμίες που ορίζονται στις παραγράφους 3 και 4 ισχύουν για την πρόσκληση και την απάντηση.

6. Εάν ένα κράτος μέλος επιθυμεί να ορίσει παρατηρητή για σκοπούς κατάρτισης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 16 παράγραφος 3, ενημερώνει την Επιτροπή τουλάχιστον έξι εβδομάδες πριν από την προγραμματισμένη έναρξη της αξιολόγησης.

7. Οι παρατηρητές που αναφέρονται στις παραγράφους 5 και 6 υποστηρίζουν την ομάδα, όπως ζητείται από τους επικεφαλής εμπειρογνώμονες, αλλά δεν συμμετέχουν στην εσωτερική διαδικασία λήψης αποφάσεων της ομάδας.

8. Εάν η Επιτροπή δεν λάβει επιβεβαίωση της συμμετοχής του απαιτούμενου αριθμού εμπειρογνωμόνων από το σώμα τουλάχιστον έξι εβδομάδες πριν από την προγραμματισμένη έναρξη της δραστηριότητας αξιολόγησης ή παρακολούθησης, ή τουλάχιστον μία εβδομάδα στην περίπτωση απροειδοποίητων επισκέψεων, η Επιτροπή καλεί αμελλητί όλα τα κράτη μέλη να ορίσουν ειδικευμένους εμπειρογνώμονες εκτός του σώματος για τις θέσεις που δεν έχουν καλυφθεί.

9. Τα κράτη μέλη απαντούν εντός 72 ωρών από την παραλαβή της εν λόγω πρόσκλησης.

Η Επιτροπή ορίζει έναν επικεφαλής εμπειρογνώμονα της Επιτροπής και προτείνει τον επικεφαλής εμπειρογνώμονα του κράτους μέλους. Ο επικεφαλής εμπειρογνώμονας του κράτους μέλους ορίζεται από τα μέλη της ομάδας το συντομότερο δυνατόν μετά τη συγκρότησή της.

Οι επικεφαλής εμπειρογνώμονες είναι υπεύθυνοι ειδικότερα για τον συνολικό σχεδιασμό, τις προπαρασκευαστικές δραστηριότητες, την οργάνωση της ομάδας, τη διενέργεια της αξιολόγησης, τον συντονισμό της σύνταξης της έκθεσης αξιολόγησης, τον έλεγχο ποιότητας και τη συνέχεια που δίνεται στην αξιολόγηση, καθώς και τις σχετικές δραστηριότητες παρακολούθησης, ανάλογα με την περίπτωση.

Άρθρο 19

Διεξαγωγή των επισκέψεων

1. Οι ομάδες αναλαμβάνουν όλες τις απαραίτητες προπαρασκευαστικές δραστηριότητες για να διασφαλίσουν ότι οι επισκέψεις είναι αποδοτικές, ακριβείς και συνεπείς.

2. Το λεπτομερές πρόγραμμα των επισκέψεων σε ένα κράτος μέλος ή στα προξενεία του καταρτίζεται από την Επιτροπή σε στενή συνεργασία με τους επικεφαλής εμπειρογνώμονες και το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος.

Μπορεί να περιλαμβάνει επισκέψεις και συναντήσεις με εθνικές αρχές και φορείς, μη κυβερνητικούς και διεθνείς οργανισμούς, καθώς και άλλες οντότητες, όργανα και οργανισμούς που συμμετέχουν στην εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν ή τους οποίους αφορά η εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν, ενώ παράλληλα υπάρχει

συνεργασία με το κράτος μέλος που υπόκειται στη δραστηριότητα αξιολόγησης ή παρακολούθησης.

3. Όσον αφορά τις προαναγγελλόμενες επισκέψεις, η Επιτροπή συζητά με το οικείο κράτος μέλος και του κοινοποιεί το χρονοδιάγραμμα και το λεπτομερές πρόγραμμα τουλάχιστον τέσσερις εβδομάδες πριν από την προβλεπόμενη διεξαγωγή της επίσκεψης. Παρέχει εκ των προτέρων τα ονόματα των μελών της ομάδας και των παρατηρητών. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος ορίζει ένα σημείο επαφής προκειμένου να ρυθμιστούν οι πρακτικές λεπτομέρειες για την επίσκεψη.

4. Οι απροειδοποίητες επισκέψεις πραγματοποιούνται χωρίς προηγούμενη ενημέρωση του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους. Κατ' εξαίρεση, η Επιτροπή μπορεί να ενημερώσει το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος τουλάχιστον 24 ώρες πριν από την πραγματοποίηση της εν λόγω επίσκεψης, όταν κύριος σκοπός της απροειδοποίητης επίσκεψης είναι μια δειγματοληπτική επαλήθευση της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν.

   Η Επιτροπή καταρτίζει το λεπτομερές πρόγραμμα των απροειδοποίητων επισκέψεων. Στην περίπτωση που τα κράτη μέλη ενημερώνονται, η Επιτροπή μπορεί να συζητήσει το χρονοδιάγραμμα και το λεπτομερές πρόγραμμα με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος.

5. Η Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, μπορεί να καταρτίζει και να επικαιροποιεί κατευθυντήριες γραμμές για τη διεξαγωγή απροειδοποίητων επισκέψεων.

Άρθρο 20

Μέθοδοι εξ αποστάσεως

Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, μπορεί να θεσπίζει κατευθυντήριες γραμμές για τη διεξαγωγή δραστηριοτήτων αξιολόγησης και παρακολούθησης μέσω ερωτηματολογίου ή άλλων μεθόδων εξ αποστάσεως.

Άρθρο 21

Εκθέσεις αξιολόγησης

1. Η ομάδα συντάσσει έκθεση αξιολόγησης μετά από κάθε αξιολόγηση.

   Η Επιτροπή εγκρίνει την έκθεση αξιολόγησης μέσω εκτελεστικής πράξης σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που προβλέπεται στο άρθρο 29 παράγραφος 3. Η έκθεση αξιολόγησης εγκρίνεται το αργότερο τέσσερις μήνες μετά τη λήξη της δραστηριότητας αξιολόγησης.

   Η Επιτροπή διαβιβάζει την έκθεση αξιολόγησης στα εθνικά κοινοβούλια, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

2. Κατά την κατάρτιση της έκθεσης αξιολόγησης, οι ομάδες λαμβάνουν υπόψη τις απαντήσεις στο τυποποιημένο ερωτηματολόγιο, τυχόν πρόσθετες πληροφορίες που έχουν λάβει σύμφωνα με τα άρθρα 7, 8, 9, 10 και 11, καθώς και τα πορίσματα της δραστηριότητας αξιολόγησης. Οι εκθέσεις αξιολόγησης μπορεί να περιλαμβάνουν υλικό τεκμηρίωσης και ψηφιακό υλικό για την υποστήριξη των πορισμάτων. Όταν η αξιολόγηση διενεργείται μέσω επίσκεψης, η ομάδα συντάσσει την έκθεση αξιολόγησης κατά τη διάρκεια της επίσκεψης.

Οι ομάδες αναλαμβάνουν τη γενική ευθύνη της σύνταξης της έκθεσης αξιολόγησης και της διασφάλισης της ακεραιότητας και της ποιότητάς της. Σε περίπτωση ασυμφωνίας, η ομάδα προσπαθεί να επιτύχει συμβιβαστική λύση.

3. Η έκθεση αξιολόγησης αναλύει τις ποιοτικές, ποσοτικές, επιχειρησιακές, διοικητικές και οργανωτικές πτυχές και απαριθμεί τις ελλείψεις, τους τομείς προς βελτίωση και τις βέλτιστες πρακτικές που εντοπίστηκαν κατά την αξιολόγηση.

4. Τα πορίσματα μπορούν να αποτιμηθούν ως εξής:

   (a) βέλτιστη πρακτική·

   (b) συμβατό αλλά απαιτούνται βελτιώσεις·

   (c) μη συμβατό.

5. Η έκθεση αξιολόγησης περιλαμβάνει συστάσεις για διορθωτικά μέτρα που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των ελλείψεων και των τομέων προς βελτίωση που εντοπίστηκαν κατά την αξιολόγηση και αναφέρει τις προτεραιότητες για την εφαρμογή τους. Η έκθεση αξιολόγησης μπορεί να ορίζει προθεσμίες για την εφαρμογή των συστάσεων. Όταν η αξιολόγηση εντοπίζει σοβαρή έλλειψη, εφαρμόζονται οι ειδικές διατάξεις του άρθρου 23.

6. Η Επιτροπή διαβιβάζει το σχέδιο έκθεσης αξιολόγησης στο αξιολογούμενο κράτος μέλος εντός τεσσάρων εβδομάδων από το τέλος της δραστηριότητας αξιολόγησης. Το αξιολογούμενο κράτος μέλος διατυπώνει παρατηρήσεις επί του σχεδίου έκθεσης αξιολόγησης εντός δύο εβδομάδων από την παραλαβή του. Κατόπιν αιτήματος του αξιολογούμενου κράτους μέλους πραγματοποιείται συντακτική συνεδρίαση, το αργότερο πέντε εργάσιμες ημέρες από την παραλαβή των παρατηρήσεων του αξιολογούμενου κράτους μέλους. Οι παρατηρήσεις του αξιολογούμενου κράτους μέλους μπορούν να αντικατοπτρίζονται στο σχέδιο έκθεσης αξιολόγησης.

Άρθρο 22

Συνέχεια και παρακολούθηση

1. Εντός δύο μηνών από την έγκριση της έκθεσης αξιολόγησης, το αξιολογούμενο κράτος μέλος υποβάλλει στην Επιτροπή και στο Συμβούλιο σχέδιο δράσης για την εφαρμογή όλων των συστάσεων που περιλαμβάνονται στην έκθεση αξιολόγησης.

2. Αφού ζητήσει τη γνώμη της ομάδας που διεξήγαγε τη δραστηριότητα αξιολόγησης, η Επιτροπή διατυπώνει παρατηρήσεις σχετικά με την καταλληλότητα του σχεδίου δράσης και, εντός ενός μήνα από την υποβολή του, ενημερώνει το αξιολογούμενο κράτος μέλος σχετικά με τις παρατηρήσεις της. Το Συμβούλιο μπορεί να καλέσει τα κράτη μέλη να υποβάλουν παρατηρήσεις επί του σχεδίου δράσης.

   Εάν η Επιτροπή δεν θεωρήσει ότι όλες οι συστάσεις έχουν ληφθεί επαρκώς υπόψη, το αξιολογούμενο κράτος μέλος υποβάλλει αναθεωρημένο σχέδιο δράσης εντός ενός μήνα από την παραλαβή των παρατηρήσεων.

3. Το αξιολογούμενο κράτος μέλος υποβάλλει έκθεση στην Επιτροπή και στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή του σχεδίου δράσης του, ανά έξι μήνες από την έγκριση της έκθεσης αξιολόγησης, έως ότου η Επιτροπή θεωρήσει ότι το σχέδιο δράσης έχει υλοποιηθεί πλήρως. Ανάλογα με τη φύση των ελλείψεων και την πρόοδο στην εφαρμογή των συστάσεων, η Επιτροπή μπορεί να απαιτήσει από το αξιολογούμενο κράτος μέλος διαφορετική συχνότητα υποβολής εκθέσεων.

Όταν η Επιτροπή θεωρεί ότι το σχέδιο δράσης έχει υλοποιηθεί, ενημερώνει το αξιολογούμενο κράτος μέλος σχετικά με το κλείσιμο του σχεδίου δράσης.

Η Επιτροπή ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την πρόοδο στην εφαρμογή των σχεδίων δράσης τουλάχιστον δύο φορές ετησίως. Ειδικότερα, η Επιτροπή παρέχει πληροφορίες για τις παρατηρήσεις της σχετικά με την καταλληλότητα των σχεδίων δράσης που αναφέρονται στην παράγραφο 2, το αποτέλεσμα των νέων επισκέψεων και των επισκέψεων επαλήθευσης και το κατά πόσον διαπιστώνει σημαντική έλλειψη προόδου στην εφαρμογή ενός σχεδίου δράσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΣΟΒΑΡΗ ΕΛΛΕΙΨΗ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Άρθρο 23

Ειδικές διατάξεις σε περίπτωση διαπίστωσης σοβαρής έλλειψης μέσω της έκθεσης αξιολόγησης

1. Οι κανόνες που ορίζονται στις παραγράφους 2 έως 7 εφαρμόζονται όσον αφορά τις αξιολογήσεις που εντοπίζουν σοβαρή έλλειψη.

2. Στο τέλος της δραστηριότητας αξιολόγησης, η Επιτροπή και οι επικεφαλής εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, εξ ονόματος της ομάδας, ενημερώνουν το αξιολογούμενο κράτος μέλος ότι εντοπίστηκε σοβαρή έλλειψη.

   Το αξιολογούμενο κράτος μέλος λαμβάνει άμεσα διορθωτικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένης, όπου απαιτείται, της κινητοποίησης όλων των διαθέσιμων επιχειρησιακών και οικονομικών μέσων. Το αξιολογούμενο κράτος μέλος ενημερώνει αμελλητί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη σχετικά με τα άμεσα διορθωτικά μέτρα που έχουν ληφθεί ή πρόκειται να ληφθούν. Παράλληλα, η Επιτροπή ενημερώνει τα αντίστοιχα όργανα και οργανισμούς της Ένωσης που αναφέρονται στο άρθρο 7 για τη σοβαρή έλλειψη, δεδομένης της πιθανής στήριξής τους προς το αξιολογούμενο κράτος μέλος. Η Επιτροπή ενημερώνει επίσης το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

3. Η έκθεση αξιολόγησης που συντάσσεται σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφοι 2, 3 και 4 εστιάζει στα πορίσματα που οδηγούν στον προσδιορισμό σοβαρής έλλειψης. Δεν περιέχει συστάσεις. Η Επιτροπή διαβιβάζει το σχέδιο έκθεσης αξιολόγησης στο αξιολογούμενο κράτος μέλος εντός δύο εβδομάδων από το τέλος της δραστηριότητας αξιολόγησης.

   Το αξιολογούμενο κράτος μέλος διατυπώνει παρατηρήσεις επί του σχεδίου έκθεσης αξιολόγησης εντός πέντε εργάσιμων ημερών από την παραλαβή του.

   Για δεόντως αιτιολογημένους επιτακτικούς λόγους επείγουσας ανάγκης που αφορούν τη σοβαρή έλλειψη, η Επιτροπή εγκρίνει την έκθεση αξιολόγησης το αργότερο έξι εβδομάδες μετά το τέλος της δραστηριότητας αξιολόγησης μέσω εκτελεστικής πράξης σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 29 παράγραφος 4.

4. Με βάση τα πορίσματα, η ομάδα συντάσσει συστάσεις για διορθωτικά μέτρα με σκοπό την αντιμετώπιση της σοβαρής έλλειψης που εντοπίζεται στο σχέδιο έκθεσης αξιολόγησης.

Η Επιτροπή υποβάλλει πρόταση στο Συμβούλιο για την έκδοση των σχετικών συστάσεων.

5. Το Συμβούλιο εκδίδει συστάσεις εντός δύο εβδομάδων από την παραλαβή της πρότασης.

Διαβιβάζει τις συστάσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στα εθνικά κοινοβούλια.

Το Συμβούλιο ορίζει προθεσμίες για την εφαρμογή των συστάσεων που αφορούν σοβαρή έλλειψη και προσδιορίζει τη συχνότητα της υποβολής εκθέσεων από το αξιολογούμενο κράτος μέλος στην Επιτροπή και στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή του σχεδίου δράσης του.

6. Το αξιολογούμενο κράτος μέλος υποβάλλει στην Επιτροπή και στο Συμβούλιο το σχέδιο δράσης του εντός ενός μήνα από την έκδοση των συστάσεων. Η Επιτροπή διαβιβάζει το εν λόγω σχέδιο δράσης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Η Επιτροπή υποβάλλει στο αξιολογούμενο κράτος μέλος παρατηρήσεις σχετικά με την καταλληλότητα του σχεδίου δράσης εντός δύο εβδομάδων από την υποβολή του. Η Επιτροπή διαβιβάζει τις παρατηρήσεις της στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

7. Για να επαληθευτεί η πρόοδος που σημειώνεται στην εφαρμογή των συστάσεων σχετικά με τη σοβαρή έλλειψη, η Επιτροπή οργανώνει νέα επίσκεψη το αργότερο ένα έτος από την ημερομηνία της δραστηριότητας αξιολόγησης.

Η Επιτροπή εγκρίνει, μέσω εκτελεστικών πράξεων, έκθεση σχετικά με τη νέα επίσκεψη σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 29 παράγραφος 3. Η Επιτροπή υποβάλλει την έκθεση σχετικά με τη νέα επίσκεψη στο Συμβούλιο.

8. Το Συμβούλιο διατυπώνει τη θέση του σχετικά με την έκθεση.

9. Η Επιτροπή ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την πρόθεσή της να κλείσει το σχέδιο δράσης.

Η Επιτροπή καλεί το Συμβούλιο να εκφράσει τη θέση του σχετικά με το προτεινόμενο κλείσιμο.

Κατά τη λήψη της απόφασης σχετικά με το κλείσιμο του σχεδίου δράσης, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη την εν λόγω θέση.

10. Εάν η σοβαρή έλλειψη θεωρείται ότι συνιστά σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια εντός του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα ή σοβαρή και συστηματική παραβίαση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, η Επιτροπή, με δική της πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή κράτους μέλους, ενημερώνει σχετικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αμέσως.

Άρθρο 24

Ειδικές διατάξεις για τις πρώτες αξιολογήσεις

1. Οι κανόνες που ορίζονται στις παραγράφους 2 και 3 εφαρμόζονται όσον αφορά τις πρώτες αξιολογήσεις.

2. Η έκθεση αξιολόγησης που συντάσσεται σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφοι 2, 3 και 4 δεν περιέχει συστάσεις. Με βάση τα πορίσματα, η ομάδα συντάσσει συστάσεις για διορθωτικά μέτρα με σκοπό την αντιμετώπιση της σοβαρής έλλειψης που

εντοπίζεται στο σχέδιο έκθεσης αξιολόγησης. Εφαρμόζονται τα χρονοδιαγράμματα του άρθρου 21 παράγραφοι 1 και 6.

Η Επιτροπή υποβάλλει πρόταση στο Συμβούλιο για την έκδοση των σχετικών συστάσεων.

3. Το Συμβούλιο εκδίδει συστάσεις εντός δύο μηνών από την παραλαβή της πρότασης.

Διαβιβάζει τις συστάσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στα εθνικά κοινοβούλια.

Το Συμβούλιο μπορεί να ορίζει προθεσμίες για την εφαρμογή συγκεκριμένων συστάσεων.

Η Επιτροπή οργανώνει νέα επίσκεψη σε περίπτωση που η έκθεση αξιολόγησης καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το αξιολογούμενο κράτος μέλος δεν εκπλήρωσε τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν. Η Επιτροπή εγκρίνει, μέσω εκτελεστικής πράξης, την έκθεση σχετικά με τη νέα επίσκεψη σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 29 παράγραφος 3. Η Επιτροπή υποβάλλει την έκθεση σχετικά με τη νέα επίσκεψη στο Συμβούλιο.

4. Η Επιτροπή πραγματοποιεί επίσκεψη επαλήθευσης πριν από το κλείσιμο του σχεδίου δράσης.

Η Επιτροπή ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την έκβαση της επίσκεψης επαλήθευσης και την πρόθεσή της να κλείσει το σχέδιο δράσης.

5. Η Επιτροπή καλεί το Συμβούλιο να εκφράσει τη θέση του σχετικά με το προτεινόμενο κλείσιμο.

Κατά τη λήψη της απόφασης σχετικά με το κλείσιμο του σχεδίου δράσης, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη την εν λόγω θέση.

Άρθρο 25

Ειδική διάταξη για τις θεματικές αξιολογήσεις

Το άρθρο 24 παράγραφοι 2 και 3 εφαρμόζεται στις θεματικές αξιολογήσεις.

Εάν η θεματική αξιολόγηση εντοπίσει σοβαρή έλλειψη, εφαρμόζεται το άρθρο 23.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 26

Ευαίσθητες πληροφορίες

1. Οι πληροφορίες που λαμβάνουν τα μέλη των ομάδων κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους θεωρούνται εμπιστευτικού χαρακτήρα.

2. Η διαβάθμιση των εκθέσεων καθορίζεται σύμφωνα με την απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444. Οι εκθέσεις μπορούν επίσης να διαβαθμιστούν ως «EU RESTRICTED/RESTREINT UE» κατόπιν δεόντως αιτιολογημένου αιτήματος του αξιολογούμενου κράτους μέλους.

3. Η διαβίβαση και ο χειρισμός διαβαθμισμένων πληροφοριών και εγγράφων για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού πραγματοποιούνται σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες ασφαλείας. Οι εν λόγω κανόνες δεν αποκλείουν τη διάθεση

πληροφοριών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στα αρμόδια όργανα και οργανισμούς της Ένωσης που αναφέρονται στο άρθρο 7.

Άρθρο 27

Προϋποθέσεις για τη συμμετοχή της Ιρλανδίας

1. Οι εμπειρογνώμονες από την Ιρλανδία συμμετέχουν στην αξιολόγηση μόνο για όσα μέρη του κεκτημένου του Σένγκεν τής επιτρέπεται να συμμετέχει.
2. Οι αξιολογήσεις καλύπτουν την αποτελεσματική και ουσιαστική εφαρμογή εκ μέρους της Ιρλανδίας μόνο των μερών του κεκτημένου του Σένγκεν στα οποία της επιτρέπεται να συμμετέχει.
3. Η Ιρλανδία συμμετέχει στην έκδοση των συστάσεων από το Συμβούλιο μόνο ως προς τα μέρη του κεκτημένου του Σένγκεν στα οποία της επιτρέπεται να συμμετέχει.

Άρθρο 28

Έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο

Η Επιτροπή υποβάλλει ετησίως λεπτομερή έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τις αξιολογήσεις που διεξάγονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Η εν λόγω έκθεση δημοσιοποιείται και περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις αξιολογήσεις που διεξήχθησαν το προηγούμενο έτος, τα συμπεράσματα σχετικά με αυτές και την επικρατούσα κατάσταση ως προς τα διορθωτικά μέτρα που ελήφθησαν από τα κράτη μέλη. Η Επιτροπή διαβιβάζει την εν λόγω έκθεση στα εθνικά κοινοβούλια. Το Συμβούλιο συζητά την έκθεση και εκδίδει συμπεράσματα.

Άρθρο 29

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
2. Σε περίπτωση παραπομπής στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
3. Σε περίπτωση παραπομπής στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011. Στις περιπτώσεις που η επιτροπή δεν εκφέρει γνώμη, η Επιτροπή δεν εγκρίνει το σχέδιο εκτελεστικής πράξης και εφαρμόζεται το άρθρο 5 παράγραφος 4 τρίτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
4. Σε περίπτωση παραπομπής στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011 σε συνδυασμό με το άρθρο 5 του κανονισμού αυτού.

Άρθρο 30

Επανεξέταση

Η Επιτροπή επανεξετάζει την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και υποβάλλει έκθεση στο Συμβούλιο εντός έξι μηνών από την έγκριση όλων των εκθέσεων αξιολόγησης που αφορούν τις αξιολογήσεις που καλύπτει το πρώτο πολυετές πρόγραμμα αξιολόγησης που εγκρίνεται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό. Η εν λόγω επανεξέταση καλύπτει όλα τα στοιχεία του παρόντος κανονισμού, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας των διαδικασιών έκδοσης

πράξεων βάσει του μηχανισμού αξιολόγησης. Η Επιτροπή υποβάλλει την έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Άρθρο 31

Μεταβατικές διατάξεις

1. Το πρώτο πολυετές πρόγραμμα αξιολόγησης δυνάμει του παρόντος κανονισμού καθορίζεται έως την [1η Νοεμβρίου 2022] και αρχίζει την [1η Ιανουαρίου 2023].

   Το εν λόγω πρόγραμμα λαμβάνει υπόψη τις αξιολογήσεις που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο του δεύτερου πολυετούς προγράμματος που εγκρίθηκε δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013 και καταρτίζεται ως συνέχεια του εν λόγω προγράμματος.

2. Έως ότου να καταρτιστεί το τυποποιημένο ερωτηματολόγιο που προβλέπεται στο άρθρο 14 του παρόντος κανονισμού χρησιμοποιείται το τυποποιημένο ερωτηματολόγιο που έχει εγκριθεί δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013.

Άρθρο 32

Κατάργηση

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1053/2013 καταργείται από την [1η Σεπτεμβρίου 2022].

Οι παραπομπές στον καταργούμενο κανονισμό νοούνται ως παραπομπές στον παρόντα κανονισμό και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας του παραρτήματος.

Άρθρο 33

Έναρξη ισχύος και εφαρμογή

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την [1η Σεπτεμβρίου 2022].

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα στα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

1.1. Τίτλος της πρότασης/πρωτοβουλίας

Πρόταση ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με τη θέσπιση και τη λειτουργία μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης για την επαλήθευση της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013 της 7ης Οκτωβρίου 2013

1.2. Σχετικοί τομείς πολιτικής

Τομέας 4 — Μετανάστευση και διαχείριση των συνόρων

1.3. Τίτλος 11 — Διαχείριση των συνόρων

Η πρόταση/πρωτοβουλία αφορά:

☐ **νέα δράση**

☐ **νέα δράση μετά από πιλοτικό έργο / προπαρασκευαστική ενέργεια**[49]

☑ **την παράταση υφιστάμενης δράσης**

☐ **συγχώνευση ή επαναπροσανατολισμό μίας ή περισσότερων δράσεων προς άλλη/νέα δράση**

1.4. Στόχοι

1.4.1. Γενικοί στόχοι

Ο χώρος Σένγκεν υποστηρίζεται από ένα σημαντικό σύνολο μέτρων που αντισταθμίζουν την απουσία ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα και διασφαλίζουν αποτελεσματικά υψηλό επίπεδο ασφάλειας. Γενικός στόχος της παρούσας πρότασης είναι να διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν πλήρως, ορθά και αποτελεσματικά αυτή τη δέσμη νομοθετικών μέτρων που είναι γνωστή ως κεκτημένο Σένγκεν και καθιστά δυνατή την ορθή λειτουργία του χώρου Σένγκεν.

Το κεκτημένο του Σένγκεν περιλαμβάνει τους ακόλουθους τρεις πυλώνες:

1) μέτρα στα εξωτερικά σύνορα (διαχείριση εξωτερικών συνόρων),

2) αντισταθμιστικά μέτρα (κοινή πολιτική θεωρήσεων, αστυνομική συνεργασία, πολιτική επιστροφής και σύστημα πληροφοριών Σένγκεν), καθώς και απαιτήσεις για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και των θεμελιωδών δικαιωμάτων, και

3) ισχυρό μηχανισμό παρακολούθησης.

Γενικός στόχος της παρούσας πρωτοβουλίας είναι η βελτίωση του μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης Σένγκεν που αντιπροσωπεύει τον τρίτο πυλώνα. Στόχος της πρότασης είναι να καταστήσει τον μηχανισμό αποτελεσματικότερο, αυξάνοντας την ευελιξία του στις συνεχώς μεταβαλλόμενες συνθήκες αλλά και την ταχύτητά του, ώστε να μπορεί να προσαρμόζεται για να τις αντιμετωπίζει έγκαιρα και κατάλληλα, χωρίς να απαιτούνται συχνές μεταγενέστερες τροποποιήσεις.

[49] Όπως αναφέρεται στο άρθρο 58 παράγραφος 2 στοιχείο α) ή β) του δημοσιονομικού κανονισμού.

1.4.2. Ειδικοί στόχοι

Σύμφωνα με το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2021, η παρούσα πρόταση αποτελεί μέρος του στόχου πολιτικής σχετικά με την προώθηση του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής μας και ειδικότερα της πρωτοβουλίας 34 «Δέσμη μέτρων για το Σένγκεν», σημείο 2) «Τροποποίηση του κανονισμού σχετικά με τη θέσπιση μηχανισμού αξιολόγησης του Σένγκεν».

Σύμφωνα με το άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013 του Συμβουλίου, η Επιτροπή επανεξέτασε την εφαρμογή του κανονισμού εντός έξι μηνών από την έγκριση όλων των εκθέσεων αξιολόγησης στο πλαίσιο του πρώτου πολυετούς προγράμματος (2015-2019). Η επανεξέταση κάλυψε όλα τα στοιχεία του κανονισμού, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας των διαδικασιών έκδοσης πράξεων βάσει του μηχανισμού. Η Επιτροπή παρουσίασε την επανεξέτασή της σε έκθεση[50] και συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής[51] στις 25 Νοεμβρίου 2020. Από την επανεξέταση διαπιστώθηκε ότι ο μηχανισμός έχει ήδη επιφέρει απτές βελτιώσεις στην εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν από τα κράτη μέλη. Ωστόσο, εντοπίστηκαν διάφορες ελλείψεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν:

1) η υπερβολικά μεγάλη διάρκεια της διαδικασίας αξιολόγησης (10-12 μήνες) και ο χρόνος για την εφαρμογή των συστάσεων από τα κράτη μέλη (2 έτη)·

2) η έλλειψη επαρκούς αριθμού εμπειρογνωμόνων για να συμμετάσχουν στις αξιολογήσεις, καθώς 5 κράτη μέλη παρείχαν το ένα τρίτο του συνόλου των εμπειρογνωμόνων και υπάρχει χρόνιο έλλειμμα εμπειρογνωμόνων σε συγκεκριμένους τομείς πολιτικής·

3) μη βέλτιστη χρήση και αποδοτικότητα των απροειδοποίητων επισκέψεων, καθώς και των άλλων εργαλείων αξιολόγησης και παρακολούθησης, ειδικότερα των θεματικών αξιολογήσεων·

4) βραδείς ρυθμοί όσον αφορά τη συνέχεια που δίνεται και την υλοποίηση των σχεδίων δράσης και έλλειψη ολοκληρωμένης και συνεκτικής προσέγγισης για την παρακολούθηση της εφαρμογής·

5) εκτός από την αξιολόγηση των απαιτήσεων προστασίας δεδομένων, η αποτίμηση του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων κατά την εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν δεν έχει ενσωματωθεί επαρκώς στον μηχανισμό.

Η έκθεση αναφέρει ότι ορισμένες από αυτές τις ελλείψεις θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν σε επιχειρησιακό επίπεδο, αλλά για άλλες απαιτούνται νομοθετικές αλλαγές προκειμένου να αποσαφηνιστούν και να ενισχυθούν οι υφιστάμενοι κανόνες και διαδικασίες με σκοπό να καταστεί ο μηχανισμός πλήρως κατάλληλος για τον σκοπό για τον οποίο προορίζεται.

Ως συνέχεια του πρώτου φόρουμ Σένγκεν της 30ής Νοεμβρίου 2020 και σύμφωνα με τα συμπεράσματά του, η Επιτροπή πραγματοποίησε σειρά τεχνικών διαβουλεύσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη και εκπόνησε εκτίμηση επιπτώσεων που συνοδεύει την παρούσα πρόταση.

[50] Έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τη λειτουργία του μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης Σένγκεν σύμφωνα με το άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013. COM(2020) 779 final.

[51] SWD(2020) 327 final.

Με βάση τα αποτελέσματα αυτών των πρωτοβουλιών και τα συμπεράσματα της έκθεσης Σένγκεν, η Επιτροπή προσδιόρισε τους ακόλουθους ειδικούς στόχους που πρέπει να επιτευχθούν με την παρούσα πρόταση:

1. Ειδικός στόχος αριθ. 1: ***Αύξηση της στρατηγικής εστίασης του μηχανισμού και διασφάλιση μιας πιο αναλογικής και στρατηγικής χρήσης των διαφόρων εργαλείων αξιολόγησης και παρακολούθησης:*** Αυτός ο στόχος αναμένεται να επιτευχθεί με τη διατήρηση του πεδίου εφαρμογής των αξιολογήσεων, ενώ παράλληλα βελτιώνεται η προσαρμοστικότητά του στις νέες και συνεχώς μεταβαλλόμενες συνθήκες, με την πρόβλεψη πιο ευέλικτων κανόνων προγραμματισμού και παρατεταμένης διάρκειας του κύκλου αξιολόγησης.

2. Ειδικός στόχος αριθ. 2: ***Συντόμευση και απλούστευση των διαδικασιών για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας της όλης διαδικασίας και αύξηση της πίεσης από ομοτίμους*** για την αντιμετώπιση της υπερβολικής διάρκειας των διαδικασιών και του διοικητικού φόρτου που συνδέεται με αυτές. Ο στόχος αυτός επιφέρει την αναθεώρηση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, μέσω της εστίασης του ρόλου του Συμβουλίου στις σημαντικότερες από πολιτική άποψη υποθέσεις, τη βελτίωση των κανόνων επακολούθησης, καθώς και σημαντικές απλουστεύσεις (π.χ. αποχαρακτηρισμός των εκθέσεων αξιολόγησης κατά κανόνα, μείωση της συχνότητας υποχρέωσης υποβολής εκθέσεων από τα κράτη μέλη, ορισμένες δεσμευτικές προθεσμίες για την επιτάχυνση της διαδικασίας).

3. Ειδικός στόχος αριθ. 3: ***Ενίσχυση της αξιολόγησης των διασφαλίσεων του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων στο πλαίσιο του κεκτημένου του Σένγκεν*** με τη θέσπιση στοχευμένων μέτρων για την καλύτερη ενσωμάτωση και τον καλύτερο εξορθολογισμό της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων στον μηχανισμό, σύμφωνα με τις μακροχρόνιες εκκλήσεις των ενδιαφερόμενων μερών.

4. Ειδικός στόχος αριθ. 4: ***Βελτιστοποίηση της συμμετοχής εμπειρογνωμόνων των κρατών μελών και της συνεργασίας με όργανα και οργανισμούς της Ένωσης, καθώς και των συνεργειών με άλλους μηχανισμούς αξιολόγησης και παρακολούθησης, για πιο στοχευμένες, στρατηγικές και προσαρμοσμένες αξιολογήσεις:*** Αυτό είναι απαραίτητο για την αντιμετώπιση της έλλειψης ειδικευμένων εμπειρογνωμόνων για τις αξιολογήσεις και της ανισορροπίας όσον αφορά τις συνεισφορές των κρατών μελών, καθώς και για τη βελτίωση της χρήσης των διαθέσιμων πόρων σε επίπεδο ΕΕ και σε εθνικό επίπεδο και για την ενίσχυση των συνεργειών με άλλα μέσα. Η πρόταση θεσπίζει ετήσιο μόνιμο σώμα εμπειρογνωμόνων υπό τη διαχείριση της Επιτροπής, παρέχει ευελιξία ως προς το μέγεθος των ομάδων και αυξάνει τα κίνητρα συμμετοχής. Οι προτεινόμενες αλλαγές μεγιστοποιούν τη συμβολή και βελτιώνουν τον συντονισμό με τα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης, καθώς και με άλλους μηχανισμούς ελέγχου ποιότητας μέσω βελτιωμένης ανάλυσης κινδύνου, βελτιωμένου συντονισμού και ενισχυμένης συμμετοχής με νέες νομικές υποχρεώσεις.

1.4.3. Αναμενόμενα αποτελέσματα και επιπτώσεις

Να προσδιοριστούν τα αποτελέσματα που θα πρέπει να έχει η πρόταση/πρωτοβουλία όσον αφορά τους στοχοθετημένους δικαιούχους / τις στοχοθετημένες ομάδες.

Η ελεύθερη κυκλοφορία είναι αναπόσπαστο μέρος του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής μας και, για να τη διαφυλάξουμε, η ΕΕ πρέπει να διασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν ορθά και πλήρως το κεκτημένο του Σένγκεν.

Τα τελευταία έτη ο χώρος ελεύθερης κυκλοφορίας Σένγκεν δοκιμάστηκε από σειρά διαφόρων προκλήσεων που συνδέονται με τη μεταναστευτική κρίση, τρομοκρατικές απειλές και τις συνέπειες της εξάπλωσης της COVID-19. Οι νέες συνθήκες τις οποίες αντιμετώπισε ανέδειξαν την ανάγκη βελτίωσης της δομής διακυβέρνησης και των διαθέσιμων εργαλείων για την ομαλή λειτουργία του χώρου Σένγκεν. Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, η πρόεδρος της Επιτροπής κ. von der Leyen ανακοίνωσε, στην ομιλία της για την κατάσταση της Ένωσης το 2020[52], μια νέα στρατηγική για το Σένγκεν, ώστε να διασφαλιστεί ένας πλήρως λειτουργικός χώρος ελεύθερης κυκλοφορίας. Η Επιτροπή ανέφερε στο νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο ότι η στρατηγική θα συνδυάζει νομοθετικές και επιχειρησιακές πρωτοβουλίες με στόχο τη δημιουργία ισχυρότερου και ανθεκτικότερου χώρου Σένγκεν. Η εν λόγω νομοθετική πρωτοβουλία είναι η αναθεώρηση του μηχανισμού.

Το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2021[53] επιβεβαιώνει ότι, για τη διατήρηση και τη βελτίωση της λειτουργίας του χώρου Σένγκεν, πρέπει να θεσπιστούν νέοι κανόνες. Στο πλαίσιο του στόχου πολιτικής για την προώθηση του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής μας, δεσμεύει την Επιτροπή να υποβάλει δέσμη μέτρων για το Σένγκεν (δράση 34), μία από τις συνιστώσες της οποίας θα είναι η τροποποίηση του κανονισμού σχετικά με τη θέσπιση μηχανισμού αξιολόγησης Σένγκεν, η οποία θα εγκριθεί το δεύτερο τρίμηνο του 2021.

Η παρούσα πρόταση αποτελεί βασικό στοιχείο της νέας στρατηγικής Σένγκεν της Επιτροπής. Στόχος της είναι να διασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν αποτελεσματικά τους κανόνες Σένγκεν, γεγονός που θα βελτιώσει την αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ τους και θα συμβάλει στην εύρυθμη λειτουργία του χώρου ελεύθερης κυκλοφορίας.

1.4.4. Δείκτες επιδόσεων

Να προσδιοριστούν οι δείκτες για την παρακολούθηση της προόδου και των επιτευγμάτων.

Καταρτίστηκε μη εξαντλητικός κατάλογος ποιοτικών και ποσοτικών δεικτών για την παρακολούθηση της υλοποίησης των προτεινόμενων αλλαγών και θα χρησιμοποιηθεί για την επανεξέταση του κανονισμού.

Για τη μέτρηση στους τομείς που αφορά η διοικητική απλούστευση, προτείνονται οι ακόλουθοι δείκτες:

- Αριθμός τροποποιήσεων του προγράμματος αξιολόγησης
- Αριθμός προσκλήσεων διορισμού εμπειρογνωμόνων
- Αριθμός προτάσεων συστάσεων της Επιτροπής
- Αριθμός συστάσεων της Επιτροπής
- Αριθμός σχεδίων δράσης αξιολόγησης (ανακοινώσεις της Επιτροπής)
- Αριθμός εκθέσεων προόδου

Για τη μέτρηση της επιτυχίας ανά ειδικό στόχο, στον οποίο αντιστοιχεί ένας επιχειρησιακός στόχος, αναπτύχθηκαν οι ακόλουθοι δείκτες:

52 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/SPEECH_20_1655.

53 COM(2020) 690 final

- Αριθμός απροειδοποίητων και θεματικών αξιολογήσεων (ετήσιος μέσος όρος του κύκλου) — ειδικός στόχος 1
- Συζήτηση σε υπουργικό επίπεδο των πορισμάτων ή της προόδου στην εφαρμογή των συστάσεων — ειδικός στόχος 1
- Μέση διάρκεια της διαδικασίας αξιολόγησης — ειδικός στόχος 2
- Ελλείψεις που εντοπίστηκαν από τον μηχανισμό αξιολόγησης Σένγκεν και εκκρεμούν προς αποκατάσταση στο τέλος του έτους — ειδικός στόχος 2
- Αριθμός παρατηρητών του FRA στις αξιολογήσεις Σένγκεν — ειδικός στόχος 3
- Αριθμός εμπειρογνωμόνων που εκπαιδεύτηκαν σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων — ειδικός στόχος 3
- Μέσος αριθμός εμπειρογνωμόνων που απαιτούνται ανά επίσκεψη αξιολόγησης — ειδικός στόχος 4
- Αναλογία ορισθέντων/απαιτούμενων εμπειρογνωμόνων — ειδικός στόχος 4
- Αριθμός εκθέσεων ανάλυσης κινδύνου ή άλλων εκθέσεων — ειδικός στόχος 4

Επιπλέον, η Επιτροπή βρίσκεται επί του παρόντος στη διαδικασία ανάπτυξης ενός νέου εργαλείου ΤΠ για τον εκσυγχρονισμό της παρακολούθησης της υλοποίησης των σχεδίων δράσης από τα κράτη μέλη. Αναμένεται ότι το εργαλείο αυτό θα καταστεί λειτουργικό ήδη το 2021.

1.5. Αιτιολόγηση της πρότασης/πρωτοβουλίας

1.5.1. Βραχυπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη κάλυψη αναγκών, συμπεριλαμβανομένου λεπτομερούς χρονοδιαγράμματος για τη σταδιακή υλοποίηση της πρωτοβουλίας

Ο γενικός στόχος του μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης Σένγκεν είναι η επαλήθευση της ορθής εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν και, όπου απαιτείται, η διατύπωση συστάσεων για βελτιώσεις και η διασφάλιση της εφαρμογής τους.

Η διατήρηση του χώρου Σένγκεν ως χώρου ελεύθερης κυκλοφορίας χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα εξαρτάται από την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα ενός μηχανισμού για την αξιολόγηση των μέτρων που πρέπει να εφαρμόζονται στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ και των αντισταθμιστικών μέτρων που αποσκοπούν στη διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας και ενός υψηλού επιπέδου ασφάλειας και δικαιοσύνης σε έναν χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα.

Ο χώρος Σένγκεν βασίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την ικανότητά τους να εφαρμόζουν πλήρως ορισμένα μέτρα στα εξωτερικά σύνορα και αντισταθμιστικά μέτρα εντός της επικράτειάς τους, τα οποία επιτρέπουν την άρση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα. Αρχικά, τη δεκαετία του ‘90, ο μηχανισμός αξιολόγησης και παρακολούθησης Σένγκεν είχε διακυβερνητικό χαρακτήρα, οπότε και τα κράτη μέλη ήταν εξ ολοκλήρου υπεύθυνα για τις αξιολογήσεις, ενώ η Επιτροπή συμμετείχε ως παρατηρητής. Το κεκτημένο του Σένγκεν εντάχθηκε στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ το 1999, η οποία έδωσε τη δυνατότητα θέσπισης της νομικής βάσης του μηχανισμού που εφαρμόζεται σήμερα, καθώς μεταβίβασε στην Επιτροπή την ευθύνη για τον συντονισμό και τη συνολική οργάνωσή του.

Από την έκδοση του κανονισμού σχετικά με τον μηχανισμό αξιολόγησης και παρακολούθησης Σένγκεν[54] το 2013, η ΕΕ έχει αντιμετωπίσει σειρά από νέες προκλήσεις. Έχει βιώσει μια πρωτόγνωρη μεταναστευτική κρίση, οι επιπτώσεις της οποίας διαμόρφωσαν μια νέα πραγματικότητα, καθώς και σειρά τρομοκρατικών επιθέσεων. Βρέθηκε αντιμέτωπη με την πανδημία COVID-19, η οποία βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη και εμποδίζει την ομαλή καθημερινότητα των πολιτών. Όλα αυτά αποκάλυψαν ότι οι κανόνες που εφαρμόζονται σήμερα δεν επαρκούν ώστε το Σένγκεν να καταφέρει να αντιμετωπίσει τις νέες αναδυόμενες πιέσεις. Ως εκ τούτου, η ΕΕ ενέκρινε σημαντικό αριθμό πρωτοβουλιών, συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας, στον τομέα των εσωτερικών υποθέσεων, προκειμένου να συμβάλει στην αποτελεσματική αντιμετώπιση των νέων αναδυόμενων αναγκών.

Ωστόσο, ο μηχανισμός αξιολόγησης και παρακολούθησης Σένγκεν παρέμεινε αμετάβλητος και η ικανότητά του να λαμβάνει υπόψη τις πρόσφατες νομοθετικές και πολιτικές εξελίξεις έχει αμφισβητηθεί.

Σύμφωνα με το άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2012 του Συμβουλίου, η Επιτροπή ανέλυσε τη λειτουργία του μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης Σένγκεν. Τα αποτελέσματα αυτής της επανεξέτασης[55] κατέδειξαν ότι ο μηχανισμός έχει ήδη αποδείξει τη σημαντική προστιθέμενη αξία του και έχει συμβάλει στη βελτίωση της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν από τα κράτη μέλη. Η επανεξέταση επιβεβαίωσε ότι, γενικά, τα κράτη μέλη εφαρμόζουν το κεκτημένο του Σένγκεν επαρκώς και οι σοβαρές ελλείψεις αντιμετωπίζονται δεόντως. Παρά την πρόοδο αυτή, η έκθεση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένες ελλείψεις και πολλές αποκλίνουσες πρακτικές μεταξύ των κρατών μελών, οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν αντίκτυπο στην ακεραιότητα και τη λειτουργία του χώρου Σένγκεν στο μέλλον.

Σε συνέχεια της ανακοίνωσης της προέδρου von der Leyen για την παρουσίαση μιας νέας στρατηγικής Σένγκεν και των συζητήσεων σε υψηλό πολιτικό επίπεδο στο πρώτο φόρουμ Σένγκεν της 30ής Νοεμβρίου 2020, η Επιτροπή διενήργησε ενδελεχή εκτίμηση επιπτώσεων και ολοκληρωμένες διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Με βάση τα αποτελέσματα, εξήχθη το συμπέρασμα ότι μπορεί να επιβεβαιωθεί οριστικά ο θετικός αντίκτυπος του μηχανισμού και να αποδειχθεί η προστιθέμενη αξία του. Ωστόσο, υποστηρίχθηκε ότι, για να καταστεί ο μηχανισμός πιο αποτελεσματικός και αποδοτικός, θα πρέπει να αναθεωρηθεί έτσι ώστε να καταστεί κατάλληλος για την αντιμετώπιση των αναδυόμενων προκλήσεων και την προσαρμογή στις νέες συνθήκες. Ως αποτέλεσμα της εμπειρίας του πρώτου 5ετούς κύκλου αξιολόγησης, προσδιορίστηκαν επίσης ορισμένες διαδικαστικές πτυχές για τη βελτίωση της πρακτικής λειτουργίας του.

Σε αυτή τη βάση, η Επιτροπή αναλαμβάνει την πρωτοβουλία να υποβάλει την παρούσα πρόταση. Ο προτεινόμενος κανονισμός πρόκειται να εκδοθεί με ειδική νομοθετική διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 70 της ΣΛΕΕ.

1.5.2. Προστιθέμενη αξία της ενωσιακής παρέμβασης (που μπορεί να προκύπτει από διάφορους παράγοντες, π.χ. οφέλη από τον συντονισμό, ασφάλεια δικαίου, μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα ή συμπληρωματικότητα). Για τους σκοπούς του παρόντος σημείου, «προστιθέμενη αξία της ενωσιακής παρέμβασης» είναι η αξία που απορρέει

[54] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1053/2012 του Συμβουλίου.

[55] COM(2020) 779 final

από την ενωσιακή παρέμβαση και η οποία προστίθεται στην αξία που θα είχε δημιουργηθεί αν τα κράτη μέλη ενεργούσαν μεμονωμένα.

Η προστιθέμενη αξία της πρωτοβουλίας για την ΕΕ απορρέει πρωτίστως από τη συντονισμένη συμμετοχή των κρατών μελών, άμεσα και μέσω του Συμβουλίου, η οποία δημιουργεί μια ισχυρή βάση για τη δημιουργία αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών σε σύγκριση με τις αξιολογήσεις σε επίπεδο κρατών μελών. Οι συντονισμένες σε επίπεδο ΕΕ αξιολογήσεις διευκολύνουν τη σύγκριση των πρακτικών εφαρμογής στα κράτη μέλη και την αξιολόγηση των συνδυασμένων αποτελεσμάτων της εφαρμογής στα διάφορα κράτη μέλη. Καθιστούν επίσης δυνατό τον εντοπισμό ελλείψεων που προκύπτουν από ασυμμετρίες και αποκλίσεις στην εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν, οι οποίες ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο την ακεραιότητα του χώρου Σένγκεν. Η πίεση από ομοτίμους μέσω του μηχανισμού μπορεί να δημιουργήσει ένα πρόσθετο κίνητρο για την ορθή εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν. Η πρωτοβουλία μειώνει τον κίνδυνο ανάληψης, από λίγα κράτη μέλη, δυσανάλογου βάρους για τη λειτουργία του μηχανισμού.

Στόχος της πρότασης είναι να μετατοπιστεί η εστίαση του μηχανισμού σε ελλείψεις που ενδέχεται να έχουν αρνητικές συνέπειες στην εύρυθμη λειτουργία του Σένγκεν συνολικά. Τα ζητήματα περιορισμένης εμβέλειας θα πρέπει να αντιμετωπίζονται σε εθνικό επίπεδο.

Τα προτεινόμενα μέτρα δεν υπερβαίνουν τα όρια του αναγκαίου για την επίτευξη των γενικών και ειδικών στόχων, λαμβανομένης υπόψη της αρχής της επικουρικότητας, με τον καθορισμό της βάσης για τη βελτίωση του συντονισμού με τις αξιολογήσεις που διενεργούνται στο πλαίσιο εθνικών μηχανισμών ελέγχου ποιότητας.

1.5.3. Διδάγματα από ανάλογες εμπειρίες του παρελθόντος

Η παρούσα πρόταση βασίζεται στα διδάγματα που αντλήθηκαν από την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013 του Συμβουλίου, ο οποίος προβλέπει τη διενέργεια αξιολογήσεων Σένγκεν βάσει 5ετούς κύκλου αξιολόγησης. Μετά τον πρώτο κύκλο αξιολόγησης που καλύπτει την περίοδο 2014-2019, η Επιτροπή προέβη σε απολογισμό της προόδου που σημειώθηκε και των ελλείψεων που εντοπίστηκαν και παρουσίασε τα αποτελέσματα σε μια έκθεση Σένγκεν[56]. Κατά την εκπόνηση της παρούσας πρότασης, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τα συμπεράσματα και τις συστάσεις αυτής της επανεξέτασης, καθώς και την άποψη των ενδιαφερόμενων μερών που συμμετείχαν στη διαβούλευση μετά το 1ο φόρουμ Σένγκεν. Λαμβάνει επίσης υπόψη τα συμπεράσματα[57] που εξέδωσε πρόσφατα το Συμβούλιο σχετικά με τη λειτουργία του μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης Σένγκεν [του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013 του Συμβουλίου], της 19ης Απριλίου 2021, τα οποία επιβεβαιώνουν τον καίριο ρόλο του μηχανισμού για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής και αποδοτικής εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν και ενός υψηλού επιπέδου αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας. Στα συμπεράσματα αυτά καλείται επίσης η Επιτροπή να εισηγηθεί πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της συνολικής αποδοτικότητας του μηχανισμού, οι οποίες θα διασφαλίζουν παράλληλα την ευελιξία του.

56 COM(2020) 779 final

57 https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7939-2021-INIT/el/pdf

1.5.4. Συμβατότητα με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και ενδεχόμενες συνέργειες με άλλα κατάλληλα μέσα

Η Επιτροπή παρουσιάζει την παρούσα πρόταση ως ουσιαστικό στοιχείο της στρατηγικής Σένγκεν που περιλαμβάνει επίσης μια πολιτική ανακοίνωση για το Σένγκεν, μεταξύ άλλων εγγράφων. Αποτελεί συνέχεια του νέου συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο του Σεπτεμβρίου του 2020.

Η παρούσα πρόταση, η οποία αντιπροσωπεύει τον τρίτο πυλώνα της διακυβέρνησης Σένγκεν, δεν επηρεάζει τη νομοθεσία που αφορά τους δύο πρώτους πυλώνες του Σένγκεν (εξωτερικά σύνορα και αντισταθμιστικά μέτρα), αλλά έχει ως στόχο να συμβάλει στην καλύτερη εφαρμογή τους από τα κράτη μέλη.

Τα τελευταία χρόνια, ο ρόλος των οργάνων και των οργανισμών της Ένωσης που συμμετέχουν στην εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν έχει αποκτήσει μεγαλύτερη σημασία. Για να αποτυπωθεί αυτή η εξέλιξη, η πρόταση προβλέπει την αξιολόγηση και την παρακολούθηση, σε έναν ορισμένο βαθμό, των δραστηριοτήτων των σχετικών οργάνων και οργανισμών της Ένωσης, στον βαθμό που το προσωπικό τους εκτελεί δραστηριότητες εξ ονόματος των κρατών μελών.

Ο μηχανισμός παρέχει ένα ισχυρό νομικό πλαίσιο, το οποίο είναι επίσης ευέλικτο για να καλύπτει το σύνολο της συνεχώς μεταβαλλόμενης νομοθεσίας που διέπει τη λειτουργία του χώρου Σένγκεν. Δεδομένου ότι η νομοθεσία αυτή υπέστη πρόσφατα δυναμικές αλλαγές που θα μπορούσαν να συνεχιστούν στο μέλλον, η παρούσα πρόταση έχει σχεδιαστεί κατά τρόπο ώστε να δίνει στον μηχανισμό δυνατότητα προσαρμογής στη μελλοντική εξέλιξη του κεκτημένου του Σένγκεν χωρίς να χρειάζεται στη συνέχεια τροποποίηση των κανόνων για την αξιολόγηση και την παρακολούθησή του.

Ορισμένες από τις νομικές πράξεις στους τομείς πολιτικής που καλύπτονται από τον μηχανισμό περιλαμβάνουν τα δικά τους εργαλεία αξιολόγησης και παρακολούθησης. Στην πρόταση προβλέπεται η διασφάλιση συνεργειών για την αποφυγή αλληλεπικαλύψεων και την καλύτερη δυνατή χρήση των τομεακών εργαλείων παρακολούθησης.

Οι δράσεις που έχουν δημοσιονομικές επιπτώσεις και σχετίζονται με την παρούσα πρόταση εναρμονίζονται πλήρως με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Οι δράσεις αυτές περιλαμβάνουν τη χρηματοδότηση των επισκέψεων αξιολόγησης για τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών και της Επιτροπής. Οι επισκέψεις αξιολόγησης δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013 του Συμβουλίου χρηματοδοτούνται μέχρι στιγμής από τις ενωσιακές δράσεις του μέσου χρηματοδοτικής στήριξης στον τομέα της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων και της κοινής πολιτικής θεωρήσεων. Μόλις αρχίσει να ισχύει ο προτεινόμενος κανονισμός, οι επισκέψεις αξιολόγησης που διοργανώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του θα είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από το θεματικό μέσο του μέσου για τη διαχείριση των συνόρων και τις θεωρήσεις. Επιπλέον, τα κράτη μέλη έχουν την υποχρέωση να χρησιμοποιούν πόρους από τα προγράμματά τους στο πλαίσιο του μέσου για τη διαχείριση των συνόρων και τις θεωρήσεις κατά την εφαρμογή των συστάσεων για την επαρκή αντιμετώπιση τυχόν τρωτών σημείων ή κινδύνων που εντοπίζονται μετά από αξιολόγηση Σένγκεν. Τέλος, με την επέκταση των κύκλων αξιολόγησης από πενταετείς σε επταετείς περιόδους, ο μηχανισμός παρέχει δυνατότητα διασφάλισης καλύτερων συνεργειών με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο.

Η πρόταση δεν συνεπάγεται αύξηση της απαιτούμενης χρηματοδότησης σε σύγκριση με τη χρηματοδότηση των επισκέψεων αξιολόγησης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1053/2013 του Συμβουλίου. Προτείνει νέους κανόνες που αποσκοπούν στη βελτίωση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας με σκοπό την επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων με αμετάβλητους οικονομικούς πόρους.

1.5.5. Αξιολόγηση των διαφόρων διαθέσιμων επιλογών χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων των δυνατοτήτων ανακατανομής

Στόχος της μεταρρύθμισης είναι να βελτιωθεί η αποδοτικότητα του μηχανισμού για όλα τα εμπλεκόμενα μέρη (κράτη μέλη, Επιτροπή, σχετικά όργανα και οργανισμούς της Ένωσης). Ο βασικός στόχος από την άποψη των πόρων είναι να χρησιμοποιούνται καλύτερα οι διαθέσιμοι πόροι, χωρίς να γίνεται υπέρβαση των υφιστάμενων ανθρώπινων και δημοσιονομικών πόρων.

Είναι σημαντικό να διευκρινιστεί ότι ο μηχανισμός δεν είναι δαπανηρό μέσο. Στην πραγματικότητα, η διοργάνωση από την Επιτροπή επισκέψεων αξιολόγησης και παρακολούθησης κοστίζει έως 2 εκατ. EUR περίπου ετησίως.

Οι προτεινόμενοι νέοι κανόνες για τη διενέργεια επισκέψεων αξιολόγησης και παρακολούθησης περιλαμβάνουν παράταση των κύκλων αξιολόγησης από 5 σε 7 έτη, καθώς και μειώσεις της μέσης διάρκειας των επισκέψεων και του μέσου μεγέθους των ομάδων αξιολόγησης και παρακολούθησης. Οι αλλαγές αυτές αναμένεται να μειώσουν το συνολικό κόστος των επισκέψεων.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, το κόστος των προαναγγελλόμενων αξιολογήσεων (των πιο δαπανηρών λόγω της διάρκειας και του αριθμού των εμπειρογνωμόνων που συμμετέχουν) θα μειωθεί κατά ένα τρίτο περίπου σε σύγκριση με την τρέχουσα κατάσταση, λόγω του συνδυασμένου αποτελέσματος της μειωμένης διάρκειας των επισκέψεων, του μειωμένου αριθμού εμπειρογνωμόνων (ευελιξία του μεγέθους της ομάδας) και του μικρότερου αριθμού προαναγγελλόμενων αξιολογήσεων (παράταση του κύκλου αξιολόγησης). Θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι ο νέος μηχανισμός έχει σχεδιαστεί κατά τρόπο ώστε να αξιολογεί τις νέες αλλαγές στο κεκτημένο του Σένγκεν, το οποίο έχει εξελιχθεί σημαντικά κατά τα τελευταία έτη. Ως εκ τούτου, η αποδοτικότητα του νέου μηχανισμού θα ενισχυθεί περαιτέρω, καθώς θα αξιολογεί περισσότερες νομοθετικές υποχρεώσεις των κρατών μελών με μειωμένο κόστος σε σύγκριση με τον τρέχοντα μηχανισμό. Μηχανισμός.

1.6. Διάρκεια και δημοσιονομικές επιπτώσεις της πρότασης/πρωτοβουλίας

☐ **περιορισμένη διάρκεια**

– ☐ με ισχύ από [ΗΗ/ΜΜ]ΕΕΕΕ έως [ΗΗ/ΜΜ]ΕΕΕΕ

– ☐ Δημοσιονομικές επιπτώσεις από το ΕΕΕΕ έως το ΕΕΕΕ για πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων και από το ΕΕΕΕ έως το ΕΕΕΕ για πιστώσεις πληρωμών.

☑ **απεριόριστη διάρκεια**

Υλοποίηση με περίοδο εκκίνησης από την έναρξη ισχύος και, στη συνέχεια, πλήρης εφαρμογή.

1.7. Προβλεπόμενοι τρόποι διαχείρισης[58]

☑ **Άμεση διαχείριση** από την Επιτροπή

– ☐ από τις υπηρεσίες της, συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού της στις αντιπροσωπείες της Ένωσης

– ☐ από τους εκτελεστικούς οργανισμούς

☐ **Επιμερισμένη διαχείριση** με τα κράτη μέλη

☐ **Έμμεση διαχείριση** με ανάθεση καθηκόντων εκτέλεσης του προϋπολογισμού:

– ☐ σε τρίτες χώρες ή οργανισμούς που αυτές έχουν ορίσει

– ☐ σε διεθνείς οργανισμούς και στις οργανώσεις τους (να προσδιοριστούν)

– ☐ στην ΕΤΕπ και στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων

– ☐ στους οργανισμούς που αναφέρονται στα άρθρα 70 και 71 του δημοσιονομικού κανονισμού

– ☐ σε οργανισμούς δημοσίου δικαίου

– ☐ σε οργανισμούς που διέπονται από ιδιωτικό δίκαιο και έχουν αποστολή δημόσιας υπηρεσίας, στον βαθμό που παρέχουν επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις

– ☐ σε οργανισμούς που διέπονται από το ιδιωτικό δίκαιο κράτους μέλους, στους οποίους έχει ανατεθεί η εκτέλεση σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και οι οποίοι παρέχουν επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις

– ☐ σε πρόσωπα επιφορτισμένα με την εκτέλεση συγκεκριμένων δράσεων στην ΚΕΠΠΑ βάσει του τίτλου V της ΣΕΕ και τα οποία προσδιορίζονται στην αντίστοιχη βασική πράξη.

– *Αν αναφέρονται περισσότεροι του ενός τρόποι διαχείρισης, να διευκρινιστούν στο τμήμα «Παρατηρήσεις».*

Παρατηρήσεις

Η Επιτροπή θα είναι υπεύθυνη για τη συνολική διαχείριση των δράσεων που έχουν δημοσιονομικές επιπτώσεις και συνδέονται άμεσα με την επιχειρησιακή εφαρμογή του κανονισμού. Πρόκειται κυρίως για τη χρηματοδότηση της διοργάνωσης επισκέψεων αξιολόγησης και παρακολούθησης, όπως των εξόδων ταξιδίου και διαμονής εμπειρογνωμόνων από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή, συμπεριλαμβανομένων των εμπειρογνωμόνων που έχουν καθεστώς παρατηρητή.

Το επίπεδο των δαπανών σε σύγκριση με τους πόρους που χρησιμοποιούνται για τη διενέργεια επισκέψεων αξιολόγησης και παρακολούθησης βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013 του Συμβουλίου εκτιμάται ότι θα παραμείνει αμετάβλητο.

2. ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

2.1. Κανόνες παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων

Να προσδιοριστούν η συχνότητα και οι όροι.

[58] Οι λεπτομέρειες σχετικά με τους τρόπους διαχείρισης και οι παραπομπές στον δημοσιονομικό κανονισμό είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο BudgWeb: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx.

Οι κανόνες για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων προβλέπονται στο άρθρο 28 και στο άρθρο 30 της πρότασης.

Η Επιτροπή δεσμεύεται να εκπονεί κάθε χρόνο συνολική έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τις αξιολογήσεις που διεξήχθησαν το προηγούμενο έτος, τα συμπεράσματα σχετικά με αυτές και την πρόοδο που έχει σημειωθεί ως προς τα διορθωτικά μέτρα που ελήφθησαν από τα κράτη μέλη. Η έκθεση αυτή πρέπει να κοινοποιείται στα εθνικά κοινοβούλια.

Ο νέος προτεινόμενος μηχανισμός αξιολόγησης και παρακολούθησης Σένγκεν θα λειτουργεί με βάση πολυετείς κύκλους αξιολόγησης διάρκειας 7 ετών. Μόλις ολοκληρωθεί ο πρώτος κύκλος και έξι μήνες μετά την έγκριση όλων των εκθέσεων αξιολόγησης στο πλαίσιο του εν λόγω κύκλου, η Επιτροπή θα προβεί σε επανεξέταση της εφαρμογής του κανονισμού.

Στο πλαίσιο της εκτίμησης των επιπτώσεων και σύμφωνα με τους κανόνες για τη βελτίωση της νομοθεσίας, καταρτίστηκε μη εξαντλητικός κατάλογος ποιοτικών και ποσοτικών δεικτών που θα χρησιμοποιηθούν για την επανεξέταση του κανονισμού. Επιπλέον, η Επιτροπή βρίσκεται επί του παρόντος στη διαδικασία ανάπτυξης ενός νέου εργαλείου ΤΠ για τον εκσυγχρονισμό της παρακολούθησης της υλοποίησης των σχεδίων δράσης από τα κράτη μέλη. Αναμένεται ότι το εργαλείο αυτό θα καταστεί λειτουργικό ήδη το 2021.

2.2. Συστήματα διαχείρισης και ελέγχου

2.2.1. Αιτιολόγηση των τρόπων διαχείρισης, των μηχανισμών εκτέλεσης της χρηματοδότησης, των όρων πληρωμής και της προτεινόμενης στρατηγικής ελέγχου

Με βάση την επιτυχημένη εμπειρία της εφαρμογής του μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης Σένγκεν και της χρηματοδότησής του στο πλαίσιο ενωσιακών δράσεων του μέσου χρηματοδοτικής στήριξης στον τομέα της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων και της κοινής πολιτικής θεωρήσεων, η Επιτροπή προτίθεται να διατηρήσει τις αρχές της χρηματοδότησης του νέου μηχανισμού. Σύμφωνα με το νέο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, θα υποστηριχθεί από το θεματικό μέσο του μέσου για τη διαχείριση των συνόρων και τις θεωρήσεις μέσω άμεσης διαχείρισης.

2.2.2. Πληροφορίες σχετικά με τους κινδύνους που έχουν εντοπιστεί και τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που έχουν δημιουργηθεί για τον μετριασμό τους

Η ΓΔ HOME έχει θεσπίσει σύστημα εσωτερικού ελέγχου προσαρμοσμένο στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις περιστάσεις της και αξιολογεί τακτικά την εφαρμογή και τη συνολική λειτουργία του.

Η ΓΔ HOME δεν αντιμετωπίζει σημαντικούς κινδύνους σφαλμάτων στα προγράμματα δαπανών της. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται από τη συστηματική απουσία σημαντικών διαπιστώσεων στις ετήσιες εκθέσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Μέσω της άμεσης διαχείρισης, η Επιτροπή στηρίζει δράσεις που συμβάλλουν στην επιδίωξη των κοινών στόχων πολιτικής της Ένωσης. Ένας από τους στόχους αυτούς είναι η ορθή, έγκαιρη και αποτελεσματική εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν από τα κράτη μέλη, η οποία διασφαλίζεται από τον μηχανισμό αξιολόγησης και παρακολούθησης Σένγκεν.

Η χρηματοδότηση του υφιστάμενου μηχανισμού έχει καλυφθεί από ενωσιακές δράσεις του μέσου χρηματοδοτικής στήριξης στον τομέα της διαχείρισης των

εξωτερικών συνόρων και της κοινής πολιτικής θεωρήσεων για την περίοδο 2014-2020. Από το 2021 θα καλύπτεται από το θεματικό μέσο του μέσου για τη διαχείριση των συνόρων και τις θεωρήσεις μέσω άμεσης διαχείρισης. Ο μελλοντικός αναθεωρημένος μηχανισμός θα συνεχίσει να χρηματοδοτείται μέσω άμεσης διαχείρισης στο πλαίσιο του νέου θεματικού μέσου.

2.2.3. Εκτίμηση και αιτιολόγηση της οικονομικής αποδοτικότητας των ελέγχων (λόγος του κόστους του ελέγχου προς την αξία των σχετικών κονδυλίων που αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης) και αξιολόγηση του εκτιμώμενου επιπέδου κινδύνου σφάλματος (κατά την πληρωμή και κατά το κλείσιμο)

Η Επιτροπή προσπαθεί να εφαρμόζει τα υψηλότερα δυνατά πρότυπα δημοσιονομικής διαχείρισης. Η ΓΔ HOME έχει θέσει σε εφαρμογή αυστηρούς ελέγχους και σαφείς αλυσίδες λογοδοσίας για να διασφαλίζει ότι οι πόροι έχουν χρησιμοποιηθεί σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και ότι οι οικονομικά αποδοτικοί έλεγχοι παρέχουν τις αναγκαίες εγγυήσεις για τη νομιμότητα και την κανονικότητα των υποκείμενων πράξεων. Για να αποδείξει τη δέσμευσή της για βέλτιστη χρήση των χρηματοδοτικών πόρων, η Επιτροπή ορίζει ένα πολύ χαμηλό ποσοστό σφάλματος ως έναν από τους στρατηγικούς στόχους της. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, η ΓΔ HOME έχει θέσει σε εφαρμογή μέτρα για τη διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης καθ' όλη τη διάρκεια της διαχείρισης των πράξεων.

2.3. Μέτρα για την πρόληψη περιπτώσεων απάτης και παρατυπίας

Να προσδιοριστούν τα ισχύοντα ή τα προβλεπόμενα μέτρα πρόληψης και προστασίας, π.χ. στη στρατηγική για την καταπολέμηση της απάτης.

Η ΓΔ HOME έχει αναπτύξει και εφαρμόζει τη δική της στρατηγική για την καταπολέμηση της απάτης με βάση τη μεθοδολογία που παρέχει η OLAF και σύμφωνα με τη στρατηγική της Επιτροπής για την καταπολέμηση της απάτης (CAFS). Θα έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι οι εσωτερικοί της έλεγχοι για την καταπολέμηση της απάτης εναρμονίζονται πλήρως με τη στρατηγική της Επιτροπής για την καταπολέμηση της απάτης και ότι η προσέγγισή της για τη διαχείριση του κινδύνου απάτης είναι προσανατολισμένη στον εντοπισμό των τομέων όπου υπάρχει κίνδυνος απάτης και στην κατάλληλη αντιμετώπισή τους.

Η ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ HOME για το 2019 κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι διαδικασίες πρόληψης και εντοπισμού της απάτης λειτούργησαν ικανοποιητικά και, ως εκ τούτου, συνέβαλαν στη διασφάλιση της επίτευξης των στόχων του εσωτερικού ελέγχου.

Η στρατηγική της ΓΔ HOME για την καταπολέμηση της απάτης βρίσκεται επί του παρόντος υπό αναθεώρηση με στόχο την εναρμόνισή της με την επικαιροποιημένη στρατηγική της Επιτροπής για την καταπολέμηση της απάτης, καθώς και την καλύτερη προσαρμογή των ελέγχων για την καταπολέμηση της απάτης στους τομείς πολιτικής και τις επιχειρήσεις της ΓΔ και, ως εκ τούτου, την αύξηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητάς τους

3. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

3.1. Τομείς του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και γραμμές δαπανών του προϋπολογισμού που επηρεάζονται

- Υφιστάμενες γραμμές του προϋπολογισμού

Κατά σειρά τομέων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και γραμμών του προϋπολογισμού

Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	Γραμμή του προϋπολογισμού	Είδος δαπάνης	Συμμετοχή			
	Αριθμός	ΔΠ/ΜΔΠ[59]	χωρών ΕΖΕΣ[60]	υποψηφίων για ένταξη χωρών[61]	τρίτων χωρών	κατά την έννοια του άρθρου 21 παράγραφος 2 στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού
4	11 02 01 — Μέσο για τη διαχείριση των συνόρων και τις θεωρήσεις (ΜΔΣΘ)	ΜΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ

Παρατήρηση: Επισημαίνεται ότι οι πιστώσεις που ζητούνται στο πλαίσιο της πρότασης καλύπτονται από πιστώσεις που προβλέπονται ήδη στο δημοσιονομικό δελτίο στο οποίο βασίζεται ο κανονισμός ΜΔΣΘ. Στο πλαίσιο της παρούσας νομοθετικής πρότασης δεν ζητούνται πρόσθετοι δημοσιονομικοί ή ανθρώπινοι πόροι.

[59] ΔΠ = Διαχωριζόμενες πιστώσεις / ΜΔΠ = Μη διαχωριζόμενες πιστώσεις.

[60] ΕΖΕΣ: Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών.

[61] Υποψήφιες χώρες και, κατά περίπτωση, δυνάμει υποψήφια μέλη των Δυτικών Βαλκανίων.

3.2. Εκτιμώμενες δημοσιονομικές επιπτώσεις της πρότασης στις πιστώσεις

3.2.1. Συνοπτική παρουσίαση των εκτιμώμενων επιπτώσεων στις επιχειρησιακές πιστώσεις

– ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση επιχειρησιακών πιστώσεων

– ☑ Η πρόταση/πρωτοβουλία συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση επιχειρησιακών πιστώσεων, όπως εξηγείται κατωτέρω:

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	4	Μετανάστευση και διαχείριση των συνόρων

ΓΔ: HOME			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	**ΣΥΝΟΛΟ**
• Επιχειρησιακές πιστώσεις										
Γραμμή προϋπολογισμού[62] 11 02 01 — Μέσο για τη διαχείριση των συνόρων και τις θεωρήσεις (ΜΔΣΘ)	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(1α)			2,005	2,005	2,005	2,005	2,005	10,025
	Πληρωμές	(2α)			2,005	2,005	2,005	2,005	2,005	10,025
	Αναλήψεις υποχρεώσεων									
	Πληρωμές									
Πιστώσεις διοικητικού χαρακτήρα χρηματοδοτούμενες από το κονδύλιο ειδικών προγραμμάτων[63]										
Ά.α.		(3)								
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων για τη ΓΔ HOME	Αναλήψεις υποχρεώσεων	=1α+1 β +3			2,005	2,005	2,005	2,005	2,005	10,025
	Πληρωμές	=2α+2 β			2,005	2,005	2,005	2,005	2,005	10,025

62 Σύμφωνα με την επίσημη ονοματολογία του προϋπολογισμού.

63 Τεχνική και/ή διοικητική βοήθεια και δαπάνες στήριξης της εφαρμογής προγραμμάτων και/ή δράσεων της ΕΕ (πρώην γραμμές «ΒΑ»), έμμεση έρευνα, άμεση έρευνα.

		+3								
• ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα χρηματοδοτούμενων από το κονδύλιο ειδικών προγραμμάτων		(6)								
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεωντου ΤΟΜΕΑ 4 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	Αναλήψεις υποχρεώσεων	=4+ 6			2,005	2,005	2,005	2,005	2,005	10,025
	Πληρωμές	=5+ 6			2,005	2,005	2,005	2,005	2,005	10,025

• ΣΥΝΟΛΟ επιχειρησιακών πιστώσεων (όλοι οι επιχειρησιακοί τομείς)	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(4)			2,005	2,005	2,005	2,005	2,005	10,025
	Πληρωμές	(5)			2,005	2,005	2,005	2,005	2,005	10,025
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα χρηματοδοτούμενων από το κονδύλιο ειδικών προγραμμάτων (όλοι οι επιχειρησιακοί τομείς)		(6)								
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεωντων ΤΟΜΕΩΝ 1 έως 6 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (Ποσό αναφοράς)	Αναλήψεις υποχρεώσεων	=4+ 6			2,005	2,005	2,005	2,005	2,005	10,025
	Πληρωμές	=5+ 6			2,005	2,005	2,005	2,005	2,005	10,025

Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	**7**	«Διοικητικές δαπάνες»

Αυτό το τμήμα πρέπει να συμπληρωθεί με «στοιχεία διοικητικού χαρακτήρα του προϋπολογισμού» τα οποία θα εισαχθούν, καταρχάς, στο παράρτημα του νομοθετικού δημοσιονομικού δελτίου (παράρτημα V του εσωτερικού κανονισμού), που τηλεφορτώνεται στο DECIDE για διυπηρεσιακή διαβούλευση.

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

			2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**ΣΥΝΟΛΟ**
ΓΔ: HOME										
• Ανθρώπινοι πόροι		Ά.α.		2,488	2,488	2,488	2,488	2,488		**12,440**
• Άλλες διοικητικές δαπάνες		**Ά.α.**								
ΣΥΝΟΛΟ ΓΔ HOME	Πιστώσεις	Ά.α.								

ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων του ΤΟΜΕΑ 7 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	(Σύνολο αναλήψεων υποχρεώσεων = Σύνολο πληρωμών)	Ά.α.		2,488	2,488	2,488	2,488	2,488		**12,440**

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεωντων ΤΟΜΕΩΝ 1 έως 7 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	Αναλήψεις υποχρεώσεων			4,493	4,493	4,493	4,493	4,493		22,465
	Πληρωμές			4,493	4,493	4,493	4,493	4,493		22,465

3.2.2. Εκτιμώμενο αποτέλεσμα που χρηματοδοτείται με επιχειρησιακές πιστώσεις

Πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

Να προσδιοριστούν οι στόχοι και τα αποτελέσματα ⇩			**2021**		**2022**		**2023**		**2024**		2025		2026		2027		**ΣΥΝΟΛΟ**	
	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ																	
	Είδος[64]	Μέσο κόστος	Αριθ.	Κόστος	Αριθ.	Κόστος	Αριθ.	Κόστος	Αριθ.	Κόστος	Αριθ.	Κόστος	Αριθ.	Κόστος	Αριθ.	Κόστος	Συνολικός αριθ.	Συνολικό κόστος
ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ αριθ. 1[65] Να εξαλειφθούν τα κενά και να αυξηθεί η στρατηγική εστίαση																		
- Αποτέλεσμα	Συζήτηση σε υπουργικό επίπεδο των πορισμάτων ή της προόδου στην εφαρμογή		1															
- Αποτέλεσμα	Υποβολή εκθέσεων από την Επιτροπή σχετικά με τον μηχανισμό ανά έτος		1															
Μερικό σύνολο για τον ειδικό στόχο αριθ. 1																		
ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ αριθ. 2 Εξορθολογισμός της κατανομής καθηκόντων και αρμοδιοτήτων, και απλούστευση και επιτάχυνση των διαδικασιών																		

[64] Τα αποτελέσματα είναι τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που θα παρασχεθούν (π.χ.: αριθμός ανταλλαγών φοιτητών που θα χρηματοδοτηθούν, αριθμός χλμ. οδών που θα κατασκευαστούν κ.λπ.).

[65] Όπως περιγράφεται στο σημείο 1.4.2. «Ειδικοί στόχοι…».

- Αποτέλεσμα	Μέση διάρκεια της διαδικασίας αξιολόγησης — έγκριση της έκθεσης αξιολόγησης εντός 4 μηνών από την επίσκεψη αξιολόγησης		4 μήνες															
- Αποτέλεσμα	Αριθμός θεματικών αξιολογήσεων ανά έτος	0,142		-		-	1	0,142	1	0,142	1	0,142	1	0,142	1	0,142	5	0,710
- Αποτέλεσμα	Αριθμός εμπειρογνωμόνων που συμμετέχουν σε προαναγγελλόμενες επισκέψεις και νέες επισκέψεις	0,005				-	338	1,601	338	1,601	338	1,601	338	1,601	338	1,601	1.687,5	8,005
- Αποτέλεσμα	Διαδικασία επακολούθησης — Τα κράτη μέλη υποβάλλουν σχέδιο δράσης για την εφαρμογή των συστάσεων 2 μήνες μετά την έγκριση της έκθεσης αξιολόγησης		2 μήνες															
Μερικό σύνολο για τον ειδικό στόχο αριθ. 2								1,743		1,743		1,743		1,743		1,743		8,715
ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ αριθ. 3 Ενίσχυση της εφαρμογής των εγγυήσεων για τα θεμελιώδη δικαιώματα στο πλαίσιο του κεκτημένου του Σένγκεν																		

- Αποτέλεσμα	Αριθμός εκθέσεων ανάλυσης κινδύνου ή άλλων εκθέσεων ανά έτος	4																
- Αποτέλεσμα	Αριθμός προγραμμάτων κατάρτισης σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα ανά	1																
Μερικό σύνολο για τον ειδικό στόχο αριθ. 3																		
ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ αριθ. 4 Βελτιστοποίηση της συμμετοχής εμπειρογνωμόνων των κρατών μελών και της συμμετοχής των οργάνων και οργανισμών της Ένωσης																		
- Αποτέλεσμα	Αναλογία ορισθέντων/απαιτούμενων εμπειρογνωμόνων	1 ή περισσότεροι																
- Αποτέλεσμα	Εργαλείο ΤΠ Koel	0,110					1	0,110	1	0,110	1	0,110	1	0,110	1	0,110	1	0,550
- Αποτέλεσμα	Αριθμός προγραμμάτων κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων	0,012		-		-	1	0,012	1	0,012	1	0,012	1	0,012	1	0,012	5	0,060
- Αποτέλεσμα	Κατάρτιση σε θέματα θεωρήσεων	0,140		-		-	1	0,140	1	0,140	1	0,140	1	0,140	1	0,140	5	0,700
Μερικό σύνολο για τον ειδικό στόχο αριθ. 4								0,262		0,262		0,262		0,262		0,262		1,310
ΣΥΝΟΛΑ								**2,005**		**2,005**		**2,005**		**2,005**		**2,005**		**10,025**

3.2.3. Συνοπτική παρουσίαση των εκτιμώμενων επιπτώσεων στις διοικητικές πιστώσεις

– ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα

– ☑ Η πρόταση/πρωτοβουλία συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα, όπως εξηγείται κατωτέρω:

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

	2021[66]	2022	2023	2024	2025	2026	2027	**ΣΥΝΟΛΟ**
ΤΟΜΕΑΣ 7 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου			2,488	2,488	2,488	2,488	2,488	12,440
Ανθρώπινοι πόροι								
Άλλες διοικητικές δαπάνες								
Μερικό σύνολο του ΤΟΜΕΑ 7 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου			2,488	2,488	2,488	2,488	2,488	**12,440**

Εκτός του ΤΟΜΕΑ 7[67] of the multiannual financial framework								
Ανθρώπινοι πόροι								
Άλλες δαπάνεςδιοικητικού χαρακτήρα								
Μερικό σύνολοεκτός του ΤΟΜΕΑ 7 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου								

ΣΥΝΟΛΟ			2,488	2,488	2,488	2,488	2,488	**12,440**

Οι απαιτούμενες πιστώσεις για ανθρώπινους πόρους και άλλες δαπάνες διοικητικού χαρακτήρα θα καλυφθούν από τις πιστώσεις της ΓΔ που έχουν ήδη διατεθεί για τη διαχείριση της δράσης και/ή έχουν ανακατανεμηθεί στο εσωτερικό της ΓΔ και οι οποίες θα συμπληρωθούν, κατά περίπτωση, με πρόσθετα κονδύλια που ενδέχεται να χορηγηθούν στην αρμόδια για τη διαχείριση ΓΔ στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας κατανομής και λαμβανομένων υπόψη των υφιστάμενων δημοσιονομικών περιορισμών.

66 Το έτος Ν είναι το έτος έναρξης εφαρμογής της πρότασης/πρωτοβουλίας. Να αντικατασταθεί το «Ν» με το αναμενόμενο πρώτο έτος εφαρμογής (για παράδειγμα: 2021). Το ίδιο και για τα επόμενα έτη.

67 Τεχνική και/ή διοικητική βοήθεια και δαπάνες στήριξης της εφαρμογής προγραμμάτων και/ή δράσεων της ΕΕ (πρώην γραμμές «ΒΑ»), έμμεση έρευνα, άμεση έρευνα.

3.2.3.1. Εκτιμώμενες ανάγκες σε ανθρώπινους πόρους

– ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση ανθρώπινων πόρων

– ☑ Η πρόταση/πρωτοβουλία συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση ανθρώπινων πόρων, όπως εξηγείται κατωτέρω:

Εκτίμηση η οποία πρέπει να εκφράζεται σε μονάδες ισοδυνάμων πλήρους απασχόλησης

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Θέσεις απασχόλησης του πίνακα προσωπικού (θέσεις μόνιμων και έκτακτων υπαλλήλων)								
20 01 02 01 (στην έδρα και στις αντιπροσωπείες της Επιτροπής)				14,7	14,7	14,7	14,7	14,7
20 01 02 03 (στις αντιπροσωπείες της ΕΕ)								
01 01 01 01 (έμμεση έρευνα)								
01 01 01 11 (άμεση έρευνα)								
Άλλες γραμμές του προϋπολογισμού (να προσδιοριστούν)								
• Εξωτερικό προσωπικό (σε μονάδα ισοδυνάμου πλήρους απασχόλησης: ΙΠΑ)[68]								
20 02 01 (AC, END, INT από το συνολικό κονδύλιο)				3	3	3	3	3
20 02 03 (AC, AL, END, INT και JPD στις αντιπροσωπείες της ΕΕ)								
XX 01 xx **yy zz** [69]	- στην έδρα							
	- στις αντιπροσωπείες της ΕΕ							
01 01 01 02 (AC, END, INT – έμμεση έρευνα)								
01 01 01 12 (AC, END, INT – άμεση έρευνα)								
Άλλες γραμμές του προϋπολογισμού (να προσδιοριστούν)								
ΣΥΝΟΛΟ				**17,7**	**17,7**	**17,7**	**17,7**	**17,7**

Οι ανάγκες σε ανθρώπινους πόρους θα καλυφθούν από το προσωπικό της ΓΔ που έχει ήδη διατεθεί για τη διαχείριση της δράσης και/ή έχει ανακατανεμηθεί στο εσωτερικό της ΓΔ και το οποίο θα συμπληρωθεί, εάν χρειαστεί, από πρόσθετους πόρους που μπορεί να διατεθούν στην αρμόδια για τη διαχείριση ΓΔ στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας κατανομής και λαμβανομένων υπόψη των υφιστάμενων δημοσιονομικών περιορισμών.

Περιγραφή των προς εκτέλεση καθηκόντων:

Μόνιμοι και έκτακτοι υπάλληλοι	Προσωπικό AD: Καθορισμός, εφαρμογή και συντονισμός των πολιτικών, νομοθετικών και επιχειρησιακών εξελίξεων όσον αφορά τον μηχανισμό αξιολόγησης Σένγκεν, τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων και της διακυβέρνησης Σένγκεν, καθώς και την εφαρμογή του κεκτημένου Σένγκεν στους σχετικούς τομείς πολιτικής. Προσωπικό AST: Μέριμνα για την επιχειρησιακή και διοικητική υποστήριξη, καθώς και διαχείριση των επιχειρήσεων και του σχεδιασμού για την αξιολόγηση Σένγκεν Προσωπικό SC: Παροχή επιχειρησιακής και διοικητικής υποστήριξης στη μονάδα και παροχή συνδρομής προς τον προϊστάμενο της μονάδας
Εξωτερικό προσωπικό	Καθορισμός, εφαρμογή και συντονισμός των πολιτικών, νομοθετικών και επιχειρησιακών εξελίξεων όσον αφορά τον μηχανισμό αξιολόγησης Σένγκεν, τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων και της διακυβέρνησης Σένγκεν, καθώς και την

[68] AC = Συμβασιούχος υπάλληλος· AL = Τοπικός υπάλληλος· END = Αποσπασμένος εθνικός εμπειρογνώμονας· INT = Προσωρινό προσωπικό· JPD = Νέος επαγγελματίας σε αντιπροσωπεία της ΕΕ.

[69] Επιμέρους ανώτατο όριο εξωτερικού προσωπικού που καλύπτεται από επιχειρησιακές πιστώσεις (πρώην γραμμές «ΒΑ»).

	εφαρμογή του κεκτημένου Σένγκεν στους σχετικούς τομείς πολιτικής.

3.2.4. Συμβατότητα με το ισχύον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο

Η πρόταση/πρωτοβουλία:

– ☑ μπορεί να χρηματοδοτηθεί εξ ολοκλήρου με ανακατανομή εντός του οικείου τομέα του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ).

Να εξηγηθεί ο απαιτούμενος αναπρογραμματισμός και να προσδιοριστούν οι σχετικές γραμμές του προϋπολογισμού και τα αντίστοιχα ποσά. Να υποβληθεί πίνακας Excel σε περίπτωση σημαντικού αναπρογραμματισμού.

– ☐ συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση του αδιάθετου περιθωρίου στο πλαίσιο του αντίστοιχου τομέα του ΠΔΠ και/ή τη χρήση ειδικών μηχανισμών, όπως ορίζεται στον κανονισμό για το ΠΔΠ.

Να εξηγηθούν οι απαιτούμενες ενέργειες και να προσδιοριστούν οι σχετικοί τομείς και οι σχετικές γραμμές του προϋπολογισμού, τα αντίστοιχα ποσά και οι μηχανισμοί που προτείνεται να χρησιμοποιηθούν.

– ☐ συνεπάγεται την αναθεώρηση του ΠΔΠ.

Να εξηγηθούν οι απαιτούμενες ενέργειες και να προσδιοριστούν οι σχετικοί τομείς και οι σχετικές γραμμές του προϋπολογισμού, καθώς και τα αντίστοιχα ποσά.

3.2.5. Συμμετοχή τρίτων στη χρηματοδότηση

Η πρόταση/πρωτοβουλία:

– ☑ δεν προβλέπει συγχρηματοδότηση από τρίτους

– ☐ προβλέπει τη συγχρηματοδότηση από τρίτους που εκτιμάται παρακάτω:

Πιστώσεις σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

	Έτος **N**[70]	Έτος **N+1**	Έτος **N+2**	Έτος **N+3**	Να εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται, ώστε να εμφανίζεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλ. σημείο 1.6)	Σύνολο

[70] Το έτος N είναι το έτος έναρξης εφαρμογής της πρότασης/πρωτοβουλίας. Να αντικατασταθεί το «N» με το αναμενόμενο πρώτο έτος εφαρμογής (για παράδειγμα: 2021). Το ίδιο και για τα επόμενα έτη.

Προσδιορισμός του φορέα συγχρηματοδότησης								
ΣΥΝΟΛΟ συγχρηματοδοτούμενων πιστώσεων								

3.3. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στα έσοδα

– ☑ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις στα έσοδα.

– ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία έχει τις δημοσιονομικές επιπτώσεις που περιγράφονται κατωτέρω:

☐ στους ιδίους πόρους

☐ στα λοιπά έσοδα

(2) Να αναφερθεί αν τα έσοδα προορίζονται για γραμμές δαπανών ☐

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

Γραμμή εσόδων του προϋπολογισμού:	Διαθέσιμες πιστώσεις για το τρέχον οικονομικό έτος	Επιπτώσεις της πρότασης/πρωτοβουλίας[71]						
		Έτος **N**	Έτος **N+1**	Έτος **N+2**	Έτος **N+3**	Να εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται, ώστε να εμφανίζεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλ. σημείο 1.6)		
Άρθρο …….								

Ως προς τα έσοδα «για ειδικό προορισμό», να προσδιοριστούν οι γραμμές δαπανών του προϋπολογισμού που επηρεάζονται.

Άλλες παρατηρήσεις (π.χ. μέθοδος/τύπος για τον υπολογισμό των επιπτώσεων στα έσοδα ή τυχόν άλλες πληροφορίες).

[71] Όσον αφορά τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους (δασμούς, εισφορές ζάχαρης), τα αναγραφόμενα ποσά πρέπει να είναι καθαρά ποσά, δηλ. τα ακαθάριστα ποσά μετά την αφαίρεση του 20 % για έξοδα είσπραξης.

